

Enerģētikas un vides aģentūra

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts: pasts@eva.gov.lv, www.eva.gov.lv

Rīgā

29.04.2025

Nr. 10.7/2/2025

Atzinums

par vēja parka *Lode* būvniecības Valmieras novada Lodes un Ipiķu pagastā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu

Derīgs līdz 2028. gada 29. aprīlim

Paredzētās darbības ierosinātāja:

SIA “Utilitas Wind”, reģistrācijas Nr. 4020 341 1869, juridiskā adrese: Malduguņu iela 2, Mārupe, Mārupes novads, LV-2167, e-pasts: info@utilitas.lv (turpmāk – Ierosinātāja).

Ziņojuma izstrādātāja:

SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, reģistrācijas Nr. 4000 337 4818, juridiskā adrese: Vīlandes iela 3 - 6, Rīga, LV-1010; e-pasts: elle@environment.lv (turpmāk – Izstrādātāja).

Ziņojums iesniegts Enerģētikas un vides aģentūrā:

Ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk arī – IVN) ziņojums (turpmāk – Ziņojums) iesniegts Enerģētikas un vides aģentūrā¹ (turpmāk – Aģentūra) 2025. gada 16. janvārī, papildinājumi – 2025. gada 21. janvārī, 2025. gada 25. februārī un 2025. gada 21. martā, kuri ir neatņemama Ziņojuma sastāvdaļa.

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20. panta pirmo daļu, un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20. panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Vēja parka *Lode* un tā saistītās infrastruktūras būvniecība (turpmāk – Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamās norises vietas:

- 2.1. Valmieras novada Lodes pagasts, nekustamo īpašumu zemes vienību kadastra apzīmējumi:
9668 001 0010,	9668 001 0011,	9668 001 0035,	9668 001 0118,	9668 001 0078,
9668 001 0001,	9668 001 0041,	9668 001 0043,	9668 001 0042,	9668 001 0002,
9668 001 0099,	9668 001 0085,	9668 001 0025,	9668 001 0061,	9668 001 0055,
9668 001 0012,	9668 001 0098,	9668 001 0097,	9668 001 0003,	9668 001 0034,
9668 001 0006,	9668 001 0005,	9668 001 0004,	9668 001 0071,	9668 001 0119,

¹ Vides pārraudzības valsts birojs, saskaņā ar Ministru kabineta 2024. gada 17. decembra rīkojumu Nr. 1191 “Par Vides pārraudzības valsts biroja un Būvniecības valsts kontroles biroja reorganizāciju”, ar 2025. gada 1. februāri reorganizēts par Enerģētikas un vides aģentūru.

9668 001 0074, 9668 001 0106, 9668 001 0079, 9668 001 0018, 9668 001 0033, 9668 001 0044, 9668 001 0045 un 9668 001 0075 (turpmāk arī – Darbības vieta vai Izpētes teritorija vai zemes vienības, uz kurām izskatīta iespēja 19 potenciālām vēja elektrostaciju (turpmāk – VES) būvniecības vietām²).

- 2.2. Valmieras novada Lodes un Ipiķu pagasta nekustamie īpašumi un to zemes vienības vēja parka infrastruktūras (piemēram, elektropārvaldes / kabeļu līnijas³, jauni pievedceļi, apakšstacijas pieslēgumu nodrošināšanai u.c.), tajā skaitā zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem 9656 003 0141 un 9656 003 0325 (jaunas apakšstacijas būvniecībai Valmieras novada Ipiķu pagastā) nodrošināšanai (turpmāk kopā saukta – Darbības vieta).

3. Īss paredzēto darbību raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību un ietekmes novērtējuma procedūru:

- 3.1.1. Paredzētā darbība ietver ne vairāk kā 18 VES un saistītās infrastruktūras būvniecību (Ziņojuma 3.1.2. un 3.1.3. attēls), veicot novērtējumu 19 potenciālajām VES būvniecības vietām Valmieras novada Lodes pagastā. Jaunbūvējamās elektropārvaldes kabeļu trases, ko iespēju robežās plānots izvietot autoceļu nodalījumu joslās⁴, līdz plānotajai apakšstacijai un pieslēgumam elektropārvaldes tīklam Ipiķu pagastā šķērsos Igaunijas Republikas teritoriju. Izpētes teritorijas kopējā platība ir 12,34 km², un tā robežojas ar Mulgi pagastu Viljandī apriņķī Igaunijas Republikā. Kabeļu līnijas būvniecības iecerei Igaunijas Republikas teritorijā tiks veikts atsevišķs novērtējums atbilstoši Igaunijas Republikā spēkā esošajam normatīvajam regulējumam.
- 3.1.2. VES būvniecībai un ekspluatācijai nepieciešamās platības norādītas Ziņojuma 3.4.1. tabulā. Kopējā nepieciešamā platība 18 VES un ar tām saistīto objektu būvniecībai būs aptuveni 31,41 ha, no kuriem 15,21 ha ir paredzētas ilglaicīgai apbūvei. Atbilstoši Ziņojuma 3.4.2. tabulai kopējā atmežojamā platība VES būvniecībai ir 12,29 ha⁵.
- 3.1.3. Paredzētā darbība ietver VES būvniecību, kā arī papildu nepieciešamo infrastruktūras objektu – pievedceļu, laukumu, sprieguma paaugstināšanas apakšstacijas, elektropārvaldes kabeļu līniju u. tml. būvniecību. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam būs nepieciešama arī meliorācijas sistēmas objektu pārkārtošana. Izmantojamo autoceļu tīkls (tiks izmantoti arī esošie pašvaldības autoceļi aptuveni 8,1 km garumā), kā arī jaunbūvējamie autoceļi (kopgarums ~ 8,7 km) attēloti Ziņojuma 3.5.2. attēlā, elektropārvaldes līniju (kabeļu līniju) un apakšstacijas iespējamais novietojums – Ziņojuma 3.5.1. attēlā. VES pievienošanai kopējam tīklam tiks izbūvēta jauna apakšstacija pie Igaunijas – Latvijas trešā 330 kV starpsavienojuma, ~ 0,6 km attālumā R virzienā no Ipiķiem.
- 3.1.4. Darbības vietā plānots uzstādīt jaunākās paaudzes VES, kuru nominālā ražošanas jauda atkarībā no vērtētā modeļa ir 5,7 – 7,2 MW un kuras ir piemērotas uzstādīšanai teritorijās ar zemu vēja ātrumu, kas atbilst starptautiskajā standartā IEC⁶ 61400-1 *Vējturbīnas. 1. daļa: Projektēšanas prasības* definētajai III un S klasei. Kopējais 18 VES vēja parkā saražotās enerģijas apjoms var sasniegt 355 – 563 GWh gadā, atkarībā no izvēlēta VES modeļa. Kopējais vēja parkā saražotās enerģijas apjoms būs atkarīgs no izvēlēta modeļa un faktiskā katras VES darba laika (ņemot vērā stacijas apturēšanas laiku mirgošanas efekta, putnu aizsardzības un citu ietekmju samazināšanas nolūkā). Teorētiski sasniedzamais

² Ziņojuma 3.1.1. tabula.

³ Zemes vienību, kuras šķērsos kabeļu trase, uzskaitījums Ziņojuma 3.5.2. nodaļā.

⁴ Ņemot gar valsts autoceļiem saskaņā ar VSIA “Latvijas Valsts ceļi” nosacījumiem.

⁵ Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās energoapgādes būvju būvniecības kārtības likuma 9.panta pirmā daļa noteic *Ja vēja elektrostacijas būvē uz meža zemēm, atmežošanas izraisītās negatīvās sekas kompensē ar apmežošanu.*

⁶ IEC – pieņemtais saīsinājums angļu valodā – *International Electrotechnical Commission*, latviešu valodā – Starptautiskā Elektrotehniskā komisija.

maksimālais vienas VES saražotais daudzums ir līdz 31,26 GWh gadā (Ziņojuma 3.2.2. tabula).

- 3.1.5. Maksimālais VES kopējais augstums, neatkarīgi no izvēlēta modeļa un realizējamās novietojuma alternatīvas nebūs lielāks par 267 m, plānotais VES masta augstums nepārsniegs 179 m. Attālums no spārnu zemākā punkta līdz VES pamatnei Ziņojumā norādītajiem risinājumiem ir robežās no 80 – 91,5 m (Ziņojuma 3.2.1. tabula).
- 3.1.6. Ņemot vērā VES straujo attīstību, kā arī laika noilgumu starp plānošanas procesu un vēja parka būvniecību, IVN procesa ietvaros nav izvēlēts viens konkrēts stacijas modelis un netiek izslēgta iespēja, ka varētu tikt uzstādītas arī lielākas jaudas VES, nekā Ziņojumā novērtētās, bet ar līdzvērtīgiem vai labākiem raksturlielumiem (trokšņa parametri, rotācijas ātrums, spārnu konstrukcija u. c.) attiecībā uz cilvēku veselībai un videi radīto ietekmi.
- 3.1.7. Ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra Paredzētajai darbībai tika piemērota ar Aģentūras 2023. gada 18. augusta lēmumu Nr. 5-02-1/21/2023 *par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu un pārrobežu ietekmes uz vidi novērtējumu* (turpmāk – Lēmums Nr. 5-02-1/21/2023). Pārrobežu ietekmju kontekstā par valsti, kuru Paredzētā darbība var ietekmēt, atzīta Igaunijas Republika. Lēmums pieņemts pamatojoties uz likuma *Par ietekmes uz vidi novērtējumu* (turpmāk – Novērtējuma likums) 4. panta pirmās daļas 1. punktu, 7. pantu, 14.¹ panta 1.¹ daļu un piekto daļu, 15. pantu un šā likuma 1. pielikuma “Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams” 26.¹ punktu, kā arī *Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās energoapgādes būvju būvniecības kārtības likuma* 7. panta pirmo, trešo un ceturto daļu.
- 3.1.8. Aģentūra 2023. gada 14. septembrī Ierosinātājai izsniedza Programmu Nr. 5-03/15/2023 *ietekmes uz vidi novērtējumam vēja elektrostaciju parka “Lode” un tā saistītās infrastruktūras būvniecībai Valmieras novada Lodes un Ipiķu pagastos* (turpmāk – Programma Nr. 5-03/15/2023). Aģentūra 2024. gada 26. jūnijā izdeva lēmumu Nr. 5-02-1/35/2024 *par grozījumiem 2023. gada 14. septembra Programmā Nr. 5-03/15/2023 ietekmes uz vidi novērtējumam vēja elektrostaciju parka “Lode” un tā saistītās infrastruktūras būvniecībai Valmieras novada Lodes un Ipiķu pagastos*.
- 3.1.9. Igaunijas Republikas Klimata ministrija ar 2023. gada 10. oktobra vēstuli Nr. 6-3/23/4047-13 *par pārrobežu IVN Vēja parka Lode būvniecībai Lodes un Ipiķu pašvaldībās, Valmieras novadā* informēja Aģentūru par to, ka plāno piedalīties vēja parka Lode Valmieras novada Lodes un Ipiķu pagastos IVN procedūrā.

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Aģentūra neuzskata par lietderīgu savā atzinumā atkārtoti ietvert Izpētes teritorijas un Paredzētās darbības iespējamās ietekmes zonas apstākļu izklāstu, kas ietverts Ziņojumā kā neatņemamā IVN dokumentācijas sastāvdaļā. Aģentūra tālāk šajā atzinumā akcentē tikai būtiskākos Izpētes teritoriju raksturojošos apstākļus, kur nepieciešams – ietekmju griezumā tos ņemot vērā attiecīgajās šā atzinuma sadaļās.
- 3.2.2. Paredzētās darbības iespējamā īstenošana vieta ir Ziņojumā norādītā Darbības vieta (skat. šī atzinuma 2. punktu), kā arī teritorijas, kurās paredzēts pilnveidot un/vai izbūvēt vēja parka būvniecībai un ekspluatācijai nepieciešamo infrastruktūru (skat. šī atzinuma 3.1.3. apakšpunktu).
- 3.2.3. Izpētes teritorijai tuvākā apdzīvotā vieta ir Arakstes ciems, kas atrodas ~ 0,3 km attālumā (tuvākā VES L_17A ~ 1,5 km attālumā), Lodes ciems – ~ 5 km attālumā, Ipiķi – ~ 7,5 km attālumā un Rūjiena – ~ 14 km attālumā. Igaunijas Republikā Izpētes teritorijai tuvākās apdzīvotās vietas ir Laatre, Saate un Penuja ciemi. Informācija par tuvākajām apdzīvotajām vietām atspoguļota Ziņojuma 2.1.1. attēlā.

- 3.2.4. Ziņojuma 3.1. nodaļā norādīts, ka, saskaņā ar Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā⁷ pieejamo informāciju par ēkas galveno lietošanas veidu, Izpētes teritorijā neatrodas sabiedriskās vai dzīvojamās ēkas. Vēja parka ietekmes zonā esošo dzīvojamo māju izvietojums parādīts Ziņojuma 3.1.1. attēlā, attālumi no dzīvojamās apbūves līdz tuvākajai VES norādīti Ziņojuma 3.1.2. tabulā (noteikti attālumi no 38 tuvākajām dzīvojamajām ēkām). Attālumā, kas nepārsniedz 900 m līdz tuvākajai VES, atrodas dzīvojamās mājas “Mālkalni” (833 m no VES L_17A) un “Puigas” (833 m no VES L_15). Igaunijas Republikas teritorijā neviena dzīvojamā māja neatrodas tuvāk par 1,4 km no plānotajām VES.
- 3.2.5. Plānotā vēja parka tuvumā atrodas šādi autoceļi, kurus plānots izmantot VES būvniecības un ekspluatācijas laikā – valsts vietējie autoceļi V176 *Sīli – Igaunijas robeža* un V177 *Ķoņi – Lode – Arakste*, pašvaldības autoceļš *Arakste – Bērzi* un akciju sabiedrības “Latvijas valsts meži” autoceļi (*Palejas ceļš* un *Lapegļu stiga*). Igaunijas Republikas teritorijā vēja parkam tuvākie autoceļi, kurus arī plānots izmantot VES būvniecības un ekspluatācijas laikā, ir valsts galvenais autoceļš 6 *Valga – Uulu*, kā arī vietējas nozīmes autoceļi 24201 *Abja – Paluoja – Latvijas robeža* un 24203 *Veelikse – Laatre – Latvijas robeža*. Autoceļu novietojums, t.sk. piekļuvei VES izbūves vietām izmantojamo ceļu novietojums, parādīts Ziņojuma 3.5.2. attēlā. Detalizētāka informācija par pievedceļiem sniegta Ziņojuma 3.5.4. nodaļā.
- 3.2.6. Atbilstoši spēkā esošajam Rūjienas novada teritorijas plānojumam 2012. – 2024. gadam⁸ (turpmāk arī – Teritorijas plānojums) plānotā vēja parka *Lode* izpētes teritorija atrodas zemes vienībās vai to daļās, kuru plānotais (atļautais) izmantošanas veids ir *Mežu teritorija*, *Lauksaimniecības teritorija* (L) un *Meliorēta lauksaimniecības teritorija* (Ziņojuma 2.2.1. un 2.2.2. attēls). Atbilstoši Teritorijas plānojumam enerģijas ražošanas uzņēmumu vai objektu būvniecība nav atļauta lauksaimniecības (t. sk. meliorētās lauksaimniecības) un mežu teritorijās. Atbilstoši Ziņojuma 2.2. nodaļā norādītajam Valmieras novada dome 2023. gada 31. augustā ir pieņēmusi lēmumu Nr. 430 “Par lokālplānojuma izstrādes uzsākšanu vēja parks *Lode*, Lodes pagastā, Valmieras novadā, lai grozītu Rūjienas novada teritorijas plānojumu 2012. – 2024. gadam”, ar kuru ir uzsākta lokālplānojuma izstrāde vēja parka *Lode* teritorijā ietilpstošajās 22 zemes vienībās. Saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmas (turpmāk – TAPIS) publiskajā daļā – portālā geolattija.lv – pieejamo informāciju Paredzētās darbības teritorijai izstrādātais lokālplānojums⁹ nav apstiprināts (2024. gada 10. septembrī ir beigusies tā publiskā apspriešana). Aģentūra 2025. gada 26. februārī izsniegusi atzinumu “Par lokālplānojuma teritorijas plānojuma grozījumiem vēja parkam “*Lode*”, Lodes pagastā Valmieras novadā¹⁰ Vides pārskatu” (reģistrācijas Nr. 10.3/1/2025).
- 3.2.7. Paredzētās darbības Izpētes teritorija skar aizsargjoslas, kas noteiktas gar valsts vietējiem un pašvaldības autoceļiem, kultūras pieminekli (*Urgu Zviedru akmens ar uzrakstiem un zīmēm*¹¹), virszemes ūdensobjektiem (Krūmiņupīti, Vesperupīti, Melderīšupīti, Pestavu), purviem (Lucas purvs, Akmeņgravas purvs, Ērcu purvs), meliorācijas būvēm un potenciāli piesārņotām vietām (aizsargjoslas Izpētes teritorijā attēlotas Ziņojuma 2.2.3. un

⁷ Pieejama – <https://www.kadastrs.lv/> (atbilstoši Ziņojumā iekļautajai informācijai dati skatīti 2024. gada 13. februārī).

⁸ Rūjienas novada teritorijas (administratīvā teritorija līdz 01.07.2021.) plānojums no 2012. – 2024. gadam, pieejams – https://geolattija.lv/geo/tapis#document_70 (skatīts 12.02.2025.).

⁹ Lokālplānojums, kas groza Rūjienas novada teritorijas plānojumu 2012. – 2024. gadam, vēja parks “*Lode*”, Lodes pagastā, Valmieras novadā pieejams – https://geolattija.lv/geo/tapis#document_28275 (skatīts 16.04.2025.).

¹⁰ Lokālplānojums ietver zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem: 9668 001 0035; 9668 001 0010; 9668 001 0069; 9668 001 0119; 9668 001 0118; 9668 001 0078; 9668 001 0071; 9668 001 0098; 9668 001 0002; 9668 001 0085; 9668 001 0097; 9668 001 0003; 9668 001 0043; 9668 001 0042; 9668 001 0041; 9668 001 0001; 9668 001 0034; 9668 001 0006; 9668 001 0074; 9668 001 0004; 9668 001 0075 un 9668 001 0080 Lodes pagastā, Valmieras novadā.

¹¹ Reģiona nozīmes kultūras piemineklis – arheoloģijas piemineklis (valsts aizsardzības Nr. 2458).

2.2.4. attēlā). Detalizētāka informācija par aizsargjoslām sniegta Ziņojuma 19.–20. lpp., kā arī 4.7. nodaļā (attiecībā uz kultūras pieminekļiem) un 4.10. nodaļā (attiecībā uz virszemes ūdensobjektiem).

- 3.2.8. Vēja apstākļu raksturošanai Paredzētās darbības teritorijā (Ziņojuma 2.3. nodaļa) un no vēja apstākļiem atkarīgo ietekmju vērtēšanai izmantoti Eiropas Vidēja termiņa laika prognožu centra (ECMWF) izstrādātā modeļa ERA5¹² dati par laika periodu no 2014. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 31. decembrim. IVN procesa ietvaros izmantoti dati par vēja apstākļiem Paredzētās darbības teritorijā 200 m augstumā virs zemes virsmas. Ziņojumā vērtēti VES modeļi, kuri uzsāk darbību, ja vēja ātrums mastā augstumā sasniedz vismaz 3 m/s, bet apturēta, kad vēja ātrums pārsniedz 20–26 m/s. Izvērtējot Eiropas Vidēja termiņa laika prognožu centra izstrādātā modeļa ERA5 datus, tika noteikts, ka vidēji 8 % no gada laika VES neražos elektroenerģiju, jo vēja ātrums nebūs pietiekošs vai arī tas būs pārāk liels. Vidējais vēja ātrums vēja parka teritorijā ir mainīgs gada griezumā (Ziņojuma 2.3.2. attēls), zemāks vasaras periodā, augstāks gada aukstajos mēnešos, bet vidēji tas ir 8 m/s.
- 3.2.9. Vēja parka teritorija ietilpst Gaujas upes baseina apgabalā¹³ un atrodas Vesperupītes, Krūmiņupītes, Rūjas, Raudavas, Pestavas un Ramatas sateces baseinos¹⁴ (Ziņojuma 4.10.6. attēls). Izpētes teritoriju šķērso valsts nozīmes ūdensnotekas Vesperupīte (meliorācijas kadastra Nr. 5452984:01), Krūmiņupīte (meliorācijas kadastra Nr. 5452982:01) un Pestava (meliorācijas kadastra Nr. 54526:01). Saskaņā ar VSIA “Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” Meliorācijas kadastra informācijas sistēmas¹⁵ datiem Izpētes teritorijas A un R daļās izvietotas koplietošanas ūdensnotekas, un lauksaimniecības zemēs ierīkots blīvs drenu tīkls, savukārt reljefa ieplakās, kur pārsvarā ir meža teritorijas, ierīkoti meliorācijas grāvji (Ziņojuma 4.10.5. attēls).
- 3.2.10. Tuvāko ūdens ņemšanas vietu raksturojums sniegts Ziņojuma 4.10.4. nodaļā. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (turpmāk – LVĢMC) vienotajā Vides informācijas sistēmā, kurā tiek uzturēta un aktualizēta arī informācija par pazemes ūdeņiem un urbumiem, pieejama informācija par Paredzētās darbības apkārtnē reģistrētajiem ūdensapgādes urbumiem. Atbilstoši LVĢMC Izpētes teritorijā nav reģistrēts neviens ūdensapgādes urbums. Ziņojuma 4.10.3. tabulā sniegta informācija par Izpētes teritorijas apkārtnē esošajiem urbumiem un tuvāko urbumu atrašanās vietas parādītas Ziņojuma 4.10.4. attēlā. Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz pazemes ūdeņu kvalitāti un to mazinošie pasākumi novērtēti Ziņojuma 4.10.6. nodaļas attiecīgajā sadaļā (Ziņojuma 199. lpp.). Atbilstoši projekta *Depth-to-water* kartēšanas datiem¹⁶ gruntsūdens līmenis Paredzētās darbības teritorijas lielākajā daļā atrodas līdz 5 m dziļumā no zemes virsmas, Ipiķu ciema tuvumā – līdz pat 10 – 15 m dziļumā. Saskaņā ar kartēšanas datiem septiņās potenciālajās VES būvniecības vietās (VES L_01, L_03, L_06, L_15) gruntsūdens līmenis atrodas līdz 1 m dziļumam (Ziņojuma 4.10.2. attēls).
- 3.2.11. Izpētes teritorijas ģeoloģiskās uzbūves raksturojums sniegts Ziņojuma 4.10.2. nodaļā. Novērtēts, ka kopumā Darbības vietā nav tādi inženierģeoloģiskie apstākļi, kas liegtu tajā izbūvēt vēja parku. Kvartāra nogulumu augšējo daļu Izpētes teritorijā (Ziņojuma 4.10.1. attēls) veido dabiskos apstākļos stabils grunts, kas var kalpot par būvju dabisko pamatni – glacigēna morēnas mālsmilts un smilšmāls, taču vietām sastopamas arī

¹² Pieejams – <https://climate.copernicus.eu/climate-reanalysis>.

¹³ Ūdens apsaimniekošanas likums; pieejams – <https://likumi.lv/ta/id/66885-udens-apsaimniekosanas-likums>.

¹⁴ Saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 3. jūlija noteikumu Nr. 397 “Noteikumi par ūdens saimniecisko iecirkņu klasifikatoru” (turpmāk - Noteikumu Nr. 397) 2. pielikumu.

¹⁵ Meliorācijas kadastra informācijas sistēma; pieejama - <https://www.melioracija.lv/> (skatīts 12.02.2025.).

¹⁶ Ziņojumā atsauc Nr. 92: Interreg Baltijas jūras reģiona programmas projekts WAMBAF Tool Box (#X007) un LIFE programmas pētījums "Klimata pārmaiņu samazināšanas iespēju demonstrēšana auglīgās organiskajās augsnēs Baltijas valstīs un Somijā" (LIFE OrgBalt, LIFE18 CCM/LV/001158).

būvniecībai nepiemērotas grūtis – kūdras nogulumi (VES L_01, L_03, L_06, L_15, daļēji arī VES L_02, L_08, L_10 būvniecības vietās). Paredzams, ka šādās vietās kūdras būs nepieciešams aizvietot ar piemērotu grunti, izbūvēt pamatus uz pāļiem vai mainīt plānoto VES atrašanās vietu uz tādu, kurā ģeoloģiskie apstākļi ir piemērotāki un sastopamas grūtis ar atbilstošu nestspēju. No Ziņojuma 4.10.6. nodaļā sniegtās informācijas secināms, ka Ierosinātāja detalizētus inženierģeoloģiskās izpētes darbus VES izbūves vietās plāno uzsākt pēc IVN procesa pabeigšanas. Inženierģeoloģiskās izpētes laikā tiks novērtēti grunts nestspējas rādītāji katrā VES izbūves vietā. VES ir plānots izbūvēt uz monolīta dzelzsbetona pamata, tomēr, ja inženierģeoloģiskās izpētes darbu rezultātā tiks identificētas teritorijas, kurās grunts nestspējas rādītāji ir nepietiekami, šajās vietās pamatu konstrukcija tiks balstīta uz pāļiem.

- 3.2.12. Ziņojumā novērtēts, ka saskaņā ar LVĢMC Zemes dzīļu informācijas sistēmā¹⁷ (turpmāk – ZDzIS) pieejamo informāciju Darbības teritorijā un tās tuvumā atrodas samērā daudz kūdras atradņu un iegulu, taču aktīva kūdras ieguve tiek veikta tikai *Pātsi* purvā¹⁸, kas atrodas Igaunijas Republikas teritorijā, ~0,42 km no VES L_01 būvniecības vietas. Latvijas teritorijā Darbības vietai tuvākā derīgo izrakteņu ieguves vieta – smilts-grants un smilts atradne “Arakste” (ZDzIS Nr. B1864) – atrodas ~0,3 km attālumā no VES L_15 būvniecības vietas, savukārt, tuvākais prognozētais derīgo izrakteņu resursu laukums smilts atradnē “Ūskalns” (ZDzIS Nr. B17132) atrodas ~0,4 km attālumā no VES L_06 būvniecības vietas. Aktīva derīgo izrakteņu ieguve pašlaik netiek veikta ne atradnē “Arakste”, ne “Ūskalns”, ne arī citās tuvākajās atradnēs/ prognozēto resursu laukumos – “Tītas ezers” (ZDzIS Nr. B450) un “Veckabuļi” (ZDzIS Nr. B1170). Detalizēta informācija par Darbības vietai tuvumā esošajām atradnēm un prognozētiem resursu laukumiem sniegta Ziņojuma 4.10.3. nodaļā.
- 3.2.13. Ziņojuma 4.3.3. nodaļā norādīts, ka Darbības vieta atrodas valsts nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorijā (turpmāk – ĪADT) – Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā, tā neitrālajā zonā un teritorijā, kur atļauts uzstādīt VES bez augstuma ierobežojuma¹⁹ (Ziņojuma 4.3.1. attēls). Darbības vietas tuvumā neatrodas ĪADT, kam noteikts Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) statuss. Izpētes teritorijā konstatētas tādas ĪADT, kas ietilpst dabas pieminekļu kategorijā kā aizsargājami koki jeb dižkoki, kā arī potenciāli aizsargājami koki, t.sk. divas parastās liepas *Tilia cordata* un divas lapegles *Larix* (Ziņojuma 4.3.3. attēls). Darbības vietā neatrodas mikroliegumi, kas būtu dibināti biotopu vai augu sugu aizsardzībai. Plānotā kabeļu trase šķērso tuvākā Latvijas teritorijā esošā mikrolieguma (izveidots mazā ērgļa *Clanga pomarina* aizsardzībai) buferzonu un atrodas ~4 km attālumā no tuvākās plānotās VES. Darbības vietas tuvumā Igaunijas Republikas teritorijā izveidotas vairākas aizsargājamās teritorijas mazā ērgļa aizsardzībai (Ziņojuma 4.5.1. attēls) – divas no tām KLO3001938 un KLO3002473 atrodas 0,3 – 0,85 km attālumā no Latvijas Republikas robežas Izpētes teritorijas. Saskaņā ar Ziņojumu, informācija par Igaunijas Republikas teritorijā Paredzētās darbības ietekmes zonā esošajām ĪADT, mikroliegumiem, sugu un biotopu atradnēm iegūta no datubāzes *Estonian Nature Information System* (EELIS)²⁰ jeb Igaunijas dabas informācijas sistēmas.

¹⁷ Pieejama - <https://videscents.lv/gmc.lv/iebuve/zemes-dzilu-informacijas-sistema> (skatīts 12.02.2025.).

¹⁸ Igaunijas ģeotelpisko datu platforma pieejama – <https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/maardlad> (skatīts 12.02.2025.).

¹⁹ Likuma “Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu” 1. pielikums un Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumu Nr. 303 “Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 2. pielikums.

²⁰ Pieejama - <https://www.eelis.ee/>.

- 3.2.14. Atbilstoši Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) uzturētās dabas datu pārvaldības sistēmā *Ozols* (turpmāk – datu sistēmā *Ozols*)²¹ pieejamai informācijai Izpētes teritorijā reģistrētas atsevišķas īpaši aizsargājamo²² sugu atradnes. Izpētes teritorijas apsekojumu laikā konstatētas aizsargājamo ķērpju (kaķpēdiņu artonija *Arthonia leucopellea* (*Felipes leucopellaeus*)), ziedaugu (Fuksa dzegužpirkstīte *Dactylorhiza fuchsia*, bālziedu brūnkāte *Orobanche pallidiflora* (*reticulata*), smaržīgā naktsvijole *Platanthera bifolia*, naktsvijole *Platanthera* sp., zaļziedu naktsvijole *Platanthera chlorantha*), sūnu (kailā apaļlape *Odontoschisma denudatum*, Hellera ķīļlape (bārkstkausi) *Anastrophyllum hellerianum* (*Crossocalyx hellerianus*)) un paparžaugu (apdzira *Huperzia selago*, gada staipeknis *Lycopodium annotinum*) sugas. Detalizētāka informācija par minētajām aizsargājamām sugām sniegta Ziņojuma 5. pielikumā, to novietojums parādīts Ziņojuma 4.3.5. – 4.3.8. attēlos. Atbilstoši datu sistēmā *Ozols* pieejamai informācijai Izpētes teritorijā konstatēti vairāki Eiropas Savienības (turpmāk - ES) nozīmes aizsargājami biotopi – 7120 *Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās*, 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži*, 9050 *Lakstaugiem bagāti egļu meži*, 91D0* *Purvaini meži* un 9080* *Staignāju meži* apkopota Ziņojuma 4.3.1. tabulā, bet to izvietojums parādīts Ziņojuma 4.3.5.–4.3.8. attēlā.
- 3.2.15. Ziņojumā sniegta informācija par Izpētes teritorijas tuvumā, Igaunijas Republikas teritorijā esošajām dabas vērtībām. Ziņojuma 99. lpp. uzskaitīti un 4.3.9. attēlā attēloti Igaunijas Republikas teritorijā esošie ES nozīmes aizsargājami biotopi Izpētes teritorijas tuvumā – Igaunijas Republikas teritorijā esošie ES nozīmes aizsargājami biotopi – 9080* *Staignāju meži*, 6430 *Eitrofas augsto lakstaugu audzes*, 6450 *Palieņu zālāji*.
- 3.2.16. Saskaņā ar Ziņojumu Izpētes teritorijā kopā konstatēta 31 īpaši aizsargājamā putnu suga²³ un putnu suga, kuras aizsardzībai var veidot mikroliegumus²⁴, (putnu sugu novērojumu vietas attēlotas Ziņojuma 4.5.2. attēlā). Īpaši aizsargājamo, apdraudēto un potenciāli visvairāk ietekmēto sugu novērojumi attēloti Ziņojuma 4.5.3.–4.5.5. un 4.5.7.–4.5.27. attēlā. Atbilstoši Ziņojumam prioritārās sugas vēja parka teritorijā un tās apkārtnē, kurām jāpievērš īpaša uzmanība ietekmes kontekstā, ir mazais ērglis *Clanga pomarina*, rubenis *Lyrurus tetrix*, mežirbe *Bonasa bonasia*, apodziņš *Glaucidium passerinum*, trīspirkstu dzenis *Picoides tridactylus* un baltmugurdzenis *Dendrocopos leucotos* (Ziņojuma 4.5.28. attēls), kā arī peļu kliņģis *Buteo buteo*, kas šobrīd nav īpaši aizsargājama suga, bet biežākā sastopamā plēsīgo putnu suga plānotā parka teritorijā.
- 3.2.17. Saskaņā ar Ziņojumu izpētes gaitā pētāmajā teritorijā konstatēta piecu sikspārņu sugas vai ģintis: ziemeļu sikspārnis *Eptesicus nilssonii*, rūsganais vakarsikspārnis *Nyctalus noctula*, divkrāsainais sikspārnis *Vespertilio murinus*, garausainais sikspārnis *Plecotus auritus* un *Myotis ģints* naktssikspārņu sugas (Ziņojuma 4.4.2. nodaļa, 4.4.1. tabula).

²¹ Pieejama - <https://ozols.gov.lv/pub>.

²² Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumu Nr. 396. “Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo sugu sarakstu” (turpmāk – Noteikumi Nr. 396) 1. pielikuma ziedaugu un paparžaugu, sūnu, ķērpju vai sēņu sugas.

²³ Noteikumu Nr. 396 1. pielikums.

²⁴ Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumu Nr. 940 “Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu” 2. pielikums.

- 3.2.18. Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz īpaši aizsargājamiem mežu un virsāju, purvu, zālāju biotopiem un vaskulāro augu sugām novērtējumu veikuši sertificēti sugu un biotopu eksperti – Anete Pošiva-Bunkovska²⁵ un Toms Daniels Čakars²⁶ (turpmāk kopā – Sugu un biotopu eksperti) (Ziņojuma 5. pielikums)²⁷. Ietekmes uz sugām un biotopiem novērtējums ietver arī ar plānotā vēja parka saistītās infrastruktūras – elektroapgādes pieslēgumu, ceļu izbūvi un / vai pārbūves, elektroapgādes transformatoru apakšstacijas izbūves vietas ietekmes novērtējumu. Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz savvaļas putnu populācijām izvērtējumu veicis sertificēts eksperts Andris Dekants²⁸ (turpmāk – Ornitologs) (Ziņojuma 7. pielikums). Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz sīkspārņu faunu novērtējumu veicis sertificēts eksperts sīkspārņu un to dzīvotņu jomā Viesturs Vintulis²⁹ (turpmāk – Sīkspārņu eksperts), sniedzot atzinumu, kas pievienots Ziņojuma 6. pielikumā.
- 3.2.19. Ziņojuma 4.6. nodaļā Paredzētās darbības teritorijas un tās apkārtnes ainava kopumā raksturota kā mozaīkveida, kur lauksaimniecības zemju platības mijas ar lielākiem un mazākiem meža masīviem, kas vietām papildinās ar koku grupām, puduriem, rindām vai alejām; reljefs lokāli raksturojams kā līdzens, taču, skatoties plašākā mērogā, redzami drumlinu ainavai raksturīgi reljefa veidojumi. Ziņojuma sagatavošanai izmantots sertificētas ainavu arhitektes Gunitas Čepanones³⁰ atzinums, kas sagatavots par Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz ainavu Latvijas teritorijā (Ziņojuma 8. pielikums), kā arī Igaunijas ainavu arhitekta, eksperta Heiki Kalberga atzinums par iespējamo ietekmi uz ainavu Igaunijas Republikas teritorijā (Ziņojuma 9. pielikums).
- 3.2.20. Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2022.-2038. gadam³¹ Darbības vietā nav definētas īpaši vērtīgas ainaviski nozīmīgas teritorijas vai ceļa posmi. Vistuvāk no šāda veida teritorijām iezīmēta Rūjas upes ainava, kas atzīmēta arī kā Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ainavu aizsardzības zona un plānotās darbības teritorijai atrodas DA pusē ~ 3 km attālumā no tuvākās VES.
- 3.2.21. Saskaņā ar Ziņojuma 4.7.2. nodaļā norādīto un atbilstoši Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes (turpmāk arī – NKMP) informācijas sistēmā “Mantojums” pieejamo informāciju plānotā vēja parka tiešā tuvumā ir viens valsts aizsargāts kultūras piemineklis – *Urgu Zviedru akmens ar uzrakstiem un zīmēm*, kas ir reģiona nozīmes kultūras piemineklis – arheoloģijas piemineklis (valsts aizsardzības Nr. 2458). *Urgu Zviedru akmens ar uzrakstiem un zīmēm* aizsardzības zona ir 500 m, un plānotā VES L_03 atradīsies pieminekļa aizsardzības zonā ~ 400 m attālumā no tā. Izpētes teritorijā un tās apkārtne identificētās kultūrvēsturiski nozīmīgās vērtības attēlotas Ziņojuma 4.7.1. attēlā un to detalizēts apraksts pieejams Mg. hist. Ritvara Rituma (turpmāk – Kultūrvēstures eksperts) 2023. gada oktobra atzinumā (Ziņojuma 10. pielikums). Kultūrvēsturisko vērtību novērtējums ietver arī ar plānotā vēja parka saistītās infrastruktūras, t.sk. elektropārvaldes kabeļu trases novērtējumu.

²⁵ Eksperta sertifikāts Nr. 116, specializācija – biotopu grupas *alas, atsegumi un kritenes* (derīgs līdz 27.02.2030.), *jūras piekraste* (derīgs līdz 08.06.2028.), *meži un virsāji, purvi, zālāji* (derīgs līdz 29.05.2027.); sugu grupas *vaskulārie augi* (derīgs līdz 06.04.2028.), *sūnas* (derīgs līdz 22.02.2027.).

²⁶ Eksperta sertifikāts Nr. 182, specializācija – biotopu grupas *meži un virsāji* (derīgs līdz 20.05.2027.), *stāvoši saldūdeņi, tekoši saldūdeņi* (derīgs līdz 11.11.2026.), *alas, atsegumi un kritenes* (derīgs līdz 27.05.2029.).

²⁷ Saskaņā ar Sugu un biotopu ekspertu atzinumā norādīto, iepriekšējās atzinuma versijas sagatavošana piedalījās arī sertificēta sugu un biotopu eksperte/ eksperta asistente Maija Fonteina-Kazeka, eksperta sertifikāts Nr. 233, specializācija – biotopu grupas *meži un virsāji, purvi* (derīgs līdz 17.01.2027.).

²⁸ Eksperta sertifikāts Nr. 183, specializācija – sugu grupa *putni* (derīgs līdz 10.07.2026.).

²⁹ Eksperta sertifikāts Nr. 070, specializācija – sugu grupa *zīdītāji - sīkspārņi* (derīgs līdz 30.09.2025.).

³⁰ Latvijas Ainavu arhitektu asociācijas sertifikāta Nr. 45-2011 (derīgs līdz 30.03.2025.).

³¹ Pieejama – https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_24656.

- 3.2.22. Ziņojumā secināts, ka plānotā vēja parka Izpētes teritorijā neatrodas piesārņotas vai potenciāli piesārņotas vietas³², tomēr tā robežojas ar potenciāli piesārņotu vietu – bijušo sadzīves atkritumu izgāztuvi (Piesārņoto vietu pārvaldības sistēmas Nr. 3429). Minētā potenciāli piesārņotā vieta atrodas vairāk nekā 1,5 km attālumā no tuvākās plānotās VES būvniecības vietas saskaņā ar Ziņojuma kartogrāfiskajiem materiāliem. Citas piesārņotas vai potenciāli piesārņotas vietas atrodas ~ 1 km attālumā no Izpētes teritorijas (potenciāli piesārņoto vietu izvietojums attēlots Ziņojuma 2.2.3. un 2.2.4. attēlā). Arī plānotās kabeļu trases tiešā tuvumā Lodes un Ipiķu pagastā neatrodas neviena piesārņota vai potenciāli piesārņota vieta. Saskaņā ar Ministru kabineta 2021. gada 21. janvāra noteikumiem Nr. 46 “Paaugstinātas bīstamības objektu saraksts” tuvākais paaugstinātas bīstamības objekts atrodas Valmierā, ~ 50 km attālumā.
- 3.2.23. Atbilstoši LVĢMC izstrādātajai dokumentācijai par plūdu riskiem – “Plūdu riska informācijas sistēma”³³ un “Gaujas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas un plūdu riska pārvaldības plāns 2022.–2027. gadam”³⁴ (turpmāk – Gaujas UBA plāns) – Paredzētās darbības Izpētes teritorijas neatrodas nacionālās nozīmes plūdu riska teritorijā.

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums ir sniegts Ziņojumā. Aģentūra tālāk šajā atzinumā akcentē tikai būtiskākos aspektus, kur nepieciešams, atsevišķu ietekmju griezumā tie ņemti vērā šā atzinuma 6. nodaļā attiecīgajos punktos.
- 3.3.2. Novērtējuma veikšanas brīdī vēja parka realizācijai nav izvēlēts noteikts staciju tips, taču ir apzināti vairāki VES modeļi, kas piemēroti izmantošanai konkrētā vēja parka attīstībā. IVN uzdevumam definēti vai izmantoti VES ražotāju nodrošināti raksturlielumi, kuriem ir noteikta ietekme uz vidi un cilvēka veselību. Ziņojumā ar VES parametriem saistīto ietekmju griezumā vērtēti un salīdzināti no ietekmes viedokļa sliktākie scenāriji, vērtējot maksimālo iespējamo ietekmi un, ja nepieciešams, izvērtējot pasākumus ietekmes mazināšanai.
- 3.3.3. Ziņojuma 3.2.1. tabulā apkopota informācija par vērtēto modeļu atsevišķiem fizikālajiem raksturlielumiem. Maksimālais vērtētais kopējais stacijas augstums ir 267 m un masta augstums attiecīgi 179 m. Izvērtējot Ziņojumā sniegto informāciju par vēja apstākļiem Darbības vietā (Ziņojuma 2.3. nodaļa) un Ziņojuma 3.2.1. attēlā apkopoto informāciju par atsevišķu VES modeļu elektroenerģijas ražošanas potenciālu pie noteikta vēja ātruma, Aģentūra konstatē, ka Darbības vietā, kur vidējais 10 gadu periodā novērotais vēja ātrums 200 m augstumā ir 8 m/s, uzstādītās VES darbosies ar efektivitāti, kas atbilst aptuveni 55 % no attiecīgo modeļu maksimālajām vērtībām, kuras tiek sasniegtas vēja ātruma diapazonā no 11–19 m/s. Vērtēto modeļu elektroenerģijas ražošanas potenciāls salīdzināts Ziņojuma 3.2.2. tabulā un viszemākais tas ir modelim *Nordex N163-5.7*, bet augstākais – *Vestas V172-7.2*.
- 3.3.4. Vēja parka būvniecības process un galvenie parametri katrā no būvniecības aspektiem aprakstīti Ziņojuma 3.5. nodaļā. Ziņojuma 3.5.4. nodaļā sniegts vērtējums par esošo autoceļu tīklu (Ziņojuma 3.5.2. attēls), tostarp, vērtējot to piemērotību būvmateriālu un VES komplektējošo daļu transportēšanai, lai nodrošinātu piekļuvi plānotajām VES gan to būvniecības, gan ekspluatācijas gaitā. Paredzams, ka VES no to ražošanas vietas varētu tikt

³² Ziņojumā atsauce Nr. 3 uz LVĢMC piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistru, kas pastāvēja līdz 2024. gada 1. maijam. Kopš 2024. gada 1. maija informācija par piesārņotām un potenciāli piesārņotām vietām pieejama Valsts Vides dienesta izveidotajā Piesārņoto vietu pārvaldības sistēmā – <https://pvps.vvd.gov.lv/>.

³³ Pieejama - <https://videscentrs.lvģmc.lv/iebuve/pludu-riska-un-pludu-draudu-kartes>.

³⁴ Gaujas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas un plūdu riska pārvaldības plāns 2022.–2027. gadam; pieejams: <https://videscentrs.lvģmc.lv/lapas/udens-apsaimniekosana-un-pludu-parvaldiba>, apakšsadaļā “Gaujas UBA plāns (2022-2027)”.

piegādātas uz Paldisku ostu Igaunijā, no kuras ar autotransportu pa autoceļu E67 vai E263 līdz autoceļam Nr. 6 *Valga-Uulu* un tālāk līdz plānotā vēja parka teritorijai. Saskaņā ar Izstrādātāja sniegto informāciju tiek vērtēti trīs piegādes maršruti (Ziņojuma 3.5.4. attēls).

- 3.3.5. Ziņojuma 3.5.2. nodaļā sniegta informācija par vēja parka darbības nodrošināšanai nepieciešamo inženierkomunikāciju izbūvi, t.sk. norādītas zemes vienības, kuras šķērsos plānotās kabeļu trases un sniegta informācija, ka kabeļu trasei Igaunijas Republikas teritorijā tiks veikts atsevišķs novērtējums atbilstoši normatīvajā regulējumā izvirzītajām prasībām. Ziņojuma 3.5.3. nodaļā apskatīta plānoto VES pamatu izbūve, 3.5.4. nodaļā – pievedceļu un laukumu izbūve, Ziņojuma 3.5.5. nodaļā – ar VES piegādi un uzstādīšanu saistītie jautājumi. Ziņojuma 3.5.6. nodaļā norādīts, ka pēc VES uzstādīšanas tiks veikta uzstādīšanai nepieciešamo būvniecības laukumu rekultivācija. Rekultivētajās teritorijās tiks atjaunota augsnes virskārta un prognozēts, ka tās būs iespējams izmantot turpmākai lauksaimnieciskai vai mežsaimnieciskai darbībai.
- 3.3.6. Detalizēts ar Paredzētās darbības nodrošināšanu saistīto būvniecības darbu ietekmes novērtējums sniegts šī atzinuma 6.11.2. apakšnodaļā, kur attiecināms, arī citās šī atzinuma ietekmju novērtējuma 6. nodaļas apakšnodaļās.
- 3.3.7. Atbilstoši Ziņojuma 3.5. nodaļā norādītajam VES ekspluatācijas laikā to vadība, uzraudzība un darbības kontrole tiks veikta attālināti visu diennakti. VES apkalpošanas laikā vai ārkārtas situācijās VES uzraudzību, kontroli un, ja nepieciešams, piekļuves ierobežošanu klātienē veiks apmācīts personāls. Atbilstoši Ziņojumam vēja parka ekspluatācijas laikā saimniecisko darbību veikšana ārpus VES izbūves vietas netiks ierobežota. Paredzams, ka pēc VES izbūves nekustamo īpašumu valdītāji pieguļošās teritorijas tāpat kā līdz šim varēs izmantot lauksaimniecībai vai mežsaimniecībai. Attiecīgi Paredzētās darbības īstenotājs informēs VES apkārtņē esošos lauksaimnieciskās vai mežsaimnieciskās darbības veicējus par drošības pasākumiem un rīcībām ārkārtas situācijās.
- 3.3.8. Ziņojumā norādīts, ka Ierosinātāja būvniecības, ekspluatācijas un nojaukšanas vai pārbūves laikā radīto atkritumu apsaimniekošanu veiks ievērojot normatīvajos aktos noteikto kārtību. Pieņemts, ka VES darbības laiks ir apmēram 25–30 gadi. Pēc konkrētās uzstādītās iekārtas ekspluatācijas perioda beigām VES paredzēts demontēt vai pārbūvēt. Izstrādātāja Ziņojuma 3.7. nodaļā norādījusi, ka lielāko daļu materiālu jau šobrīd iespējams atkārtoti izmantot vai pārstrādāt. Iznēmums ir tikai VES spārni, kas tiek ražoti no kompozītmateriāliem un kuru pārstrādes iespējas šobrīd ir ierobežotas. Ziņojumā norādīts, ka VES ražotāji strādā pie plastmasas un kompozītmateriālu pārstrādes risinājumu pilnveidošanas. Līdz ar to šobrīd ir grūti prognozēt, cik lielu daļu no VES būvniecībai izmantotajiem materiāliem, tajā skaitā spārnu ražošanā izmantotajiem, būs iespējams pārstrādāt, kad noslēgumam tuvosies VES ekspluatācijas laiks, tomēr domājams, ka pārstrādes tehnoloģiskās iespējas būs ievērojami plašākas.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

- 3.4.1. Veicot alternatīvo risinājumu salīdzinājumu, Ziņojumā vērtēti ietekmes parametri un raksturlielumi, kas saistīti gan ar sabiedrības veselību un drošību, gan ietekmi uz dabas vērtībām, ainavu un kultūrvēsturiskām vērtībām, kā arī ietekmi uz resursu patēriņu un inženierģeoloģiskiem apstākļiem. Ziņojuma 4. nodaļā ir raksturota ietekme uz vidi katram no vērtējamo ietekmju veidiem, iekļaujot šajā nodaļā arī alternatīvu vērtējumu. Kur tas būtiski, atsevišķi vērtētas ietekmes, kādas vēja parks radīs uz teritorijām Latvijā un

Igaunijā³⁵. Paredzēto darbību limitējošie faktori un pasākumi radītās ietekmes samazināšanai apkopoti Ziņojuma 6. nodaļā. Ziņojuma 7. nodaļā apkopoti novērtējuma rezultāti – 7.1. nodaļā vietas alternatīvu novērtējums, kas ietver atsauces uz informāciju par IVN gaitā sākotnēji izskatītajām VES izvietojuma vietām/ alternatīvām (atspoguļotas Ziņojuma 3.3.1. attēlā); 7.2. nodaļā tehnoloģisko alternatīvu jeb vērtēto modeļu novērtējuma rezultāti. Informācija par aspektiem, kuri vērtēti kontekstā ar vietas izvietojuma alternatīvām apkopota Ziņojuma 3.3.1. tabulā. Detalizētāka informācija sniegta arī Ziņojuma 3.2. nodaļā (tehnisko risinājumu alternatīvas) un 3.3. nodaļā (alternatīvu raksturojums un vietas izvēles pamatojums).

- 3.4.2. Lai samazinātu negatīvo ietekmi uz aizsargājamiem biotopiem un ornitofaunu, Ierosinātāja IVN procesa laikā ir mainījusi sākotnēji plānotās būvniecības vietas vairākām VES (L_01, L_02, L_03, L_18), nozīmīgi mainīta divu plānoto VES sākotnējās būvniecības vietas (L_16 un L_17, kas aktuālajā Ziņojuma redakcijā apzīmētas attiecīgi kā L_16A un L_17A). Tāpat VES L_18 būvniecības vieta pārvietota no pieauguša meža teritorijas uz izcirtumu, samazinot potenciālo ietekmi uz meža ekosistēmu. Papildus tam Ierosinātāja ir atteikusies no sākotnēji iecerētās VES L_19 būvniecības, ņemot vērā attālumu līdz tuvākai dzīvojamai ēkai Igaunijas teritorijā un vides trokšņa novērtējuma rezultātus, kā arī iespējamo ietekmi uz putniem.
- 3.4.3. Vērtējot normatīvi noteiktos ierobežojumus attiecībā uz VES novietojumu, proti, Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” (turpmāk – Noteikumi Nr. 240) 163. punkta nosacījumus par minimālo attālumu no dzīvojamās apbūves līdz tuvākajai VES, secināts, ka paredzēto VES tuvumā tuvāk par 800 m nav dzīvojamā vai publiskā apbūve.
- 3.4.4. Vērtējot tehnoloģiskās alternatīvas, Ziņojuma 3.2. nodaļā un attiecīgo ietekmju vērtējumu nodaļās salīdzināti VES modeļi³⁶, vērtējot arī VES ražotāju sniegto informāciju par katras stacijas elektroenerģijas ražošanas potenciālu, ņemot vērā informāciju par vēja apstākļiem paredzētās darbības apkārtņē 200 m augstumā no zemes (Ziņojuma 3.2.2. tabula). Ziņojuma 3.2.1. attēlā pievienotā informācija par elektroenerģijas ražošanas potenciāla atkarību no vēja ātruma ļauj secināt, ka sākot ar vēja ātrumu aptuveni 8 m/s (vidējais ātrums Darbības vietā) tas ir būtiski mazāks tikai modelim *Nordex N163-5.7*, bet pārējie modeļi savstarpēji atšķiras nebūtiski. Visi četri ražotāji piedāvā iespēju uzstādīt aprīkojumu apledoja identificēšanai, kā arī nodrošināt ieregulējamu režīmu trokšņa emisiju un mirgošanas ietekmes samazināšanai un ietekmes uz sīkspārņiem samazināšanai. Ziņojuma 4.1.4. – 4.1.8. tabulās pievienotā informācija par katra modeļa skaņas jaudas līmeni (modeļiem ar un bez aerodinamiski uzlabotiem spārņiem) ļauj konstatēt, ka pie vēja ātruma 8 m/s klusākie (aptuveni 105 dB) ir modeļi *Siemens Gamesa SG170-6.6* un *Vestas V162-6.2*, bet *Vestas V172-7.2* un *Nordex N175-6.8* uzrāda par aptuveni 3 dB augstāku rezultātu. Modeļi ar aerodinamiski uzlabotiem spārņiem ir par aptuveni 2 dB klusāki nekā modeļi ar standarta spārņiem.
- 3.4.5. Ziņojuma 7.2. nodaļā secināts, ka IVN procesā nav noteikta labākā tehnoloģiskā alternatīva, kura vienlaicīgi nodrošinātu visu vērtēto ietekmju optimālu līmeni, bet, ņemot vērā vērtētās ietekmes, noteikti nosacījumi, kuri ņemami vērā to izvēloties. Ņemot vērā, ka ne visas tirgū pieejamās VES ir vērtētas, Ierosinātājai ir tiesības izvēlēties arī Ziņojumā neiekļautu jaunāku stacijas modeli, nodrošinot, ka tā radītās ietekmes nepārsniegs Ziņojumā novērtētās vides kvalitātes robežvērtības.

³⁵ Ziņojumā vērtēta dažādu frekvenču trokšņa ietekme, mirgošanas efekts, ietekme uz bioloģisko daudzveidību (trīs grupas), ainavu un kultūrvēsturiskajām vērtībām, sakaru sistēmām, novērtēti arī iespējamie vides riski un avārijas situācijas, sociāli-ekonomiskie aspekti u.c.

³⁶ *Vestas 162-6.2, Vestas V172-7.2, Nordex N163-5.7, Nordex N175-6.8 un Siemens Gamesa SG6.6-170*. Visi modeļi uzsāk darbību pie vēja ātruma 3 m/s.

- 3.4.6. Ziņojumā norādīts, ka VES un infrastruktūras elementu izbūves vietas norādītas indikatīvi, atbilstoši projekta attīstības stadijai Ziņojuma iesniegšanas brīdī, un var tikt precizētas būvprojektēšanas gaitā. Tāpat arī izbūvējamo VES precīzi parametri būs zināmi pēc iepirkuma procesa noslēgšanās. Līdz ar to Aģentūra norāda, ka Ierosinātajai jāņem vērā, ka atsevišķu ietekmju mazināšanai nepieciešamie nosacījumi būs jāprecizē, tostarp veicot atkārtotus aprēķinus un/ vai modelēšanu būvprojekta sagatavošanas laikā.
- 3.4.7. Aģentūra ir konstatējusi, ka Ziņojuma 7. nodaļā nav pievienots alternatīvu salīdzinājums, kurā būtu apkopoti Ziņojumā iegūto būtisko vērtējumu kvantitatīvie rādītāji. Šāda apkopojuma neesamība apgrūtina iespēju noteikt, kura no plānotajām VES rada nozīmīgāko ietekmi un vai atteikšanās vēl no kādas VES izbūves varētu būtiski samazināt vēja parka kopējo radīto ietekmi. Vienlaikus Izstrādātāja Ziņojuma 7.1. nodaļā attiecībā uz katras individuālās VES alternatīvas izvērtējumu norādījusi, ka *“salīdzinot divas vai vairāk alternatīvas bieži vien var nonākt pie secinājuma, ka labākais risinājums dabas un vides aizsardzības kontekstā nav neviena no alternatīvām pilnā apmērā, bet gan noteiktu staciju vai risinājumu izvēle no vairāk nekā vienas vērtētās alternatīvas, tās apvienojot galīgajā risinājumā”*. Tomēr šāda optimālā alternatīvo risinājumu kombinācija nav identificēta.
- 3.4.8. Izvērtējot Ziņojuma 4. nodaļā sniegto informāciju par dažādo ietekmju³⁷ būtiskumu un vērtējuma skaitliskajiem parametriem, Aģentūra konstatējusi, ka bez jau norādītās VES L_19 vairākās ietekmju jomās kā salīdzinoši augstāko/būtiskāko ietekmi radošas ir noteiktas VES L_06, L_15, L_16A un L_17A:
- 3.4.8.1. Vērtējot VES ietekmes zonā ~ 2 km attālumā esošo dzīvojamo māju skaitu (Ziņojuma 3.1.2. tabula), dilstošā secībā tās sarindojas attiecīgi VES L_15 (14)³⁸, L_17A (11), L_06 (5), L_16A (1). Atbilstoši arī attiecībā uz radītajām trokšņa un mirgošanas efekta ietekmēm norādītās VES vērtējamās kā būtiskāko ietekmi izraisošas. Šo fizikālo ietekmi var samazināt ar tehniskiem paņēmieniem.
- 3.4.8.2. Atbilstoši Ziņojuma 3.4.2. tabulas datiem, no kopumā VES montāžas laukumu izveidei atmežojamajiem 12,29 ha, 5,89 ha (48 %) jāatmežo iepriekš norādīto četru VES (skat. šī atzinuma 3.4.8.1. apakšpunktu) izbūves vajadzībām, līdzīgas platības jāizcērt arī VES L_01, L_03, L_11 un L_18 izbūves vajadzībām, bet atmežošana nav nepieciešama staciju L_04, L_05, L_07, L_08, L_09, L_12, L_13 un L_14 izbūvei.
- 3.4.8.3. Darbības vieta atrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas – Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta, neitrālajā zonā. Kā norādīts Ziņojuma 4.3.3. nodaļā, *līdzīgi kā visās Latvijas mežu platībās, kurām nav pietiekama aizsardzības statusa, biotopus visvairāk apdraud mežsaimnieciskā darbība – gan pašās biotopu platībās, kur kailciršu rezultātā biotops var tikt iznīcināts, gan blakus teritorijās, kur kailcirtes un mežsaimnieciskā infrastruktūra (ceļu trases, meliorācijas grāvju atbērtnes) veido atvērumus, palielina ekosistēmu fragmentāciju un negatīvi ietekmē mežaudzes mikroklimatu, tajā skaitā ar malas efekta ietekmi. Meliorācijas grāvji var negatīvi ietekmēt meža biotopus, kuriem ir nepieciešams augsts gruntsūdens līmenis (piemēram, 9080* Staignāju meži), kā arī visa veida purvu biotopus. Ņemot vērā noteikto atmežojamo platību proporciju, arī šajā kontekstā norādīto četru VES (skat. šī atzinuma 3.4.8.1. apakšpunktu) potenciālā ietekme vērtējama kā proporcionāli lielāka (vairāk skat. šī atzinuma 6.11. punktā).*

³⁷ Ziņojumā vērtēta dažādu frekvenču trokšņa ietekme, mirgošanas efekts, ietekme uz bioloģisko daudzveidību (trīs grupas), ainavu un kultūrvēsturiskajām vērtībām, sakaru sistēmām, novērtēti arī iespējamie vides riski un avārijas situācijas, sociāli-ekonomiskie aspekti u.c.

³⁸ Iekavās šeit un turpmāk šajā teikumā norādīts dzīvojamo māju skaits, kas konstatēts katras no minētās VES ietekmes zonā.

- 3.4.8.4. VES L_15 un L_06 potenciālās izbūves vietās (arī VES L_01 un L_03) var būt biogēnie nogulumi (kūdra) un paaugstināts gruntsūdens līmenis (~1 m no zemes virsmas), līdz ar to nevar izslēgt, ka kūdras būs nepieciešams aizvietot ar piemērotu grunti, izbūvēt pamatus uz pāļiem vai arī mainīt plānoto VES atrašanās vietu, ja uz to norādīs izpētes rezultāti būvprojekta sagatavošanas stadijā.
- 3.4.9. Vienlaikus Aģentūra konstatē, ka Ziņojumā nav identificēti apstākļi, kas pilnībā nepieļautu kādas alternatīvas īstenošanas iespējas, ja tiek ievēroti Ziņojumā paredzētie radītās ietekmes samazināšanai risinājumi.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. Ierosinātājas 2023. gada 31. jūlija iesniegums “Paredzētās darbības iesniegums vēja elektrostaciju parka “Lode” izbūvei Valmieras novada Lodes un Ipiķu pagastos” (Aģentūras reģ. Nr. 5-01/1854).
- 4.2. Aģentūras 2023. gada 18. augusta lēmums Nr. 5-02-1/21/2023 “par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu un pārrobežu ietekmes uz vidi novērtējumu”.
- 4.3. Aģentūras 2023. gada 14. septembra programma Nr. 5-03/15/2023 “ietekmes uz vidi novērtējumam vēja elektrostaciju parka “Lode” un tā saistītās infrastruktūras būvniecības Valmieras novada Lodes un Ipiķu pagastos”.
- 4.4. Izstrādātājas 2023. gada 15. septembra elektroniskā pasta vēstule “Par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu” (Aģentūras reģ. Nr. 5-01/2331).
- 4.5. Aģentūras 2023. gada 1. septembra vēstule Nr. 5-05/1057/2023 “Regarding notification of the environmental impact assessment for activity listed in the Appendix I of the Espoo Convention (the Wind farm “Lode”)” Igaunijas Republikas Klimata ministrijai.
- 4.6. Igaunijas Republikas Klimata ministrijas 2023. gada 10. oktobra vēstule Nr. 6-3/23/4047-13 “Par pārrobežu IVN Vēja parka Lode būvniecībai Lodes un Ipiķu pašvaldībās, Valmieras novadā” ar pielikumiem (Aģentūras reģ. Nr. 5-05/2537).
- 4.7. Aģentūras 2023. gada 13. oktobra vēstule Nr. 5-05/1254/2023 “Par informācijas pārsūtīšanu ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras pārrobežu konsultāciju ietvaros”.
- 4.8. Izstrādātājas 2024. gada 29. maija vēstule “Par ietekmes uz vidi procedūras sākotnējās sabiedriskās apspriešanas materiālu iesniegšanu” (Aģentūras reģ. Nr. 5-01/1638/2024).
- 4.9. Aģentūras 2024. gada 26. jūnija lēmums Nr. 5-02-1/35/2024 “par grozījumiem 2023. gada 14. septembra Programmā Nr. 5-03/15/2023 “ietekmes uz vidi novērtējumam vēja elektrostaciju parka “Lode” un tā saistītās infrastruktūras būvniecības Valmieras novada Lodes un Ipiķu pagastos”.
- 4.10. Izstrādātājas 2024. gada 4. jūlija vēstule “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedrisko apspriešanu”, ar kuru iesniegts paziņojums par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu (turpmāk – Ziņojuma apspriešana) (Aģentūras reģ. Nr. 5-01/1973/2024).
- 4.11. Izstrādātājas 2024. gada 19. jūlija vēstule “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokolu” ar pielikumu – Ziņojuma apspriešanas sanāksmes protokolu (Aģentūras reģ. Nr. 5-01/2119/2024).
- 4.12. Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldes 2024. gada 1. augusta vēstule Nr. 2.4/AP/8184/2024 “Par IVN ziņojumu vēja elektrostaciju parka “Lode” būvniecībai Valmieras novada Lodes un Ipiķu pagastos” (Aģentūras reģ. Nr. 2.4/AP/8184/2024).
- 4.13. Satiksmes ministrijas 2024. gada 1. augusta vēstule Nr. 15-01/2702 “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu vēja elektrostaciju parka “Lode” izbūvei Valmieras novada Lodes un Ipiķu pagastos” (Aģentūras reģ. Nr. 5-01/2214/2024).

- 4.14. AS "Latvijas valsts meži" 2024. gada 5. augusta vēstule Nr. 4.1-2_05q5_260_24_683 "Atsauksme par "Vēja parka "Lode" un tā saistītās infrastruktūras būvniecība Valmieras novada Lodes un Ipiķu pagastos" ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu" (Aģentūrā reģistrēta 2024. gada 6. augustā ar reģ. Nr. 5-01/2243/2024).
- 4.15. SIA "WALLESS zvērinātu advokātu birojs" 2024. gada 5. augustā elektroniskajā pasta vēstulē pārsūtītie Latvijas un Igaunijas iedzīvotāju kolektīvie iebildumi un priekšlikumi saistībā ar Paredzēto darbību (Aģentūras reģ. Nr. 5-01/2237/2024):
- 4.15.1. Viena Latvijas iedzīvotāja 2024. gada 5. augusta iesniegums "IEBILDUMI UN PRIEKŠLIKUMI saistībā ar plānoto vēja elektrostaciju parka "Lode" un saistītās infrastruktūras būvniecību Valmieras novada Lodes un Ipiķu pagastos" ar pielikumu.
 - 4.15.2. Viena Latvijas iedzīvotāja 2024. gada 5. augusta iesniegums "IEBILDUMI UN PRIEKŠLIKUMI saistībā ar plānoto vēja elektrostaciju parka "Lode" un saistītās infrastruktūras būvniecību Valmieras novada Lodes un Ipiķu pagastos" ar pielikumu.
 - 4.15.3. Desmit Igaunijas iedzīvotāju 2024. gada 3. augusta iesniegums "IEBILDUMI UN PRIEKŠLIKUMI saistībā ar plānoto vēja elektrostaciju parka "Lode" un saistītās infrastruktūras būvniecību Valmieras novada Lodes un Ipiķu pagastos" ar pielikumu.
 - 4.15.4. Četrus Igaunijas iedzīvotāju 2024. gada 4. augusta iesniegums "IEBILDUMI UN PRIEKŠLIKUMI saistībā ar plānoto vēja elektrostaciju parka "Lode" un saistītās infrastruktūras būvniecību Valmieras novada Lodes un Ipiķu pagastos" ar pielikumu.
 - 4.15.5. Trīs Igaunijas iedzīvotāju 2024. gada 4. augusta iesniegums "IEBILDUMI UN PRIEKŠLIKUMI saistībā ar plānoto vēja elektrostaciju parka "Lode" un saistītās infrastruktūras būvniecību Valmieras novada Lodes un Ipiķu pagastos" ar pielikumu.
 - 4.15.6. Vienpadsmit Igaunijas iedzīvotāju 2024. gada 2. augusta iesniegums "IEBILDUMI UN PRIEKŠLIKUMI saistībā ar plānoto vēja elektrostaciju parka "Lode" un saistītās infrastruktūras būvniecību Valmieras novada Lodes un Ipiķu pagastos" ar pielikumu.
 - 4.15.7. Septiņpadsmit Igaunijas iedzīvotāju 2024. gada 4. augusta iesniegums "IEBILDUMI UN PRIEKŠLIKUMI saistībā ar plānoto vēja elektrostaciju parka "Lode" un saistītās infrastruktūras būvniecību Valmieras novada Lodes un Ipiķu pagastos" ar pielikumu.
 - 4.15.8. Četrus Igaunijas iedzīvotāju 2024. gada 4. augusta iesniegums "IEBILDUMI UN PRIEKŠLIKUMI saistībā ar plānoto vēja elektrostaciju parka "Lode" un saistītās infrastruktūras būvniecību Valmieras novada Lodes un Ipiķu pagastos" ar pielikumu.
 - 4.15.9. Trīs Igaunijas iedzīvotāju 2024. gada 2. augusta iesniegums "IEBILDUMI UN PRIEKŠLIKUMI saistībā ar plānoto vēja elektrostaciju parka "Lode" un saistītās infrastruktūras būvniecību Valmieras novada Lodes un Ipiķu pagastos" ar pielikumu.
 - 4.15.10. Viena Igaunijas iedzīvotāja 2024. gada 4. augusta iesniegums "IEBILDUMI UN PRIEKŠLIKUMI saistībā ar plānoto vēja elektrostaciju parka "Lode" un saistītās infrastruktūras būvniecību Valmieras novada Lodes un Ipiķu pagastos".
- 4.16. Fiziskas personas pārsūtītie (pasta zīmoga datums 05.08.2024.) Latvijas iedzīvotāju kolektīvie iebildumi un priekšlikumi saistībā ar Paredzēto darbību (Aģentūrā reģistrēti 2024. gada 7. augustā ar reģ. Nr. 5-01/2259/2024):
- 4.16.1. Piecu Latvijas iedzīvotāju 2024. gada 1. augusta iesniegums "IEBILDUMI UN PRIEKŠLIKUMI saistībā ar plānoto vēja elektrostaciju parka "Lode" un saistītās infrastruktūras būvniecību Valmieras novada Lodes un Ipiķu pagastos" ar pielikumu.
 - 4.16.2. Piecu Latvijas iedzīvotāju 2024. gada 1. augusta iesniegums "IEBILDUMI UN PRIEKŠLIKUMI saistībā ar plānoto vēja elektrostaciju parka "Lode" un saistītās infrastruktūras būvniecību Valmieras novada Lodes un Ipiķu pagastos" ar pielikumu.

- 4.17. Aģentūras 2024. gada 12. augusta vēstule Nr. 5-01/972/2024 “Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, ar kuru Ierosinātājai un Izstrādātājai pārsūtīti Ziņojuma apspriešanas laikā Aģentūrā saņemtie viedokļi.
- 4.18. Izstrādātājas 2024. gada 20. augusta vēstule “Par VES “Lode” IVN Ziņojuma un tā kopsavilkuma tulkojumu”, ar kuru iesniegts IVN Ziņojuma tulkojums angļu valodā un kopsavilkuma ar pārrobežu ietekmes kontekstu tulkojums igauņu valodā (Aģentūras reģ. Nr. 5-05/2351/2024).
- 4.19. Aģentūras 2024. gada 23. augusta vēstule Nr. 5-05/1007/2024 Igaunijas Republikas Klimata ministrijai par IVN procedūru vēja parkam “Lode”.
- 4.20. DAP 2024. gada 27. septembra vēstule Nr. 4.9/6037/2024-N “Par rakstveida priekšlikumu sniegšanu ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma pilnveidošanai VES Lode” (Aģentūrā reģistrēts 2024. gada 30. septembrī reģ. Nr. 5-01/2693/2024).
- 4.21. Ierosinātājās 2024. gada 17. oktobra vēstule Nr. 84/24 “Par prioritārā investīciju projekta statusu”, ar kuru iesniegta informācija par to, ka vēja parkam “Lode” ir piešķirts Latvijas Investīciju aģentūras Prioritārā investīciju projekta statuss (Aģentūras reģ. Nr. 5-01/2868/2024).
- 4.22. Aģentūras 2024. gada 17. oktobra vēstule Nr. 5-05/1193/2024 Igaunijas Republikas Klimata ministrijai par IVN procedūru vēja parkam “Lode”.
- 4.23. Aģentūras 2024. gada 28. oktobra vēstule Nr. 4-04/1222/2024 “Par informācijas pārsūtīšanu stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras pārrobežu konsultāciju ietvaros”.
- 4.24. Ierosinātājas 2024. gada 30. oktobra vēstule Nr. 89/2024 “Par atbildes sniegšanu”, ar kuru nosūtīta atbildes vēstule Igaunijas Republikas Klimata ministrijai angļu valodā (Aģentūras reģ. Nr. 4-04/2990/2024).
- 4.25. Igaunijas Republikas Klimata ministrijas 2024. gada 19. novembra vēstule Nr. 6-3/23/4047-23 ar pielikumiem, kurā sniegta atbilde par paziņojumu par ietekmes uz vidi novērtējumu vēja parkam “Lode” (Aģentūras reģ. Nr. 5-05/3164/2024).
- 4.26. Igaunijas Republikas Klimata ministrijas 2024. gada 29. novembra elektroniskā pasta vēstule, ar kuru nosūtīts sēdes protokols angļu un igauņu valodā par vēja parka “Lode” IVN un SIVN publisko sēdi (Aģentūras reģ. Nr. 5-05/3303/2024).
- 4.27. Ierosinātājas 2024. gada 18. decembra vēstule Nr. 107/2024 “Par sabiedrisko apspriešanu” ar pielikumiem, ar kuru iesniegts pārskats par vēja parka “Lode” pārrobežu sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtajiem jautājumiem un rakstiskas atbildes uz tiem (Aģentūras reģ. Nr. 5-05/3509/2024).
- 4.28. Igaunijas Republikas Klimata ministrijas 2025. gada 10. janvāra vēstule Nr. 6-3/23/4047-28, ar kuru sniegts saskaņojums par vēja parka Lode IVN un SIVN pārrobežu sanāksmes protokolu un komentāriem par IVN ziņojumu (Aģentūras reģ. Nr. 5-05/120/2025).
- 4.29. Aģentūras 2025. gada 13. janvāra vēstule Nr. 5-05/42/2025 “Par informācijas pārsūtīšanu ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras pārrobežu konsultāciju ietvaros”, ar kuru Ierosinātājai un Izstrādātājai pārsūtīta Igaunijas Republikas Klimata ministrijas 2025. gada 10. janvāra vēstule Nr. 6-3/23/4047-28 vēstule.
- 4.30. Ierosinātājas 2025. gada 16. janvāra vēstule Nr. 5/25 “Par vēja parka “Lode” IVN Ziņojuma iesniegšanu VPVB atzinuma saņemšanai” un paziņojums par Ziņojuma iesniegšanu Aģentūrā un Ziņojums (Aģentūras reģ. Nr. 5-01/200/2025).
- 4.31. Ierosinātājas 2025. gada 21. janvāra vēstule Nr. 7/25 “Par VES parka “Lode” atzinumu” (Aģentūras reģ. Nr. 5-01/250/2025).

- 4.32. Aģentūras 2025. gada 21. janvāra vēstule Nr. 5-01/119/2025 “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” ar lūgumu sniegt atsauksmi un/vai izvirzīt obligātos nosacījumus par Ziņojumu.
- 4.33. VA “Civilās aviācijas aģentūra” 2025. gada 27. janvāra vēstule Nr. 01-8/197 “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (Aģentūras reģ. Nr. 5-01/303/2025.).
- 4.34. AS “Augstsprieguma tīkls” 2025. gada 28. janvāra vēstule Nr. 2.5/2025/312 “Par atzinumu IVN ziņojumam vēja parka Lode un saistītās infrastruktūras būvniecība Valmieras novada Lodes un Ipiķu pagastos (SIA Utilitas Wind)” (Aģentūrā reģistrēts 2025. gada 29. janvārī ar reģ. Nr. 5-01/333/2025).
- 4.35. VSIA “Latvijas Valsts ceļi” 2025. gada 28. janvāra vēstule Nr. 4.5/1734 “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” ar pielikumiem) (Aģentūrā reģistrēts 2025. gada 29. janvārī ar reģ. Nr. 5-01/334/2025).
- 4.36. VAS “Latvijas gaisa satiksme” 2025. gada 3. februāra vēstule Nr. VI-AD/JPN-03/2025/102 “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (Aģentūrā reģistrēts 2025. gada 5. februārī ar reģ. Nr. 2.9/18/2025-S).
- 4.37. VAS “Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” 2025. gada 3. februāra vēstule Nr. 07-06-09/2025/237 “Atsauksme par IVN Ziņojumu vēja parka “Lode” un saistītās infrastruktūras būvniecība Valmieras novada Lodes un Ipiķu pagastos” (Aģentūrā reģistrēts 2025. gada 4. februārī ar reģ. Nr. 2.9/19/2025-S).
- 4.38. Valsts meža dienesta Vidzemes virsmežniecības 2025. gada 3. februāra vēstule Nr. VVM.7-1/330 “Par ietekmes uz vidi novērtējumu vēja parka “Lode” būvniecībai” (Aģentūrā reģistrēts 2025. gada 4. februārī ar reģ. Nr. 2.9/16/2025-S).
- 4.39. Veselības inspekcijas 2025. gada 4. februāra vēstule Nr. 2.4.8.-1./137 “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu” (Aģentūras reģ. Nr. 2.9/36/2025-S).
- 4.40. Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes 2025. gada 4. februāra vēstule Nr. 2025/05-06/124 “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu vēja elektrostaciju parkam “Lode”, Valmieras novadā” (Aģentūras reģ. Nr. 2.9/58/2025-S).
- 4.41. AS “Latvijas valsts meži” 2025. gada 5. februāra vēstule Nr. 4.1-2_00t8_101_25_84 “Atsauksme par “Vēja parka “Lode” un tā saistītās infrastruktūras būvniecība Valmieras novada Lodes un Ipiķu pagastos” ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu” (Aģentūras reģ. Nr. 2.9/108/2025-S).
- 4.42. Aizsardzības ministrijas 2025. gada 5. februāra vēstule Nr. MV-N/282 “Par informācijas sniegšanu” (Aģentūrā reģistrēts 2025. gada 6. februārī ar reģ. Nr. 2.9/113/2025-S).
- 4.43. Valmieras novada pašvaldības 2025. gada 6. februāra vēstule Nr. 4.1.8.3/25/799 “Par ietekmes uz vidi novērtējumu (vēja parks Lode) Lodes un Ipiķu pag., Valmieras novadā” (Aģentūras reģ. Nr. 2.9/130/2025-S).
- 4.44. Satiksmes ministrijas 2025. gada 6. februāra vēstule Nr. 15-01/402 “Par IVN vēja elektrostaciju parka “Lode” un saistītās infrastruktūras būvniecībai Valmieras novada Lodes un Ipiķu pagastā” (Aģentūras reģ. Nr. 2.9/137/2025-S).
- 4.45. Aģentūras 2025. gada 7. februāra vēstule Nr. 10.4/31/2025-N “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu”, ar kuru Ierosinātajai un Izstrādātajai pārsūtīti Ziņojuma izvērtēšanas laikā saņemtie institūciju viedokļi, kā arī lūgts sniegt papildu informāciju.
- 4.46. Valsts vides dienesta 2025. gada 11. februāra vēstule Nr. 2.4/AP/1372/2025 “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu vēja elektrostaciju parka “Lode” būvniecībai Valmieras novada Lodes un Ipiķu pagastā” (Aģentūras reģ. Nr. 10.4/229/2025-S).

- 4.47. SIA "Elektroniskie sakari" 2025. gada 12. februāra vēstule Nr. 2.1-2/116 (Aģentūras reģ. Nr. 10.4/248/2025-S).
- 4.48. Igaunijas Republikas Klimata ministrijas 2025. gada 14. februāra vēstule Nr. 6-3/23/4047-32 "Regarding the environmental impact assessment for the wind farm "Lode"" (Aģentūras reģ. Nr. 2.10/294/2025-S).
- 4.49. Aģentūras 2025. gada 18. februāra vēstule Nr. 10.4/96/2025-N "Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu", ar kuru Ierosinātājai un Izstrādātājai pārsūtīti Ziņojuma izvērtēšanas laikā saņemtie institūciju viedokļi.
- 4.50. Aizsardzības ministrijas 2025. gada 19. februāra vēstule Nr. MV-N/378 "Par sniegtās informācijas precizēšanu" (Aģentūras reģ. Nr. 10.4/349/2025-S).
- 4.51. Ierosinātājas 2025. gada 25. februāra vēstule Nr. 21/25 "Par vēja parka "Lode" IVN ziņojumu atbilstoši EVA 07.02.2025. vēstule Nr. 10.4/31/2025-N un 18.02.2025. vēstule Nr. 10.4/96/2025-N" un paziņojums par Ziņojuma iesniegšanu Aģentūrā, un Ziņojuma 16. un 17. pielikums (Aģentūras reģ. Nr. 10.4/475/2025-S).
- 4.52. Ierosinātājas 2025. gada 27. februāra vēstule Nr. 23/25 "Par ietekmes uz vidi novērtējumu VES "Lode"" (Aģentūras reģ. Nr. 10.4/532/2025-S).
- 4.53. DAP 2025. gada 27. februāra vēstule Nr. 4.9/1332/2025-N "Par atsauksmes sniegšanu IVN ziņojumam VES parkam "Lode"" (Aģentūras reģ. Nr. 2.9/534/2025-S).
- 4.54. Aģentūras 2025. gada 28. februāra vēstule Nr. 10.4/244/2025-N "Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu", ar kuru Ierosinātājai un Izstrādātājai pārsūtīti Aģentūrā saņemtie institūciju viedokļi un pieprasīta papildinformācija.
- 4.55. Ierosinātājas 2025. gada 7. marta vēstule Nr. 25/25 "Par atsauksmes sniegšanu IVN ziņojumam VES parkam "Lode"" (Aģentūra reģ. Nr. 10.4/656/2025-S).
- 4.56. Ierosinātājas 2025. gada 20. marta vēstule Nr. 31/25 "Par vēja parka "Lode" IVN ziņojumu atbilstoši EVA 14.03.2025. vēstulei Nr. 10.4/555/2025-N" un paziņojums par Ziņojuma iesniegšanu Aģentūrā, un Ziņojuma 18. pielikums (Aģentūrā reģistrēts 2025. gada 21. martā ar reģ. Nr. 10.4/883/2025-S).
- 4.57. DAP 2025. gada 2. aprīļa vēstule Nr. 4.9/2035/2025-N "Par 27.02.2025. izsniegto nosacījumu Nr. 4.9/1332/2025-N Precizēšanu IVN ziņojuma VES parkam "Lode"" (Aģentūras reģ. Nr. 2.9/1053/2025-S).
- 4.58. Ierosinātājas 2025. gada 3. aprīļa elektroniskā pasta vēstule, ar kuru iesūtīts Aizsardzības ministrijas 2024. gada 6. novembra lēmums Nr. 1/1-24-3/398 un 2025. gada 20. janvāra lēmums Nr. 1/1-24.3/30 par grozījumiem lēmumā Nr. 1/1-24-3/398 (Aģentūras reģ. Nr. 10.4/1074/2025-S).
- 4.59. Ierosinātājas 2025. gada 8. aprīļa vēstule ar pielikumiem – NKMP 2025. gada 7. aprīļa vēstuli Nr. 2025/05-05/386 "Par arheoloģiskā pieminekļa individuālo aizsardzības zonu"; Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu individuālo aizsargjoslu (aizsardzības zonu) projektu "Urgu zviedru akmens ar uzrakstiem un zīmēm" (Aģentūras reģ. Nr. 10.4/1126/2025-S).
- 4.60. Aģentūras 2025. gada 11. aprīļa vēstule Nr. 10.4/766/2025-N "Par atzinuma izdošanas termiņa pagarināšanu".

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

5.1.1. Paredzētās darbības sākotnējā sabiedriskā apspriešana (turpmāk – Sākotnējā apspriešana) notika no 2023. gada 18. septembra līdz 2023. gada 11. oktobrim. Paziņojums par Paredzēto darbību un plānoto sanākumi tika publicēts laikraksta “Liesma” 2023. gada 15. septembra numurā un Valmieras novada pašvaldības informatīvā izdevuma 2023. gada 18. septembra Nr. 9 (27), un ievietots tīmekļvietnēs – www.valmierasnovads.lv, www.environment.lv, un www.vpvpb.gov.lv³⁹. Ar sagatavotajiem materiāliem par Paredzēto darbību varēja iepazīties tīmekļvietnē www.environment.lv, kā arī klātienē – Valmieras novada pašvaldībā (adrese: Lāčplēša iela 2, Valmiera, Valmieras novads), Rūjienas apvienības pārvaldes Lodes pagasta pakalpojumu centrā (adrese: “Lieplejas”, Lode, Lodes pagasts, Valmieras novads) un Rūjienas apvienības pārvaldes Ipiķu pagasta pakalpojumu centrā (adrese: “Papardes”, Ipiķi, Ipiķu pagasts, Valmieras novads), darba laikā. No Aģentūrā iesniegtajiem Sākotnējās apspriešanas materiāliem izriet, ka par Paredzēto darbību un Sākotnējo sanākumi individuāli informēti gan tie nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi iekļauti Izpētes teritorijā, gan tie nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Paredzētās darbības teritoriju.

5.1.2. Sākotnējās apspriešanas ietvaros tika organizēta sanāksme neklātienēs formā saskaņā ar *Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma*⁴⁰ 20. pantu. Tiešsaistes Sākotnējās apspriešanas sanāksme notika attālināti 2023. gada 2. oktobrī plkst. 18.00, rīkojot tiešsaistes videokonferenci platformā Zoom. Sanāksmē bija iespējams piedalīties, izmantojot tīmekļvietnē www.environment.lv publicēto saiti. Saskaņā ar Sākotnējās apspriešanas materiāliem Sākotnējās apspriešanas tiešsaistes sanāksmē kopumā piedalījās 33 dalībnieki. Sanāksmes dalībnieki tika iepazīstināti ar IVN procedūru un prezentāciju par Paredzēto darbību. Dalībniekiem bija iespēja uzdot sev interesējošus jautājumus. Iedzīvotāji interesējās par VES transportēšanai izmantojamo ceļu kvalitāti un uzturēšanu, vēja parka teritorijas turpmākajām izmantošanas iespējām, ieguvumiem iedzīvotājiem, iespējamajiem trokšņa traucējumiem un elektromagnētisko starojumu. Sākotnējās apspriešanas laikā jautājumus par Paredzēto darbību un ar to saistīto informāciju varēja iesūtīt elektroniski uz e-pasta adresi lode@environment.lv. Saskaņā ar Sākotnējās apspriešanas materiāliem uz minēto elektroniskā pasta adresi netika saņemti jautājumi. Tāpat interesējošos jautājumus varēja sūtīt Aģentūrai (adrese: Rūpniecības ielā 23, Rīga, LV-1045; e-pasta adrese: pasts@vpvpb.gov.lv). Sākotnējās apspriešanas ietvaros Aģentūrā netika saņemtas atsauksmes vai priekšlikumi IVN un par Paredzēto darbību.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes un apspriešanas stadijā:

5.2.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojuma sabiedriskā apspriešana norisinājās no 2024. gada 5. jūlija līdz 2024. gada 5. augustam. Paziņojums par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikraksta “Liesma” 2024. gada 5. jūlija numurā, kā arī ievietots Valmieras novada pašvaldības tīmekļvietnē www.valmierasnovads.lv, Aģentūras tīmekļvietnē www.vpvpb.gov.lv un Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv. Ziņojums bija pieejams Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv un klātienē – Valmieras novada pašvaldībā

³⁹ Kopš 2025. gada 1. februāra www.eva.gov.lv.

⁴⁰ Spēkā no 2020. gada 10. jūnija līdz 2023. gada 31. decembrim.

(adrese: Lāčplēša iela 2, Valmiera, Valmieras novads), Rūjienas apvienības pārvaldes Lodes pagasta pakalpojumu centrā (adrese: "Lieplejas", Lode, Lodes pagasts, Valmieras novads) un Rūjienas apvienības pārvaldes Ipiķu pagasta pakalpojumu centrā (adrese: "Papardes", Ipiķi, Ipiķu pagasts, Valmieras novads), darba laikā, darba laikā.

- 5.2.2. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksme norisinājās klātienē 2024. gada 16. jūlijā plkst. 17.30, Lodes Kultūras namā (adrese: "Lieplejas", Lode, Lodes pagasts, Valmieras novads). Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksmei bija iespējams pieslēgties arī tiešsaistē Zoom platformā. Saskaņā ar sanāksmes protokolu klātienē sanāksmē piedalījās 8 dalībnieki, un attālināti bija pieslēgušies 11 dalībnieki. Sanāksmes laikā tika sniegta informācija par IVN procedūru un sagatavoto Ziņojumu, sabiedriskās iespējām sniegt priekšlikumus, kā arī tika dota iespēja uzdot jautājumus un saņemt uz tiem atbildes. Ziņojuma apspriešanas sanāksmes laikā tika jautāts par kabeļu trases ietekmi uz mežu masīviem, kā arī VES krāsojumu un ietekmi uz putniem. Detalizēts pārskats par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu pieejams Ziņojuma 13. pielikumā.
- 5.2.3. Sabiedrība interesējošos jautājumus par Paredzēto darbību varēja sūtīt uz e-pastu lode@environment.lv līdz 2024. gada 5. augustam. Rakstiskus priekšlikumus un viedokļus par Ziņojumu Aģentūrā varēja iesniegt līdz 2024. gada 5. augustam, sūtot tos uz Aģentūras adresi: Rūpniecības ielā 23, Rīga, LV-1045 vai elektroniski uz e-pastu: pasts@vpvb.gov.lv. Šajā periodā Aģentūrā tika saņemti 53 Igaunijas Republikas iedzīvotāju un 12 Latvijas Republikas iedzīvotāju iebildumi un priekšlikumi. Iesniegumos pausts viedoklis un sniegti priekšlikumi veikt padziļinātu izpēti attiecībā uz ietekmi uz cilvēku veselību (saistībā ar VES radīto troksni un mirgošanas efektu), dabas vidi, dzīvniekiem, ainavu un kultūrvēsturiskajām vērtībām. Aģentūrā Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā tika saņemti arī Valsts vides dienesta (turpmāk – Dienests), Satiksmes ministrijas un AS "Latvijas valsts meži" viedokļi par Ziņojumu. Visi fizisku personu viedokļi, kā arī Dienesta, Satiksmes ministrijas un AS "Latvijas valsts meži" vēstules nosūtītas Ierosinātājai un Izstrādātājai Ziņojuma un vērtējuma papildināšanai. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā saņemto jautājumu un komentāru pārskats pievienots Ziņojuma 14. pielikumā.

5.3. Sabiedrības informēšana par Aģentūrā iesniegto Ziņojumu un argumenti Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

- 5.3.1. Aģentūrā Ziņojums tika iesniegts 2025. gada 16. janvārī. Paziņojums par Ziņojuma iesniegšanu Aģentūrā tika ievietots Valmieras novada pašvaldības tīmekļvietnē www.valmierasnovads.lv, Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv un Aģentūras tīmekļvietnē www.vpvb.gov.lv⁴¹.
- 5.3.2. Ierosinātāja 2025. gada 21. janvārī Aģentūrā iesniedza vēstuli Nr. 7/25, kurā vērš Aģentūras uzmanību, ka Ierosinātāja ir atteikusies no VES Nr. 19 (Ziņojumā L_19) izbūves, pamatojoties uz attālumu līdz tuvākajai ēkai Igaunijas Republikas teritorijā un vides trokšņa novērtējuma rezultātiem. Minētājā vēstulē norādīts, ka Ierosinātājas mātes uzņēmums ir pieņēmis lēmumu izstrādāt un ieviest kompensējošos pasākumus iedzīvotājiem Igaunijas Republikā līdz 3 km rādiusā no vēja parka.
- 5.3.3. Atsaucoties uz Aģentūras lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Aģentūra saņēma un nosūtīja Ierosinātājai un Izstrādātājai:
- 5.3.3.1. VA "Civilās aviācijas aģentūra" (turpmāk – Civilās aviācijas aģentūra) 2025. gada 27. janvāra vēstuli Nr. 01-8/197, kurā nav pausti iebildumi vai izvirzīti papildu priekšlikumi Ziņojuma pilnveidošanai. Vēstulē norādīts, ka pēc VES precīza izvietojuma, skaita un raksturlielumu noskaidrošanas to būvēšanai būs jāsaņem

⁴¹ Tīmekļvietne www.vpvb.gov.lv 03.02.2025. tika migrēta uz jauno tīmekļvietni www.eva.gov.lv.

Civilās aviācijas aģentūras atļauja, kā arī tās būs jāmarķē un jāapriko ar aizsarggaismām.

- 5.3.3.2. AS “Augstsprieguma tīkls” 2025. gada 28. janvāra vēstuli Nr. 2.5/2025/312, kurās netika izvirzīti iebildumi vai priekšlikumi Ziņojuma pilnveidošanai.
- 5.3.3.3. VSIA “Latvijas Valsts ceļi” (turpmāk – LVC) 2025. gada 28. janvāra vēstuli Nr. 4.5/1734, kurā LVC vērš uzmanību, ka nepiekrīt valsts autoceļu zemes nodalījuma joslu izmantošanai inženierkomunikāciju (kabeļu) izvietojumam, kā arī norāda, ka VES novietojums no valsts autoceļu asīm jāparedz ne tuvāk par 1,5 kārtīgu maksimālo VES augstumu.
- 5.3.3.4. VAS “Latvijas gaisa satiksme” (turpmāk arī – LGS) 2025. gada 3. februāra vēstuli Nr. VI-AD/JPN-03/2025/102, kurā LGS savas kompetences ietvaros neiebilst pret Ziņojumā ietverto informāciju.
- 5.3.3.5. VAS “Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” (turpmāk – LVRTC) 2025. gada 3. februāra vēstuli Nr. 07-06-09/2025/237, kurā secināts, ka Ziņojumā ir izskatīta arī iespējamā ietekme uz mobilo sakaru darbību, televīzijas un radio apraidi. LVRTC Paredzētās darbības realizēšanai izvirza šādus obligātos nosacījumus: pirms un pēc projektā paredzēto darbību realizācijas veikt apraides radio un televīzijas signālu elektromagnētiskā lauka intensitātes mērījumus; projektā paredzēto darbību realizācijā paredzēt risinājumus, kas nodrošinātu normatīvajos aktos noteikto apraides apjomu, pārklājumu un pakalpojumu sniegšanas iespēju atjaunošanu atbilstošā apjomā un kvalitātē, ja gadījumā projekta realizācijas gaitā tās tiek samazinātas. LVRTC norāda, ka Paredzētās darbības realizācijas rezultātā pakalpojumu sniedzējiem (LVRTC, mobilajiem operatoriem u.c.) un pakalpojumu lietotājiem nedrīkst radīt neērtības un papildu izmaksas. Papildus norādīts, ka būvprojektu izstrādei un būvdarbu veikšanai projekta realizētajam jāsaņem LVRTC tehniskie noteikumi.
- 5.3.3.6. Valsts meža dienesta Vidzemes virsmežniecības 2025. gada 3. februāra vēstuli Nr. VVM.7-1/330, kurā tā norāda, ka tai nav priekšlikumu Ziņojuma pilnveidošanai. Vēstulē norādīts, ka pie obligātajiem nosacījumiem Paredzētās darbības realizēšanai meža teritorijā nepieciešams paredzēt atmežošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām.
- 5.3.3.7. Veselības inspekcijas 2025. gada 4. februāra vēstuli Nr. 2.4.8.-1./137, kurā nav ietverti iebildumi vai priekšlikumi Ziņojuma pilnveidošanai. Veselības inspekcija, izvēloties piemērotāko VES modeli, rekomendē ņemt vērā, ka tabulā 4.1.9. “Augstākais aprēķinātais trokšņa līmenis dzīvojamās apbūves teritorijās, izbūvējot VES modeli *Nordex N175-6.8 MW* ar standarta spārniem” norādīts, ka arī dzīvojamās apbūves teritorijā “Mālkalni” trokšņa līmenis varētu būt augstāks par Pasaules Veselības organizācijas (turpmāk – PVO) rekomendētajām robežvērtībām VES radītajam troksnim (L_{dnv} 45 dB(A)). Veselības inspekcija ir vēršusi uzmanību, ka VES radītā ietekmes zona, kurā aprēķinātais mirgošanas efekta laiks, izmantojot sliktākā scenārija aprēķinu metodi, pārsniedz 30 h/gadā robežvērtību, atrodas arī ārpus vēja parka teritorijas. Ņemot vērā, ka tur ir atļauts veidot jaunu dzīvojamo vai publisko apbūvi, vēja parka turpmākajā plānošanas un saskaņošanas procesā, rekomendēts rast risinājumu, kas nodrošinātu līdzvērtīgu aizsardzības līmeni arī jaunai apbūvei, ja tā tiek izmantota dzīvojamās vai publiskās funkcijas nodrošināšanai.
- 5.3.3.8. NKMP 2025. gada 4. februāra vēstuli Nr. 2025/05-06/124 (turpmāk – NKMP Vēstule Nr. 2025/05-06/124), kurā secināts, ka Ziņojumā pievērsta īpaša uzmanība kultūrvēsturiskajam mantojumam un tā saglabāšanai, tomēr NKMP skatījumā VES

izvietošana valsts aizsargājamās kultūras pieminekļos un to aizsardzības zonās nav pieļaujama.

- 5.3.3.9. AS “Latvijas valsts meži” (turpmāk – LVM) 2025. gada 5. februāra vēstuli Nr. 4.1-2_00t8_101_25_84 (turpmāk – LVM Vēstule Nr. 4.1-2_00t8_101_25_84), kurā LVM nepiekrīt VES izbūves laukumam, jaunbūvējamo pievedceļu un elektropārvades kabeļu trašu teritorijā esošo lielu dimensiju kritalu, izcirtumos novāktā ekoloģisko koku un liela izmēra akmeņu pārvietošanu uz LVM valdījumā esošām mežaudzēm, kā arī apodziņu un urālpūču būru izvietošanu LVM mežaudzēs. LVM vērš uzmanību, ka gadījumā, ja IVN rezultātā ir paredzēts veikt ietekmes novērtēšanas, mazināšanas vai kompensējošas darbības LVM apsaimniekotā teritorijā, tad to plānošanai un realizēšanai ir nepieciešams rakstisks LVM saskaņojums.
- 5.3.3.10. Aizsardzības ministrijas 2025. gada 5. februāra vēstuli Nr. MV-N/282, kurā sniegta informācija, ka 2024. gada 6. novembrī Aizsardzības ministrija ir izsniegusi lēmumu atļaut Ierosinātajai plānoto VES ar paredzēto 172 m kopējo augstumu būvniecību. Vēstulē norādīts, ka vēja parks *Lode* neietekmē Aizsardzības ministrijas valdījumā esošo valsts nekustamo īpašumu vides un dabas apstākļus un citus priekšlikumus un nosacījumus Aizsardzības ministrija IVN Ziņojuma pilnveidošanai neizvirza. Aizsardzības ministrijas 2025. gada 19. februāra vēstulē Nr. MV-N/378 (turpmāk – Aizsardzības ministrijas Vēstule Nr. MV-N/378) precizēts, ka ar 2025. gada 20. janvāra Aizsardzības ministrijas lēmumu Nr. 1/1-24.3/30 veikti grozījumi 2024. gada 6. novembra lēmumā Nr. 1/1-24.3/398 – Ierosinātajai apstiprināts plānoto VES masta maksimālais augstums – 179 m, rotora diametrs – 175 m un maksimālais kopējais augstums (lāpstiņas augstākais punkts) – 267 m.
- 5.3.3.11. Valmieras novada pašvaldības 2025. gada 6. februāra vēstuli Nr. 4.1.8.3/25/799, kurā norādīts, ka tai nav priekšlikumu par specifiskiem nosacījumiem Ziņojuma pilnveidošanai, kā arī nav priekšlikumu par obligāti izvirzāmiem papildu nosacījumiem paredzētās darbības realizācijai, kas būtu iekļaujami Ziņojumā.
- 5.3.3.12. Satiksmes ministrijas 2025. gada 6. februāra vēstuli Nr. 15-01/402, kurā atkārtoti norādīti Civilās aviācijas aģentūras 2025. gada 27. janvāra vēstulē Nr. 01-8/197 un LVRTC 2025. gada 3. februāra vēstulē Nr. 07-06-09/2025/237 iekļautie nosacījumi Paredzētās darbības īstenošanai.
- 5.3.3.13. Dienesta 2025. gada 11. februāra vēstuli Nr. 2.4/AP/1372/2025, kurā nav izteikti iebildumi pret Ziņojuma redakciju un sniegta informācija, ka Dienests neizvirza papildu priekšlikumus Dienesta 2024. gada 1. augusta vēstulē Nr. 2.4/AP/8184/2024 minētajiem.
- 5.3.3.14. SIA “Elektroniskie sakari” 2025. gada 12. februāra vēstuli Nr. 2.1-2/116, kurā norādīts, ka Ziņojuma aktuālā versija ir koriģējama, to papildinot ar viennozīmīgiem secinājumiem par paredzētā vēja parka iespējamo ietekmi uz publiskajiem mobilajiem sakariem attiecībā uz teritorijām ar mainīgas kvalitātes balss un interneta mobilajiem pakalpojumiem. Tāpat Ziņojumā iztrūkst vērtējums par vēja parka iespējamo ietekmi uz fiksētā dienesta radiosakaru sistēmām, kuras tiek lietotas un kuru sakaru trases šķērso vēja elektrostaciju plānotās izvietošanas teritoriju. Vērsta uzmanība uz to, ka Ziņojumā norādītais pieņēmums, ka vēja elektrostaciju daļas, kas var fragmentēt sakaru signālu, atradīsies augstāk par līniju, kas savieno sakaru torni ar pakalpojumu saņēmēju, nav attiecināms uz VES masta konstrukcijas iespējamo ietekmi un radiosignālu atstarojumiem no vēja elektrostaciju spārniem. Papildus norādīts Ziņojuma 223. lapaspuses beigās ir dzēšama atsauce uz SIA “Elektroniskie sakari” par ierosinājumu signālu kvalitātes mērījumiem, jo tas nav SIA “Elektroniskie sakari” priekšlikums.

- 5.3.3.15. DAP 2025. gada 27. februāra vēstuli Nr. 4.9/1332/2025-N (turpmāk – DAP Vēstule Nr. 4.9/1332/2025-N), kurā DAP norāda, ka Izstrādātāja ir ņēmusi vērā DAP iepriekš izteiktās bažas vai sniegusi skaidrojumus, kā arī atteikusies no VES L_19 izbūves un precizējusi pārējo VES un ar to saistītās infrastruktūras novietojumu. Vienlaikus DAP norādīja, ka Ziņojumā nepieciešams papildināt ar obligāti izvirzāmiem nosacījumiem, t.sk. attiecībā uz hidroloģiskā režīma izmaiņām, arborista piesaisti, papildu pasākumiem putnu aizgādībai, būvdarbu veikšanas laiku, VES aprīkojumu u.c. Tāpat DAP uzsver putnu monitoringa nepieciešamību, sevišķi vēja parka pirmsbūvniecības posmā, lai nepieciešamības gadījumā lemtu par stingrākiem ietekmes uz ornitofaunu mazināšanas pasākumiem.
- 5.3.4. Papildus jau norādītajām institūciju vēstulēm Aģentūra saņēma arī Igaunijas Republikas Klimata ministrijas 2025. gada 14. februāra vēstuli Nr. 6-3/23/4047-32, kurā tā informē, ka ir saņēmusi nevalstiskās organizācijas (*Eesti Keskkonnaühenduste Koda*) vēstuli, kurā vērsta uzmanība uz trūkstošo informāciju par Ziņojuma versijai igauņu valodā. Proti, tajā nav norādīta informācija par visiem Izpētes teritorijas tuvumā esošajiem Igaunijas Republikas teritorijā sastopamajiem īpaši aizsargājamiem biotopiem.
- 5.3.5. Izskatījusi Ziņojumu un institūciju sniegtos viedokļus par Ziņojumu, Aģentūra nosūtīja Ierosinātajai un Izstrādātajai 2025. gada 7. februāra vēstuli Nr. 10.4/31/2025-N, kurā lūdza papildu informāciju un skaidrojumus, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu. Ar Aģentūras 2025. gada 18. februāra vēstuli Nr. 10.4/96/2025-N un 28. februāra vēstuli Nr. 10.4/244/2025-N Ierosinātajai un Izstrādātajai pārsūtītas vēl citas Aģentūrā saņemtās institūciju vēstules ar viedokļiem par Ziņojumu.
- 5.3.6. Papildinājumi Ziņojumam – Ziņojuma 16. un 17. pielikums – Aģentūrā iesniegti 2025. gada 25. februārī, bet Ziņojuma 18. pielikums – 2025. gada 21. martā, un ir neatņemama Ziņojuma sastāvdaļa. Ziņojuma 16. pielikumā iekļauts pārskats par sniegtajiem viedokļiem un veiktajiem labojumiem, bet 17. pielikumā - Ziņojumā veiktie precizējumi, savukārt Ziņojuma 18. pielikumā – skaidrojumi un Ziņojumā veiktie precizējumi.
- 5.3.7. Ierosinātāja ar 2025. gada 27. februāra vēstuli Nr. 23/25 informēja Aģentūru par piedāvājumiem risinājumiem saistībā ar NKMP Vēstulē Nr. 2025/05-06/124 izteikto viedokli, ka tās ieskatā VES izvietošana valsts aizsargājamās kultūras pieminekļos un to aizsardzības zonās nav pieļaujama, lai būtu iespējams realizēt arī plānoto VES Nr. L_3.
- 5.3.8. Ierosinātāja 2025. gada 7. marta vēstulē Nr. 25/25 sniedza savu viedokli par DAP Vēstulē Nr. 4.9/1332/2025-N izvirzītajiem obligātajiem nosacījumiem Paredzētās darbības veikšanai saistībā ar VES darbības ierobežojumiem, lai mazinātu VES radītā trokšņa ietekmi uz pret troksni jutīgām putnu sugām. Ierosinātājas ieskatā šajā aspektā DAP izvirzītie nosacījumi nav uzskatāmi par samērīgiem. Tādēļ Ierosinātāj lūdz DAP precizēt nosacījumu Paredzētās darbības ierobežojumiem attiecinot tos uz konkrētām VES noteiktos laika periodos, pie noteikta vēja ātruma.
- 5.3.9. DAP 2025. gada 2. aprīļa vēstulē Nr. 4.9/2035/2025-N (turpmāk – DAP Vēstule Nr. 4.9/2035/2025-N) precizē DAP Vēstulē Nr. 4.9/1332/2025-N izvirzītos nosacījumus Paredzētās darbības ietekmes mazināšanai, tostarp saistībā ar VES darbības ierobežojumiem, uz kuriem kā nesamērīgiem Ierosinātāja norādīja savā 2025. gada 7. marta vēstulē Nr. 25/25.
- 5.3.10. Ierosinātāja ar 2025. gada 8. aprīļa vēstuli Aģentūrai pārsūtīja NKMP 2025. gada 7. aprīļa vēstuli Nr. 2025/05-05/386 “Par arheoloģiskā pieminekļa individuālo aizsardzības zonu” (turpmāk – NKMP Vēstule Nr. 2025/05-05/386) un Valsts

aizsargājamo kultūras pieminekļu individuālo aizsargjoslu (aizsardzības zonu) projektu “Urgu zviedru akmens ar uzrakstiem un zīmēm”.

5.4. Pārrobežu konsultācijas:

- 5.4.1. Pārrobežu konsultācijas ietekmes uz vidi novērtējuma procesā tiek nodrošinātas atbilstoši Novērtējuma likuma 20.¹ panta un Espo Konvencijas nosacījumiem, tādējādi sniedzot iespējas ar vēja parka *Lode* un saistītās infrastruktūras izbūves saistītās valsts, kura apstiprinājusi dalību novērtējuma procesā un šajā gadījumā ir Igaunijas Republika, kompetentajām institūcijām un ieinteresētajai sabiedrībai piedalīties ietekmes uz vidi novērtēšanas procesā. Pārrobežu konsultāciju ietvarā, pusēm vienojoties par informācijas apmaiņas nosacījumiem un piemērotiem konsultāciju periodiem, Igaunijas Republikas sabiedrībai tika sniegta iespēja iegūt informāciju par Paredzēto darbību un tās ietekmes uz vidi novērtējumu attiecīgi Igaunijas Republikas normatīvo aktu prasībām, kas regulē sabiedrības līdzdalības procedūru, termiņus un kārtību.
- 5.4.2. Pārrobežu konsultāciju ietvaros Ziņojuma sabiedriskā apspriešanās Igaunijas Republikā norisinājās no 2024. gada 17. oktobra līdz 18. novembrim. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksme, piedaloties Igaunijas Republikas iedzīvotājiem, notika 2024. gada 19. novembrī plkst. 16.00 un tika organizēta attālināt, *MS Teams* platformā. Paziņojums par Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksmi Igaunijā tika publicēts Aģentūras mājaslapā (pieejams - Vēja parka “Lode” būvniecības Valmieras novada Lodes un Ipiķu pagastos (SIA “Utilitas Wind”) pārrobežu konsultācijas Igaunijā | Enerģētikas un vides aģentūra). 2024. gada 29. novembrī Aģentūrā ar Igaunijas Republikas Klimata ministrijas elektroniskā pasta vēstuli tika iesniegts Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksmes Igaunijā protokols (angļu un igauņu valodā). Ar Ierosinātajās 2024. gada 18. decembra vēstuli Nr. 107/2024 Aģentūrā tika iesniegti Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas Igaunijā materiāli, tostarp Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksmes Igaunijā protokols (angļu un igauņu valodā); atbildes uz sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtajiem jautājumiem un jautājumiem, kuri iesūtīti minētās sabiedriskās apspriešanas laikā (angļu un igauņu valodā); atbilde uz Igaunijas Republikas Klimata ministrijas 2024. gada 18. novembra vēstulē Nr. 6-3/23/4047-23 apkopotajiem un iekļautajiem Igaunijas Republikas institūciju viedokļiem un komentāriem (angļu valodā); putnu eksperta atzinums (angļu valodā); labots Ziņojuma kopsavilkums (angļu valodā). Saskaņā ar sanāksmes protokolu sanāksmē kopumā piedalījās vismaz 70 dalībnieki, tostarp Ierosinātajās, Izstrādātājās, Aģentūras un Igaunija Republikas Klimata ministrijas. Sanāksmes laikā tika sniegta informācija gan par vēja parka *Lode* lokālplānojumu un tā vides pārskatu, gan IVN un stratēģiskā IVN galvenajiem rezultātiem pārrobežu kontekstā. Sanāksmes laikā galvenokārt tika jautāts par trokšņa robežlielumu ievērošanu un ietekmi uz iedzīvotāju veselību, projekta finansējuma avotiem, kompensējošajiem pasākumiem iedzīvotājiem vēja parka tuvumā un ietekmi uz dabas vērtībām. Papildus tam norādāms, ka Izstrādātāja ar 2024. gada 30. oktobra vēstuli Nr. 89/2024 ir sniegusi atbildes uz Igaunijas Republikas Klimata ministrijas 2024. gada 25. oktobra vēstulē Nr. 6-3/24/4013-9 apkopotajiem un iekļautajiem Igaunijas Republikas institūciju viedokļiem un komentāriem.
- 5.4.3. Aģentūra ar 2024. gada 19. decembra vēstuli Nr. 5-05/1422/2024 informēja Igaunijas Republikas Klimata ministriju ar Aģentūrā iesniegtajiem Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas Igaunijā materiāliem un lūdza ar tiem iepazīties, kā arī ja nepieciešams - sniegt viedokli. Atbildot uz minēto Aģentūras vēstuli, Igaunijas Republikas Klimata ministrija savā 2025. gada 10. janvāra vēstulē Nr. 6-3/23/4047-28 informēja, ka tai nav komentāru vai priekšlikumu par Izstrādātājas sagatavotajiem un iesniegtajiem Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas Igaunijā materiāliem. Aģentūras ar 2025. gada 13. janvāra vēstuli Nr. 5-05/42/2025 informēja

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. Novērtējuma likuma 24. pants noteic: *Ierosinātāja pienākums ir nodrošināt: 1) iesniegtās informācijas pilnīgumu un patiesumu, kā arī ziņojuma sagatavošanu atbilstoši šā likuma un citu normatīvo aktu prasībām; 2) ziņojumā ietvertu risinājumu īstenošanu, tai skaitā tādu risinājumu īstenošanu, kuri paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu un, ja iespējams, atļidzinātu paredzētās darbības būtisko negatīvo ietekmi uz vidi. Paredzētā darbība pieļaujama tikai nodrošinot Ziņojumā novērtēto vai labāku vides sniegumu.*
- 6.2. Padomes regulas (ES) 2022/2577 (2022. gada 22. decembris), ar ko nosaka satvaru atjaunīgās enerģijas apguves paātrināšanai (turpmāk – Regula 2022/2577), astotā daļa noteic: *Viens no pagaidu pasākumiem ir ieviest vienkāršu prezumpciju, ka relevanto Savienības vides tiesību aktu izpratnē atjaunīgās enerģijas projekti ir sevišķi svarīgi sabiedrības interesēs un kalpo sabiedrības veselībai un drošībai, izņemot gadījumus, kad ir skaidri pierādījumi, ka minētajiem projektiem ir būtiska negatīva ietekme uz vidi, ko nevar ierobežot vai kompensēt. [..].*
- 6.3. Ziņojumā vērtēti lielas jaudas (5,7 – 7,2 MW) jaunākās paaudzes VES modeļi, kas atbilst starptautiskajā standartā definētajai III un S klasei un ir izmantojami uzstādīšanai teritorijās ar zemu vēja ātrumu. IVN ietvaros veikts novērtējums potenciālām VES būvniecības vietām, lai izvēlētos ne vairāk par 19 novietojuma pozīcijām, kas Ziņojuma sagatavošanas laikā samazināts līdz 18 pozīcijām⁴². Ņemot vērā VES straujo attīstību, netiek izslēgta iespēja, ka varētu tikt uzstādītas arī jaunākas paaudzes VES nekā Ziņojumā novērtētās, bet ar līdzvērtīgiem vai labākiem raksturlielumiem. Ziņojumā vērtētais maksimālais VES kopējais augstums ir 267 m, masta augstums līdz 179 m, rotora diametrs līdz 175 m, bet attālums no pamatnes līdz spārna zemākajam punktam - no 80 – 91,5 m. Ziņojumā noteikti galvenie ar Paredzētās darbības realizāciju saistītie aspekti, no kuriem izriet būtiska negatīva ietekme uz cilvēku un vidi. Paredzētā darbība vienlaikus ir arī pārrobežu ietekmes objekts.
- 6.4. No ietekmes uz vidi viedokļa VES būvniecībai un ekspluatācijai ir salīdzinoši zems radītās ietekmes slogs pēc tādiem kritērijiem kā gaisa piesārņojums, emisijas augsnē un ūdenī, atkritumu rašanās, dabas resursu izmantošana. Tomēr, pirmkārt, jāņem vērā, ka VES uzstādīšana ir būvniecības process, kas rada ar būvniecību saistītas ietekmes (tostarp traucējumus un pārmaiņas, lauksaimniecībā izmantojamu un mežu platību samazināšanos). Turklāt VES kļūst par jaunu, redzamu objektu un tādejādi šīs būves izmaina ainavu. Otrkārt, VES ir raksturīgas ietekmes iekārtu ekspluatācijas laikā. Būtiskākās no tām ir troksnis (arī zemfrekvences), vizuālais gaismas efekts jeb mirgošanas ietekme, ietekme uz dabas vērtībām, sevišķi ornitofaunu un sīkspārņiem (galvenokārt dabisko dzīvotņu zudums un fragmentācija un sadursmju risks). Katrs no ietekmju veidiem būvniecības un ekspluatācijas fāzē, ja pienācīgi netiktu pārvaldīts, varētu atstāt negatīvu iespaidu uz cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī bioloģisko daudzveidību, augsni, zemes dzīlēm, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, materiālajām vērtībām, kultūras un dabas mantojumu.
- 6.5. Aģentūra konstatējusi, ka IVN procesā nav noteikta viena labākā tehnoloģiskā un novietojuma alternatīva, kura nodrošinātu labāko sniegumu visās vērtētajās ietekmju jomās vienlaicīgi, kas būtiskas dabas un cilvēka veselības aizsardzībai (skat. arī šī atzinuma 3.4. sadaļu). Ziņojumā nav pievienoti alternatīvu salīdzinājuma kvantitatīvie kritēriji, kas apgrūtināta iespēju noteikt, kura no plānotajām VES rada nozīmīgāko ietekmi un vai atteikšanās no kādas VES izbūves varētu būtiski samazināt plānotā vēja parka kopējo radīto

⁴² Ziņojuma izstrādes laikā Ierosinātāja pieņēmusi lēmumu atteikties no vienas sākotnēji paredzētās VES (L_19) (skat. arī šī atzinuma 3.4.2. apakšpunktu).

ietekmi. Ierosinātāja ir atteikusies no sākotnēji iecerētās VES L_19 būvniecības, pamatojoties uz attālumu līdz tuvākai dzīvojamai ēkai Igaunijas teritorijā un vides trokšņa novērtējuma rezultātiem, kā arī ņemot vērā iespējamo ietekmi uz putniem. Izvērtējot Ziņojuma 4. nodaļā sniegto informāciju par dažādo ietekmju būtiskumu, Aģentūra konstatējusi, ka bez jau norādītās VES L_19 vairākās ietekmju jomās kā salīdzinoši augstāko/būtiskāko ietekmi uz cilvēka veselību un dabas vērtībām radošas ir noteiktas VES L_06, L_15, L_16A un L_17A. Šāds secinājums izdarāms ņemot vērā katras no norādītajām VES tiešajā ietekmes zonā (līdz 2 km attālumā) esošo dzīvojamo ēku skaitu, līdz ar to arī potenciāli trokšņa un mirgošanas efekta ietekmes zonā esošo cilvēku skaitu, kā arī apstākli, ka norādīto četru VES izbūvei atmežojamās platības veido 48% no kopējās atmežojamās platības.

- 6.6. Novērtējuma likuma 1. pielikuma 26.¹ punkts un šā likuma 2. pielikuma 3. punkta 8. apakšpunkts paredz, ka, sasniedzot noteiktu apjomu, VES būvniecība un ekspluatācija ir jāpakļauj sagaidāmo ietekmju novērtējumam ar mērķi izstrādāt priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes novēršanai vai samazināšanai, vai aizliegt šādas darbības uzsākšanu normatīvajos aktos noteikto prasību pārkāpumu gadījumos (Novērtējuma likuma 1. panta 2. punkts). Šāds ietekmju novērtējums, lai nodrošinātu izsvērtu informāciju gala lēmuma pieņemējiem, ir veikts arī Paredzētajai darbībai.
- 6.7. IVN ietvaros ir apzināti galvenie ar Izpētes teritoriju un Paredzētās darbības ietekmi saistītie faktori, kas var radīt nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, tajā skaitā – ņemot vērā Paredzētās darbības raksturu, apjomus un sagaidāmās pārmaiņas, līdzšinējo teritorijas izmantošanas veidu un vides stāvokli, ģeoloģiskos, hidroģeoloģiskos apstākļus, apdzīvotas vietas un iedzīvotāju blīvumu, aizsargājamas dabas, kultūrvēsturiskās un ainaviskās vērtības, apkārtnes teritorijas raksturojumu iespējamās ietekmes zonā, piesārņojuma un traucējumu veidus u.c. IVN ietvaros Izstrādātāja ir vērtējusi ietekmes, kas izriet gan no VES un ar tām saistīto objektu būvniecības, gan no VES ekspluatācijas.
- 6.8. Paredzētās darbības īstenošana paredzēta, ievērojot normatīvo aktu saistošās prasības, tādēļ Aģentūrai atkārtoti tās iekļaut savos nosacījumos nav nepieciešams. Paredzētā darbība realizējama tikai atbilstoši Ziņojumā vērtētajiem nosacījumiem, nepārsniedzot noteiktos un/ vai aprēķinātos robežlielumus un mērķlielumus, kā arī īstenojot ietekmes novēršanas vai samazināšanas pasākumus, kādus Ierosinātāja Ziņojumā apņēmusies nodrošināt.
- 6.9. Ņemot vērā Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu, Aģentūrai ir tiesības noteikt papildu nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā. Izvērtējusi Ziņojumu un saistīto IVN dokumentāciju, tajā skaitā sabiedriskās apspriešanas ietvaros paustos sabiedrības, valsts un pašvaldību institūciju un juridisko personu atsauksmes par Ziņojumu un tajā ietvertu novērtējumu, Aģentūra secina, ka kopumā būtiski iebildumi pret Paredzēto darbību un tās ietekmes novērtējumu nav izteikti. Tomēr Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā sabiedrības pārstāvji izteikuši bažas par sagaidāmajām pārmaiņām vidē (piemēram, sagaidāmajām trokšņa izmaiņām, mirgošanas ietekmi un ainavu), un ietekmi uz veselību, dabas vērtībām un īpašumiem.
- 6.10. Ņemot vērā, ka izbūvējamo VES skaits, to precīzs novietojums, uzstādāmais modelis un konstrukcija tiks noteikta būvprojekta izstrādes stadijā, izmaiņas risinājumos, kas Ziņojuma gaitā nav novērtēti vai pārsniedz Ziņojumā novērtētos lielumus, izvērtējamās būvprojektam pievienojot atkārtotu saistīto vides aspektu novērtējumu, kas apliecina Paredzētās darbības atbilstību ārējo normatīvo aktu prasībām un Aģentūras atzinumā izvirzītajiem nosacījumiem. Pamatojoties uz būvprojektam pievienotajiem dokumentiem, Dienests veic šādu izmaiņu būtiskuma novērtējumu un saskaņo izmaiņas būvprojekta risinājumos, ja šīs izmaiņas būtiski neietekmē**

izvērtējuma rezultātu, vai piemēro ietekmes sākotnējo izvērtējumu saskaņā ar Novērtējuma likuma 3.² panta pirmās daļas 3. punktu. Veicot būtiskuma novērtējumu, izmaiņas būvprojekta risinājumos saskaņojamas arī ar DAP. Ziņojumā Aģentūra kā būtiskākos ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus identificē:

- 6.10.1. Būvniecības vietas izvēles ierobežojumi.
- 6.10.2. Ar būvniecību saistītie ietekmes aspekti.
- 6.10.3. Ar Paredzēto darbību saistītās vizuālās pārmaiņas, to ietekme uz ainavu un kultūras mantojumu.
- 6.10.4. Drošība un vides risku pārvaldība.
- 6.10.5. Troksnis un vibrācijas.
- 6.10.6. Mīrgošanas efekts un apēnojums.
- 6.10.7. Elektromagnētiskā lauka ietekme un vēja parka ietekme uz sakaru iekārtām un gaisa satiksmi.
- 6.10.8. Ietekme uz dabas vērtībām.

6.11. Saistībā ar Paredzētās darbības realizācijas aspektiem, no kuriem varētu izrietēt būtiska negatīva ietekme uz vidi, Aģentūra secina:

6.11.1. Būvniecības vietas izvēles ierobežojumi.

- 6.11.1.1. Vēja parku būvniecības gadījumā viens no nozīmīgiem vērtējamajiem aspektiem ir iespējamās vietas izvēle, jo nosacījumi VES plānošanai un būvniecībai ir vispārēji regulēti ar ārējo normatīvo aktu – Noteikumiem Nr. 240. Noteikumu Nr. 240 2.25. apakšpunkts noteic, ka vēja parks ir *vienotā sistēmā saslēgtu piecu vai vairāk vēja elektrostaciju grupa, kurā atsevišķas vēja elektrostacijas ir izvietotas ne tālāk kā 2 km attālumā cita no citas*. Savukārt Noteikumu Nr. 240 161.–163. punkts ar apakšpunktiem paredz ierobežojumus gan atsevišķu VES, gan vēja parku būvniecībai (minimālie pieļaujamie attālumi līdz noteiktiem objektiem un teritorijām, atbilstība teritorijas plānojumam). Noteikumu Nr. 240 163.2. apakšpunkts noteic minimālo pieļaujamo attālumu no VES, kuru jauda ir lielāka par 2 MW, līdz dzīvojamai un publiskajai apbūvei – *attālums no tuvākās plānotās vēja elektrostacijas un vēja parka robežas līdz dzīvojamām un publiskām ēkām ir vismaz 800 m*. Ievērojot minēto, ar ārējo normatīvo aktu ir sašaurinātas teritorijas, kur VES ar tai nepieciešamo infrastruktūru būvniecība var būt iespējama. Paredzētās darbības IVN ietvaros viens no vērtējamajiem aspektiem ir iespējamie limitējošie vai ierobežojošie faktori, kas izriet no vietas izvēles.
- 6.11.1.2. Iespējamie ar VES izvietojumu saistītie apgrūtinājumi raksturoti Ziņojuma 2.2. nodaļā, kā arī attiecīgajās 4. nodaļas apakšnodaļās (dabas vērtības, ainava, kultūrvēsturiskās vērtības u.c.). Aizsargjoslu izvietojums Izpētes un vēja parka teritorijā parādīts Ziņojuma 2.2.1. un 2.2.2. attēlā. Ziņojuma 4.10.5. nodaļā norādīts, ka Krūmiņupītes 10 m aizsargjoslā plānota VES L_08 izbūves laukuma būvniecība, taču šī laukuma ierīkošanai nav jāveic kailcirte⁴³. Arī VES L_10 izbūves laukums plānots ~ 15 – 30 m attālumā no Krūmiņupītes un tā izbūves vietā atrodas grāvju sistēmas, kas ir tieši savienotas ar Krūmiņupīti, līdz ar to Izstrādātāja Ziņojumā ir

⁴³ Atbilstoši Aizsargjoslu likuma 37. panta pirmās daļas 3. punktam *virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās aizliegts veikt kailcirtes 50 metrus platā joslā vai visā aizsargjoslas platumā, ja aizsargjosla ir šaurāka par 50 metriem, izņemot mežaudzē, kurā valdošā koku suga ir baltalksnis, koku ciršanu ārkārtas situāciju seku likvidēšanai un vējgāžu, vējlaužu un snieglaužu seku likvidēšanai, kā arī palieņu pļavu atjaunošanai un apsaimniekošanai*.

norādījusi, ka būvprojektā jāparedz risinājumi, kas nodrošina esošo meliorācijas sistēmu funkcionēšanu.

- 6.11.1.3. Vērtējot Izpētes teritoriju un tās iespējamo piemērotību Paredzētās darbības realizācijai, konstatējams, ka Darbības vieta neatrodas blīvi apdzīvotā vietā. Apkārtnes raksturojums pievienots Ziņojuma 2.1. nodaļā, grafiskais objektu izvietojums – Ziņojuma 3.1.2. un 3.1.3. attēlā. Detalizēta informācija par dzīvojamo māju attālumiem līdz plānotajām VES pievienota Ziņojuma 3.1.2. tabulā, arī elektroniskajā E.2. pielikumā “Zemas frekvences trokšņa aprēķina rezultāti” (skat. arī šī atzinuma 3.2.4. apakšpunktu).
- 6.11.1.4. Vērtējot dzīvojamo ēku un paredzēto VES savstarpējo novietojumu, no Ziņojuma 3.1.2. tabulā apkopotās informācijas konstatējams, ka tuvāk par 800 m no plānotajām VES neatrodas publiskās vai dzīvojamās ēkas, līdz ar to uz šī atzinuma sagatavošanas brīdi tiek nodrošināta Paredzētās darbības atbilstība Noteikumu Nr. 240 163.2. apakšpunkta nosacījumam attiecībā uz visām VES.
- 6.11.1.5. Ņemot vērā, ka VES novietojuma pozīcijas novērtējuma un izpētes areāla robežās var tikt precizētas (mainītas) būvprojekta sagatavošanas stadijā, Aģentūra vērš uzmanību, ka, atbilstoši Ziņojuma 3.1.2. tabulā norādītajiem attālumiem, tuvāk par 900 m no plānotajām VES atrodas divas dzīvojamās mājas: “Mālkalni” – 833 m attālumā un “Puigas” – 833 m attālumā. Konstatētie attālumi ir tuvi Noteikumu Nr. 240 163.2. apakšpunktā noteiktajam minimālajam attālumam no tuvākās VES līdz dzīvojamām un publiskām ēkām. Aģentūra norāda, ka atbilstības novērtēšanas nolūkā, pirms VES novietojuma vietas noteikšanas veicama precīza uzmērīšana. Aģentūras ieskatā precīza uzmērīšana būtu veicama arī nosakot VES novietojuma pozīcijas līdz dzīvojamām mājām, kuru attālumi atbilstoši Ziņojuma 3.1.2. tabulas norādēm ir robežās līdz 900 m. Līdz ar to par VES izbūves iespējām vai novietojuma pozīciju precizēšanu lemjams atbilstoši uzmērīšanas gaitā noteiktajiem attālumiem.
- 6.11.1.6. Aģentūra vērš uzmanību, ka Noteikumu Nr. 240 163.¹ punkts noteic, ka arī gadījumos, ja esošo VES un vēja parku tuvumā tiek plānota jauna dzīvojamā vai publiskā apbūve, ievērojams vismaz noteiktais 800 m ierobežojums attiecībā uz minimālo attālumu. Ņemot vērā minēto, ja tiks īstenota Paredzētā darbība, 800 m attālumā no plānotajām VES būs aprobežota jaunas dzīvojamās vai publiskā apbūves plānošana. Būtiska interešu sadursme un iespējamās konfliktsituācijas saistībā ar Noteikumu Nr. 240 163.¹ punkta nosacījumu attiecībā uz jaunas dzīvojamās vai publiskā apbūves plānošanu IVN gaitā nav identificētas.
- 6.11.1.7. Noteikumu Nr. 240 163.4. apakšpunkts noteic, ka valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu vizuālās uztveramības zonā izvērtē VES un vēja parku ietekmi uz ainavu, ņemot vērā konkrēto situāciju un kultūras pieminekļa specifiku. Vērtējums par Paredzēto darbību un tās ietekmi šajā aspektā sniegts Ziņojuma 4.7. nodaļā. Atbilstoši Ziņojumā iekļautajai informācijai VES L_03 būvniecības vieta atrodas reģiona nozīmes kultūras pieminekļa – arheoloģijas pieminekļa *Urgu Zviedru akmens ar uzrakstiem un zīmēm* (valsts aizsardzības Nr. 2458) 500 m aizsardzības zonā, ~ 400 m attālumā no arheoloģijas pieminekļa. NKMP Vēstulē Nr. 2025/05-06/124 norāda, ka NKMP skatījumā VES izvietošana valsts aizsargājamās kultūras pieminekļos un to aizsardzības zonās nav pieļaujama. Ņemot vērā NKMP viedokli, kā arī Aizsargjoslu likuma 38. panta 1. punkta⁴⁴ nosacījumus, Aģentūra secina, ka pirms VES L_03 būvniecības tai paredzētajā un vērtētajā vietā jāsaņem NKMP atļauja. Detalizēts

⁴⁴ jebkuru saimniecisko darbību aizsargjoslās (aizsardzības zonās) ap kultūras pieminekļiem drīkst veikt tikai ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas (kopš 13.06.2018. – NKMP) un kultūras pieminekļa īpašnieka atļauju.

ietekmes izvērtējums uz ainavu un kultūras mantojumu un nosacījumi Paredzētās darbības risinājumiem šajā aspektā sniegti šī atzinuma 6.11.3. apakšpunktā.

- 6.11.1.8. Noteikumu Nr. 240 163.3. apakšpunkts noteic – *lai aizsargātu putnu sugas vai dabas vērtības no vēja elektrostaciju un vēja parku ietekmes, nosacījumus un minimālo pieļaujamo attālumu vēja elektrostaciju izvietošanai nosaka atbilstoši ietekmes uz vidi novērtējumam*. Vērtējumu par Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz putnu sugām un dabas vērtībām snieguši sertificēti dabas eksperti⁴⁵. Detalizētāks Paredzētās darbības ietekmes izvērtējums uz bioloģisko daudzveidību, tostarp aizsargājamām putnu sugām un citām dabas vērtībām, kā arī nosacījumi Paredzētās darbības risinājumiem sniegti šī atzinuma 6.11.8. apakšpunktā.
- 6.11.1.9. Paredzētās darbības teritorijai izstrādātais lokālplānojums Teritorijas plānojuma grozījumiem vēja parkam *Lode*, ar ko noteiktas funkcionālo zonu *Lauksaimniecības teritorijas* (L) un *Mežu teritorijas* (M) apakšzonas, kurās atļauta energoapgādes uzņēmumu apbūve (t.sk. VES un vēja parku, un inženiertehniskās infrastruktūras) (skat. arī šī atzinuma 3.2.6. apakšpunktu), līdz šī atzinuma izdošanas brīdim nav apstiprināts. Ņemot vērā iepriekš minēto, VES izbūve Paredzētās darbības teritorijā būs iespējama tikai tad, kad tā atbilstīs teritorijas plānojumam, t.i., būs stājies spēkā Lokālplānojums.
- 6.11.1.10. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar būvniecības vietas izvēles ierobežojumiem, Aģentūra atzīst par nepieciešamu ar atzinumu noteikt nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:**
- a) **Paredzētā darbība ir īstenojama, kopumā izbūvējot ne vairāk kā 18 VES atbilstoši Ziņojuma 3.1.1. tabulā un 3.1.2. attēlā norādītajam VES novietojumam.**
 - b) **Izstrādājot būvprojektu, to VES būvniecībai, kuru attālums līdz dzīvojamām mājām atbilstoši Ziņojuma 3.1.2. tabulā norādītajam ir mazāks par 900 m, jānodrošina precīza uzmērīšana no plānotajām VES līdz tuvākajai dzīvojamajai apbūvei. Ja tiek konstatēts, ka kāds no uzmērītajiem attālumiem ir mazāks nekā Noteikumu Nr. 240 163.2. apakšpunktā noteiktā prasība par VES minimālo attālumu līdz dzīvojamām un publiskām ēkām, attiecīgo VES būvniecība nav pieļaujama, neveicot atbilstošas korekcijas to novietojumā.**
 - c) **Izstrādājot būvprojektu, precizējamas VES un ar tām saistītās infrastruktūras būvniecības vietas tā, lai tiktu nodrošināta Aizsargjoslu likumā noteikto aprobežojumu ievērošana virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās.**
 - d) **Paredzētās darbības atbilstību šī atzinuma 6.11.1.10. apakšpunkta “a” nosacījumiem attiecīgā būvvalde izvērtē pirms būvatļaujas izsniegšanas, bet atbilstību “b” un “c” un nosacījumam pārbauda pirms būvatļaujas izsniegšanas vai izdarot atzīmi par projektēšanas nosacījumu izpildi.**

6.11.2. Ar būvniecību saistītie ietekmes aspekti.

- 6.11.2.1. Vēja parka būvniecības procesa apraksts sniegts Ziņojuma 3.5. nodaļā. Ar būvniecību saistītās ietekmes vērtētas 4. nodaļas apakšnodaļās, bet paredzēto ietekmi samazinošo pasākumu (obligāti īstenojamo un rekomendējamo) un risinājumu apkopojums pievienots Ziņojuma 6.1.2. tabulā. Minētajā tabulā, kur tas attiecināms, norādīta

⁴⁵ Skat. šī atzinuma 3.2.18. apakšpunktu.

informācija arī par sagaidāmās ietekmes atkārtotas novērtēšanas nepieciešamību un izpildes laiku.

- 6.11.2.2. Vēja parka būvniecības procesu paredzēts pabeigt vienā kārtā, aptuveni divu gadu laikā. Kā būtiskākās ietekmes šajā periodā vērtētas ar būvlaukumu sagatavošanu, pievedceļu izbūvi un VES elementu transportēšanu saistītās ietekmes. Ar būvniecības darbiem saistītie ietekmju aspekti uz ainaviskajām un kultūrvēsturiskajām vērtībām, dabas vērtībām vērtēti un nosacījumi to veikšanai minēto ietekmju aspektos analizēti un izvirzīti attiecīgi šī atzinuma 6.11.3. un 6.11.8. apakšpunktos.
- 6.11.2.3. Prognozējams, ka ar VES būvniecību saistītā ietekme, tajā skaitā ietekme uz īpašumiem, skars tikai tos īpašumus, kuros faktiski notiks būvniecība. Būvprojekta sagatavošanas laikā, sadarbojoties Ierosinātajai un VES ražotājam vai/ un ražotāja autorizētam būvuzņēmējam, tiks izstrādāts detalizēts VES uzstādīšanas plāns. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto, vienas VES uzstādīšanai nepieciešamais laiks ir 5-7 dienas, taču jāņem vērā arī laika apstākļu (īpaši vēja ātrumu) radītie ierobežojumi.
- 6.11.2.4. Katras VES būvniecības vietā būs nepieciešama teritorijas sagatavošana (Ziņojuma 3.5.1. nodaļa), pievedceļu un laukumu (Ziņojuma 3.5.4. nodaļa) un VES pamatu (Ziņojuma 3.4.3. nodaļa) izbūve. Jaunbūvējamie autoceļi, arī montāžas laukums, tiks veidoti no grants un šķembu materiāla. Konkrētie tehniskie risinājumi un darbu apjoms tiks noteikti, izvērtējot katra autoceļa posma tehnisko stāvokli un nestspējas rādītājus būvprojekta izstrādes stadijā.
- 6.11.2.5. Paredzēts, ka izņemtā grunts un augsne tiks novietota krautnēs gar būvlaukuma teritoriju. Izņemtā grunts un augsne pēc iespējas tiks izmantota jauno objektu būvniecībā un teritorijas rekultivācijā. Ierosinātajai jāņem vērā *Dabas resursu nodokļa* likuma 12. panta otrajā daļā noteiktais – ja paredzēts saimnieciskajā darbībā izmantot dabas resursus, *kuri iegūti pazemes un virszemes būvju būvniecībā, virszemes ūdensobjektu ierīkošanā, to gultnes tīrīšanā vai padziļināšanā, kā arī lai izmantotu saimnieciskajā darbībā iegūtos derīgos izrakteņus, par kuriem nav samaksāts nodoklis, nepieciešams Ministru kabineta noteiktajā kārtībā saņemt dabas resursu lietošanas atļauju.*
- 6.11.2.6. Vērtējot plānoto VES pievedceļu un laukumu izbūvi (apraksts Ziņojuma 3.4. un 3.5.4. nodaļās, kā arī prognozēto ietekmju vērtējums Ziņojuma atbilstīgās 4. nodaļas apakšnodaļās), Aģentūra konstatē, ka Izstrādātāja iespēju robežās paredzējusi jaunbūvējamos autoceļus izbūvēt lauku bloku vai zemes vienību robežu tuvumā, tā mazinot lauksaimniecībā izmantojamo zemju fragmentāciju. Kopējais jaunizbūvējamo autoceļu garums atbilstoši Ziņojumā norādītajam sasniedz ~ 8,7 km, bet kopējais potenciāli pārbūvējamo pašvaldības autoceļu garums ir 8,11 km (to novietojumu skatīt Ziņojuma 3.5.2. attēlā). Pievedceļu novietojums tiks saskaņots ar nekustamo īpašumu valdītājiem, un ņemti vērā to norādījumi un nepieciešamības gadījumā saņemti tehniskie noteikumi, lai jaunbūvējamie autoceļi radītu pēc iespējas mazāku ietekmi uz lauksaimniecības un meža zemju izmantošanas iespējām.
- 6.11.2.7. Ziņojumā norādīts, ka būvprojekta izstrādes laikā detalizēti tiks vērtēts esošais ceļu tehniskais stāvoklis un precizēti nepieciešamo darbu apjomi (piemēram, pasākumi autoceļu pārbūvei un/ vai uzlabošanai, lai tie būtu piemēroti lielgabarīta kravu pārvadāšana), kā arī precizēti lielgabarīta un smagsvara kravu piegādes maršruti un nosacījumi. Vērtējot plānoto VES pievedceļu izbūvi un pārbūvi, Aģentūra konstatē, ka saskaņā ar Ziņojumā novērtēto, nav paredzama papildu būtiska netieša negatīva ietekme, kas saistīta ar pievedceļu nosusināšanas būvju (ceļu grāvju) ierīkošanu, ja tiek nodrošināti ietekmi mazinoši pasākumi. Norādāms, ka Krūmiņupītes tuvumā (~ 15 – 30 m attālumā), t.i., vietā, kur pašlaik atrodas meliorācijas grāvji, plānota VES L_10

izbūves laukuma būvniecība, līdz ar to būvprojektā jāparedz risinājumi, kas nodrošina esošo meliorācijas sistēmu funkcionēšanu.

- 6.11.2.8. Jaunbūvējamā infrastruktūra, kas nodrošinās saražotās elektroenerģijas nodošanu no VES uz esošo gaisvada līniju, saskaņā ar Ziņojumu pēc iespējas plānots izvietot ceļu nodalījuma joslās, izņemot valsts autoceļu zemes nodalījuma joslu, pret ko iebilst VSIA “Latvijas Valsts ceļi”. Izbūvējamie komunikācijas tīkli (optiskās šķiedras un vājstrāvas kabeļu līnijas) tiks novietoti paralēli elektropārvades tīkliem, un inženierkomunikāciju izbūves process tiks veikts vienlaikus ar pievedceļu būvniecību.
- 6.11.2.9. Ģeoloģisko un hidroģeoloģisko apstākļu detalizēts novērtējums veikts Ziņojuma 4.10. nodaļā (skat. arī šī atzinuma 3.2.10. un 3.2.11. apakšpunktu). Ierosinātāja detalizētus inženierģeoloģiskās izpētes darbus grunts nestspējas rādītāju noteikšanai katrā VES izbūves vietā veiks būvprojekta izstrādes laikā.
- 6.11.2.10. Ņemot vērā paredzētā vēja parka novietojumu attiecībā pret tuvumā esošajām derīgo izrakteņu atradnēm, Ziņojumā novērtēts, ka VES būvniecība un ekspluatācija neatstās negatīvu ietekmi uz derīgo izrakteņu atradnēm vai prognozētajiem resursu laukumiem.
- 6.11.2.11. Vietās, kur esošie un plānotie autoceļi šķērsos atklātas ūdensteces, tiks izbūvētas jaunas caurtekas vai izvērtēta nepieciešamība pārbūvēt esošās caurtekas. Plānots, ka pār Krūmiņupīti tiks izbūvēti jauni pievedceļi, kuri savienos VES L_09 ar VES L_10 un VES L_03 ar VES L_05. Plānoto pievedceļu nodalījuma joslā paredzēts izbūvēt arī kabeļu līnijas, kas nodrošinās saražotās elektroenerģijas padošanu no stacijām uz jaunbūvējamo 330 kV apakšstaciju. Potenciālā kabeļu līnijas trase līdz plānotās apakšstacijas būvniecības vietai šķērsos arī Melderīšupīti un Pestavu, kā arī to aizsargjoslas. Ņemot vērā iepriekš minēto, Aģentūra norāda, ka būvdarbu laikā jāievēro Aizsargjoslu likumā noteiktie aprobežojumi darbībām virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās, un darbu veikšanai jāizvēlas risinājumi un paņēmieni, kas nepieļauj virszemes ūdeņu, pazemes ūdens horizontu, augsnes un grunts piesārņošanu. Tāpat jāizvēlas tādi risinājumi, kas neatstāj būtisku ietekmi uz dabisko ūdensteču hidroloģisko režīmu un ūdens kvalitāti un, ja attiecināms, atbilstošās vietās jāparedz krasta un nogāžu nostiprināšana.
- 6.11.2.12. VES un saistītās infrastruktūras izbūvei būs nepieciešama meliorācijas sistēmu pārkārtošana – jaunu caurteku izbūve un esošo caurteku pārbūve, meliorācijas grāvju konfigurācijas izmaiņas, jaunu drenāžas risinājumu izbūve. Šo darbību veikšanai tiks izstrādāts un saskaņots meliorācijas sistēmu pārkārtošanas projekts. Ziņojumā novērtēts, ka plānotie būvdarbi, kas saistīti ar atsevišķu nosusināšanas un meliorācijas sistēmu posmu vai būvju pārbūvi Paredzētās darbības teritorijā, neradīs vērā ņemamu negatīvu ietekmi uz esošās meliorācijas sistēmas funkcionalitāti.
- 6.11.2.13. Ziņojuma 4.1. nodaļā vērtēts VES būvniecības ietekmē radītais vides troksnis. Ņemot vērā, ka vēja parka būvniecību paredzēts veikt aptuveni divu gadu laikā secīgi izbūvējot visas plānotās VES, ar VES būvniecības procesiem saistītais troksnis raksturojams kā nepastāvīgs. Atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr.16 “Troksņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” (turpmāk – Noteikumi Nr.16) 2.8. apakšpunktam uz būvdarbiem, kas saskaņoti ar vietējo pašvaldību, netiek attiecināti noteikumos noteiktie vides troksņa robežlielumi. Lai neradītu traucējumus iedzīvotājiem nakts laikā, būvdarbus Darbības vietā plānots veikt galvenokārt dienas un vakara periodā. Tomēr pastāv varbūtība, ka īslaicīgi kādas aktivitātes saistībā ar būvniecības darbiem var tikt veiktas arī nakts periodā (būvdarbu veikšana nakts laikā būs darbība izņēmuma apstākļos, nevis vispārīga parka būvdarbu organizācijas prakse). Būvdarbiem ir jābūt savlaicīgi saskaņotiem ar vietējo

pašvaldību. Ierosinātajai jānodrošina atbilstoši tehniskie risinājumi un darbu veikšanas laiki, lai būvdarbu radītie traucējumi būtu pēc iespējas mazāki.

- 6.11.2.14. Paredzētās darbības ietekme uz gaisa kvalitāti vērtēta Ziņojuma 4.8. nodaļā. Secināts, ka potenciāli nozīmīgākās gaisu piesārņojošo vielu emisijas ir saistāmas ar vēja parka būvniecības posmu, bet ekspluatācijas periodā nozīmīgi emisiju avoti nav identificējami. Vērtējot esošo gaisa kvalitāti Darbības vietā secināts, ka gaisa piesārņojuma koncentrācija Paredzētās darbības teritorijas apkārtnē ir zema un nepārsniedz normatīvi noteiktās robežvērtības. Visām piesārņojošām vielām, kas radīsies arī būvniecības periodā, LVGMC norādītās piesārņojuma koncentrācijas (Ziņojuma 11. pielikums) ir zemākas nekā apakšējais piesārņojuma novērtēšanas sliekšnis. Izvērtējot informāciju par teritorijas jutīgumu pret putekļu radītajiem traucējumiem, Ziņojumā secināts, ka potenciālās VES izbūves vietas neatrodas tiešā cilvēku dzīvesvietu tuvumā, tāpēc šo VES būvdarbi neradīs traucējumus apkārtnē dzīvojošajiem cilvēkiem, taču potenciāli traucējumi varētu rasties jaunbūvējamo un pārbūvējamo autoceļu posmos un apakšstacijas būvniecības vietās.
- 6.11.2.15. Ņemot vērā, ka ar būvniecību saistītās emisijas uzskatāmas par īslaicīgām, to novērtēšanai Ziņojumā izmantota kvalitatīvā novērtējuma pieeja, kas atbilst Īrijas un Lielbritānijas izstrādātajām vadlīnijām būvniecības procesā radušos emisiju, galvenokārt putekļu emisiju, novērtēšanai⁴⁶. Analizētas trīs būtiskākās grupas – putekļu piesārņojuma radītie traucējumi, kaitējums ekosistēmām, ietekme uz cilvēku veselību (Ziņojuma 4.8.2. tabula). Būvdarbu radītās ietekmes riska līmenis ir novērtēts kā nebūtisks, kā arī nav paredzama kvantitatīvi novērtējama nozīmīga ietekme no autotransporta kustības pa pievedceļiem, tāpēc uz Paredzēto darbību ir attiecināmi un īstenojami nespecifiski ietekmi samazinoši pasākumi. Rekomendētie pasākumi apkopoti Ziņojuma 4.8.5. nodaļas 4.8.4. tabulā un to ievērošana ir ņemama vērā būvprojekta sagatavošanā un būvniecības procesa laikā.
- 6.11.2.16. No Ziņojumā sniegtās informācijas secināms, ka būvdarbiem tipiskās ietekmes, tostarp troksnis un putekļi, būs īslaicīgas ar lokālu un mainīgas intensitātes izpausmi konkrētā vietā (pārejošas). Ziņojumā ir vērtēts šādu ietekmju ilgums un apjoms, secinot, ka normatīvajos aktos noteikto vides kvalitātes robežlielumu pārsniegumi nav sagaidāmi.
- 6.11.2.17. Paredzētās darbības ietekme uz klimatu vērtēta Ziņojuma 4.9. nodaļā. Paredzētās darbības ietekmi uz klimatu veidos tiešās siltumnīcefekta gāzu (turpmāk – SEG) emisijas, kas saistītas ar VES izbūvi un ekspluatāciju, un SEG emisiju samazinājums, kas saistīts ar no atjaunīgiem energoresursiem saražotās enerģijas izmantošanu un no fosilā kurināmā un attiecīgo saistīto SEG emisiju aizstāšanu. Novērsto SEG emisiju apjoms no enerģijas ražošanas vēja parka ekspluatācijas laikam (25 gadi) CO₂ ekvivalents Ziņojuma 4.9.3. nodaļā novērtēts atkarībā no VES tehnoloģijas un faktiski saražotā enerģijas daudzuma.
- 6.11.2.18. Ziņojumā novērtēts, ka visu 18 VES būvniecības vietu izveidei būtu nepieciešama aptuveni 31,41 ha liela platība (t.sk. pievedceļi montāžas laukuma teritorijā). SEG emisiju piesaistes aprēķinā pieņemts, ka vēja parkam izmantojamās platības tiek transformētas rūpnieciska zemes lietojuma veida platībās, kurā nenotiek nedz SEG piesaiste, nedz emisijas. Zemes lietojuma veidi paredzētās darbības teritorijā, ko nepieciešams transformēt, ir lauksaimniecības zemes (SEG emisiju avots) un meži (SEG emisiju piesaiste) aptuveni ~ 17,3 ha platībā. Ziņojumā secināts, ka ilgtermiņā

⁴⁶ Ziņojuma 4.9.3. nodaļā minētās 81., 82. un 83. atsauce.

ietekme no SEG emisijām vērtējama kā neitrāla, ņemot vērā paredzēto⁴⁷ kompensācijas mehānismu.

- 6.11.2.19. Ziņojuma 4.11.2. nodaļā novērtēts, ka būvdarbu laikā pastāv neliels risks, ka degvielas vai smērvielu noplūžu gadījumā no būvniecībā izmantojamās tehnikas varētu rasties grunts vai gruntsūdeņu piesārņojums. Ierosinātāja paredzējusi, ka pirms montāžas laukumu likvidēšanas jāveic grunts piesārņojuma novērtēšana un, konstatējot grunts piesārņojumu ar naftas produktiem koncentrācijā, kas neļauj to izmantot paredzētajiem mērķiem, piesārņotā grunts jānodod atbilstošam atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam.
- 6.11.2.20. Aģentūra konstatē, ka IVN ietvaros vērtētie būvniecības ietekmes aspekti ir ņemti vērā tādā detalizācijas pakāpē, kādu pieļauj pašreizējā projekta stadija. Vērtētas sagaidāmās ietekmes uz vidi, identificējot ietekmes uz vidi novēršanas un samazināšanai pasākumu nepieciešamību (apkopojums Ziņojuma 6.1.2. tabulā). Aģentūra atzīst, ka, veicot būvniecības darbus un infrastruktūras objektu izbūvi un pārveidi, šos pasākumus, kas pasargātu grunti, gruntsūdeņus, virszemes ūdeņus, gaisu un apkārtējo teritoriju kopumā no potenciālā piesārņojuma, nepieciešams arī ievērot. Šādi piesardzības un drošības pasākumi ietver optimālu darbu plānošanu un organizāciju, tajā skaitā savlaicīgu tehnisko noteikumu saņemšanu, to prasību ievērtēšanu un ietveršanu būvprojektā.
- 6.11.2.21. Secināms, ka šī atzinuma un piemērojamo IVN normatīvo aktu nosacījumu izpilde var būt iespējama tikai tad, ja ar skarto zemes vienību īpašniekiem (zemes vienību, kurās plānots uzstādīt VES, kā arī tiek izvietoti pievedceļi, elektropārvades kabeļi un transformatori u.c. ar Paredzētās darbības nodrošināšanu saistītie infrastruktūras objekti) ir spēkā esoša vienošanās par būvniecības un citu saistīto darbu veikšanu tai piederošā nekustamā īpašumā, ja normatīvajos aktos nav noteikts citādi.
- 6.11.2.22. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju par būvniecību un ar to saistītajiem ietekmes aspektiem un ietekmi uz īpašumiem, Aģentūra atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:**
- a) VES un ar to saistīto infrastruktūras objektu izbūvei un pārbūvei ir jāsaņem Dienesta tehniskie noteikumi, precizējot jau konkrētos risinājumus un vides aizsardzības prasības darbību realizācijai tās norises vietā.
 - b) Būvniecības darbu gaitā nav pieļaujama tehnikas un būvniecības materiālu pagaidu novietņu izvietošana īpaši aizsargājamu sugu un/ vai īpaši aizsargājamu biotopu platībās. Būvniecības darbu veikšanas vietās, iespēju robežās, jānodrošina tehnikas pārvietošanās risinājums pa būvniecībai paredzētajām teritorijām un jāveic pasākumi, lai novērstu negatīvu ietekmi uz īpaši aizsargājamo sugu atradnēm un īpaši aizsargājamajiem biotopiem.
 - c) Būvdarbu laikā jāievēro Aizsargjoslu likumā noteiktie aprobežojumi darbībām virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās, un darbu veikšanai jāizvēlas risinājumi un paņēmieni, kas nepieļauj virszemes ūdeņu, pazemes ūdens horizontu, augsnes un grunts piesārņošanu. Tāpat jāizvēlas tādi risinājumi, kas neatstāj būtisku ietekmi uz dabisko ūdensteču hidroloģisko režīmu un ūdens kvalitāti un, ja attiecināms, atbilstošās vietās jāparedz

⁴⁷ Spēkā esošais normatīvais regulējums paredz atmežošanas negatīvo seku (ieskaitot SEG emisijas) kompensāciju. *Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās energoapgādes būvju būvniecības kārtības likuma* 9. panta 1. punkts paredz - ja vēja elektrostaciju būvē uz meža zemēm, atmežošanas izraisītās negatīvās sekas kompensē ar apmežošanu.

krasta un nogāžu nostiprināšana.

d) Pēc būvdarbu pabeigšanas jānodrošina turpmāk neizmantojamo teritoriju rekultivācija, tostarp pagaidu būvju vietās.

6.11.3. Ar Paredzēto darbību saistītās vizuālās pārmaiņas, to ietekme uz ainavu un kultūras mantojumu.

- 6.11.3.1. IVN procesa ietvaros novērtēta Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz ainavu (Ziņojuma 4.6. nodaļa, 8. pielikumā sertificētas ainavu arhitektes novērtējums un 9. pielikumā ainavu arhitekta atzinums attiecīgi par ietekmi uz Latvijas un Igaunijas teritoriju) un kultūrvēsturiskajām vērtībām (Ziņojuma 4.7. nodaļa, kultūrvēstures eksperta Mg. hist. Ritvara Rituma sagatavotais atzinums 10. pielikumā), (skat. arī informāciju šī atzinuma 3.2.19.–3.2.21. apakšpunktā).
- 6.11.3.2. Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2022. – 2038. gadam Darbības vietā nav definētas īpaši vērtīgas ainaviski nozīmīgas teritorijas vai ceļa posmi. Minētajā stratēģijā vistuvākā no šāda veida teritorijām Latvijas teritorijā iezīmēta Rūjas upes ainava, kas norādīta arī kā Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ainavu aizsardzības zona (~ 3 km attālumā uz DA no tuvākās VES). Kā norādīts Ziņojuma 4.3.3. nodaļā un šī atzinuma 3.2.13. apakšpunktā, Paredzētās darbības vieta atrodas Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta neitrālajā zonā un teritorijā, kur atļauts uzstādīt VES bez augstuma ierobežojuma. Tāpat norādāms, ka valsts pētījumu programmas “Ilgtspējīga zemes resursu un ainavu pārvaldība: izaicinājumu novērtējums, metodoloģiskie risinājumi un priekšlikumi”⁴⁸ ietvaros ir definētas nacionālās nozīmes ainavas, starp kurām nav iekļauta vēja parka *Lode* izbūvei paredzētā teritorija.
- 6.11.3.3. Paredzētās darbības ietekmes uz ainavu novērtējuma ietvaros analizēti Latvijas ainavu politikas un telpiskās plānošanas dokumenti un secināts, ka Latvijā šobrīd ainavas vērtības, izmantošanas un aizsardzības aspekti ir integrēti dažādu nozaru politikās un normatīvos regulējumos, taču kopumā valsts mērogā nav vienota normatīvā regulējuma ainavu novērtēšanai, plānošanai, pārvaldībai un aizsardzībai. Līdz ar to Paredzētās darbības ietekmes novērtējumā izmantotas metodes, kas balstītas uz apkārtnes ainavas vizuālās struktūras novērtēšanu, izmantojot raksturošanas un novērtēšanas metodi (Ziņojuma 4.6.1. nodaļa).
- 6.11.3.4. Igaunijas Republikā ainavu aizsardzību regulē vairāki tiesību akti, kuru mērķis ir saglabāt dabiskos biotopus, bioloģisko daudzveidību un kultūras mantojumu kā daļu no ainavas. Minētie tiesību akti uzskaitīti un to īss apraksts sniegts Ziņojuma 4.6. nodaļā (151.–152. lpp.). Atbilstoši Igaunijas Republikas normatīvajam regulējumam prasības un ierobežojumus plānotajām darbībām, t.sk. ainavas aizsardzības kontekstā nosaka pašvaldības līmenī, to plānošanas dokumentos un apbūves noteikumos. Paredzētās darbības teritorija Igaunijas Republikā robežojas ar Mulgi apriņķi (*Mulgi vald*, pirms administratīvās reformas Abjas pašvaldība), kura vispārīgais plānošanas dokuments (Mulgi pašvaldības ģenerālplāns) noteic, ka vēja enerģijas parku būvniecība nav atļauta pašvaldības plānošanas dokumentā noteiktajos ainaviski vērtīgajos apgabalos. Ietekmes uz ainavām Igaunijas Republikas teritorijā novērtējuma pamatā izmantotās metodikas apraksts un atsaucis uz izmantotajiem dokumentiem sniegta Ziņojuma 153. lpp.
- 6.11.3.5. Ziņojuma 4.6.3. nodaļā secināts, ka VES būvniecības laikā nepieciešamā piegādes ceļu būvniecība, esošo ceļu pārbūve un ceļu joslu izciršana vērtējama kā īslaicīgs traucējums ainavā, savukārt atmežošana VES uzstādīšanas laukumos ir neatgriezenisks process ainavā, kas izmaina ainavas telpisko struktūru, palielinot to

⁴⁸ Pieejams - <https://www.arei.lv/lv/projekti/2020/ilgtspējiga-zemes-resursu-un-ainavu-parvaldiba>.

fragmentāciju. Ziņojumā novērtēti trīs iespējamie VES konstrukciju piegādes maršruti, secinot, ka vislielāko nelabvēlīgo ietekmi uz ainavu radīs transportēšanas maršruta Nr. 2 trajektorija. Tāpat norādīts, ka, plānojot transportēšanas ceļus, priekšroka dodama pieejai atsevišķās zonās apaugumu nevis koriģēt vai iznīcināt pilnībā, bet gan meklēt risinājumus pagaidu ceļu trašu izbūvei esošo šķēršļu apbraukšanai, piemēram, tam izmantojot blakus esošo lauksaimniecības zemju platības, uz tām izbūvējot vai uzstādot atbilstošas pagaidu konstrukcijas elementus.

- 6.11.3.6. Ziņojumā novērtēts, ka plānoto VES saskatāmību ietekmē (samazina) tas, ka teritorijai tiešā veidā nepiegunst publiski nozīmīgi ceļi, kā arī tas, ka daudzveidīgās reljefa formas un mainīgā apauguma struktūra nodrošina nepārtrauktu skata mainību. Fotomontāžu skatu punkti izvēlēti pamatojoties uz apsekojumu dabā un ņemot vērā tuvumā esošos nozīmīgos atvērtos skatu punktus un citas vizuāli nozīmīgas skatu zonas. Fotomontāžas sagatavotas, izmantojot vizuālās modelēšanas programmu *WindPRO*, kurā attēlu sagatavošana tiek veikta atbilstoši pētāmās teritorijas virsmas reljefam un apauguma augstumam, kā arī projicējot plānotās VES⁴⁹ to reālajā mērogā (fotomontāžas iekļautas Ziņojuma 8. pielikuma 26.–30. lpp.). Vizuālās ietekmes zonu karte (metodikas apraksts Ziņojuma 4.6.4. nodaļā, grafiskais attēlojums 4.6.4. attēlā) Ziņojumā sagatavota izmantojot *GIS* programmatūru un trīsdimensiju zemes virsmas un apauguma modeli, kā arī datus par VES izvietojumu un izmēriem.
- 6.11.3.7. Ziņojumā, vērtējot vēja parka uztveramību un tā vizuālo ietekmi uz ainavu, uzmanība pievērsta diviem vizuālajiem aspektiem – redzamībai un saskatāmībai. Ainavas vizuālās saskatāmības un ietekmes modelēšanā izdalītas 4 zonas: klātesoša saskatāmības zona (līdz 1 km no VES), ļoti labas saskatāmības zona (~ 2–3 km no VES), labas saskatāmības zona (~ 3–7 km attālumā no VES) un vājas saskatāmības zona (~ 7–12 km no VES). Vērtējot vizuālās ietekmes zonas plānotajam vēja parkam, secināts, ka lielāka ietekme ir A un R virzienā, augstu vizuālo ietekmi saglabājot 5–6 km attālumā no VES parka, savukārt Z un D virzienā jau pie 5 km rādiusa nodrošinot zemu vizuālo ietekmi.
- 6.11.3.8. Ziņojuma 4.6.4. nodaļā secināts, ka Paredzētās darbības realizācijai viennozīmīgi būs vizuāla ietekme uz apvidus ainavu, savukārt sertificētās ainavu arhitektes Gunita Čepanones novērtējumā norādīts, ka vēja parkam būs lielāka ietekme tieši uz Igaunijas ainavu. Ainavu arhitekta Gunita Čepanone ir secinājusi, ka kopumā esošajā ainavā sastopamas apvidum raksturīgas iezīmes, taču tās nav definējamas kā ainaviski nozīmīgas teritorijas un arī ietekmes uz Latvijas ainavu kontekstā nav būtisku iebildumu plānotās darbības attīstībai konkrētajā teritorijā.
- 6.11.3.9. Igaunijas ainavu arhitekta, eksperta Heiki Kalberga atzinumā secināts, ka, vērtējot Paredzētās darbības ietekmi kopumā, eksperta ieskatā tā ir nenožīmīga, lai gan apkārtnes ainava nenoliedzami mainīsies, īpaši teritorijās, kas atrodas tuvāk plānotajam vēja parkam. H. Kalbergs ir secinājis, ka novērtējuma ietvaros nav konstatēti darbību limitējoši apstākļi un no plānošanas dokumentos ainavisko vērtību saglabāšanas viedokļa šajā teritorijā nav aizsargājama ainavu, kuras tiktu ietekmētas, ja Lodes pagastā tiktu uzbūvēts vēja parks.
- 6.11.3.10. Ziņojuma 4.6.6. nodaļā raksturota ietekmes uz ainavu kumulatīvā novērtējuma pieeja vairāku objektu ietekmei uz kopējo ainavu telpu potenciālajā Paredzētās darbības ietekmes zonā. Ziņojumā norādīts, ka tuvākais zināmais vēja parks ir ~ 10 km attālumā uz Z esošais vēja parks “Saarde”, kura tuvumā tiek būvēts vēja parks “Saarde II”. Latvijas teritorijā no plānotajiem vēja parkiem, kuriem šobrīd ir uzsākts IVN, tuvākais ir ~ 25 km attālumā uz DR plānotais vēja parks “Aloja”. Informācija par plānotajiem

⁴⁹ Fotomontāžu sagatavošanai izmantots modelis *Vestas V172*, kura kopējais augstums ir 252 m.

vēja parkiem apkopota Ziņojuma 4.6.17. attēlā. Ziņojumā novērtēts, ka kumulatīvās ietekmes rezultātā vizuālā noslodze varētu būt starp vēja parku *Lode* un Igaunijas Republikā esošajiem vēja parkiem *Saarde* un *Saarde II*, jo konstatēta labas saskatāmības zonas pārklāšanās, taču saskaņā ar vizuālās ietekmes karti jau 6 km attālumā vēja parks *Lode* sasniedz zemu vizuālo ietekmi uz apkārtni.

- 6.11.3.11. Aģentūra konstatē, ka Ziņojuma 4.6.7. nodaļā apkopoti Ierosinātajās plānotie pasākumi negatīvās ietekmes uz ainavu mazināšanai un priekšlikumi, kuru īstenošana var palīdzēt mazināt ietekmi uz ainavu. Norādīts, ka būtiska uzmanība pievēršama VES krāsojumam (mastu un rotora spārnus ieteicams krāsot baltā krāsā) un signālapgaismojumam izmantojama viena krāsa. Tāpat ieteikts veikt cirsma mākslīgu atjaunošanu vietās, kur VES konstrukciju transportēšanas un montāžas vietās būs nepieciešams veikt mežu izciršanu. Ziņojumā vērtēts, ka nepieciešams nodrošināt vērtīgo koku aizsardzību, gan būvprojektēšanas, gan būvdarbu laikā piesaistot sertificētu arboristu. Kā ietekmi mazinošs pasākums norādīta arī piegādes ceļu plānošana, kas izslēgtu nepieciešamību veikt apjomīgu ceļmalu tīrīšanu. Šie pasākumi kā obligāti vai rekomendējami iekļauti Ziņojuma 6.1.2. tabulā.
- 6.11.3.12. Ziņojuma 4.6.8. nodaļā secināts, ka IVN procesa ietvaros vērtēto tehnoloģisko alternatīvu parametri ir līdzvērtīgi un ainavu aizsardzības kontekstā tehnoloģiskās alternatīvas ir vērtējams kā līdzvērtīgas un nav pamata definēt kādu no vērtējamajiem VES modeļiem par labāku, salīdzinot ar citiem. Vienlaikus Aģentūra konstatē, ka fotomontāžu modelī izmantotais VES kopējais augstums ir 252 m, kas nav augstākais no Ziņojumā vērtētajiem modeļiem ar kopējo augstumu 267 m. Ņemot vērā ietekmes uz ainavu kontekstā vērtēto iespējamo VES augstumu, VES būs labi redzamas un pavērsies arī virs mežu teritorijām un koku puduriem, un VES uztveres apjoms būs atkarīgs no izvēlēta skatu punkta izvietojuma un attāluma zonas attiecībā pret VES. VES uztveramība palielināsies vietās, no kurām uz Paredzētās darbības teritoriju vērojami atklāti skati, un kuras atrodas lokālos reljefa paaugstinājumos u. tml. Sagaidāmo ietekmi uz ainavu iespējams tikai samazināt, cik iespējams izvēloties viena ražotāja un viena modeļa (tehnisko parametru) VES, tā novēršot Darbības vietā paredzēto VES savstarpēju disharmoniju. Aģentūra secina, ka Darbības vietas teritorija un tās apkārtnē neietilpst nacionāla mēroga unikālās vai augstvērtīgās ainavu telpās. Būtiskākā ietekme uz ainavu saistāma ar skatu, kas paveras no lauku viensētām un publiskiem autoceļiem. Izvērtējusi Ziņojumā sniegto ietekmes uz ainavu un kultūras mantojumu novērtējumu Aģentūra secina, ka Paredzētās darbības vizuālo pārmaiņu ietekme ir tāda, kuru pilnībā novērst nebūs iespējams.
- 6.11.3.13. Ziņojuma 4.7.3 nodaļā, vērtējot Paredzētās darbības ietekmi uz vēja parka apkārtnē esošo valsts aizsargāto kultūras mantojumu (objekti un to izvietojums norādīti Ziņojuma 4.7.1. attēlā), secināts, ka Paredzētās darbības īstenošana nerada apdraudējumu valsts aizsargātajiem kultūras pieminekļiem *Urgu Zviedru akmens ar uzrakstiem un zīmēm, Arakstes muižas apbūve*⁵⁰, *Ķirbeles viduslaiku kapsēta* (valsts aizsardzības Nr. 2436) un *Veckābuļu viduslaiku kapsēta* (valsts aizsardzības Nr. 2437). Ziņojumā vērtētas potenciālās VES būvniecības vietas un kabeļlīniju izbūvei paredzētās teritorijas.
- 6.11.3.14. Attiecībā uz kultūras pieminekli *Urgu Zviedru akmens ar uzrakstiem un zīmēm*, kura 500 m aizsardzības zonā plānota VES L_03 būvniecība (~ 400 m attālumā no tā), norādīts, ka minētās VES kabeļu komunikācijas paredzēts veidot uz DA no tās, t.i. uz pretējo pusi no kultūras pieminekļa. Attiecīgi šīs VES izbūve un ekspluatācija minētajam kultūras piemineklim apdraudējumu neradīs. Tomēr Ziņojuma Izstrādātāja

⁵⁰ Reģiona nozīmes kultūras pieminekļi *Arakstes muižas klēts* (valsts aizsardzības Nr. 6904) un *Arakstes muižas stalli* (valsts aizsardzības Nr. 6905).

vērš uzmanību, ka Ierosinātajai jāņem vērā, ka jebkura saimnieciskā darbība aizsargjoslās (aizsardzības zonās) ap *Urgu Zviedru akmeni ar uzrakstiem un zīmēm* veicama tikai ar NKMP un kultūras pieminekļa īpašnieka atļauju (Aizsargjoslu likuma 38. panta 1. punkts). Uz šo aspektu norādījusi arī NKMP Vēstulē Nr. 2025/05-06/124 (skat. arī šī atzinuma 5.3.3.8. apakšpunktu), tāpat NKMP savā vēstulē norādīja, ka tās ieskatā VES izvietošana valsts aizsargājamās kultūras pieminekļos un to aizsardzības zonās nav pieļaujama (skat. arī šī atzinuma 6.11.1.7. apakšpunktu). Ņemot vērā minēto, Ierosinātāja ar 2025. gada 27. februāra vēstuli Nr. 23/25 NKMP informēja arī Aģentūru, ka (skat. arī šī atzinuma 5.3.7. apakšpunktu) šobrīd Ziņojumā vērtētā VES izvietojuma konfigurācija ir optimāla un no tehniskā viedokļa vispiemērotākā. Attiecīgi VES L_03 izvietojumu nav iespējams pārbīdīt, jo tādejādi ir jāpārplāno visa vēja parka VES konfigurācija. Attiecīgi Ierosinātāja vērsās pie NKMP ar ierosinājumu izstrādāt individuālu aizsardzības zonu kultūras piemineklim *Urgu Zviedru akmeni ar uzrakstiem un zīmēm*, nosakot to ne mazāku kā 250 m, un apliecināja gatavību uzņemties veicamo darbību koordinēšanu un piesaistīt nepieciešamos ekspertu individuālās aizsardzības zonas izstrādei. Papildus tam Ierosinātāja lūdza NKMP noteikt, ka šādas zonas izstrādes un saskaņošanas jāveic līdz būvprojekta saskaņošanai.

- 6.11.3.15. Šī atzinuma sagatavošanas gaitā Aģentūra saņēma Ierosinātājas 2025. gada 8. aprīļa vēstuli, ar kuru Aģentūrai pārsūtīta NKMP Vēstule Nr. 2025/05-05/386. un SIA “Reģionālie projekti”⁵¹ izstrādātai Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu individuālo aizsargjoslu (aizsardzības zonu) projekts “Urgu Zviedru akmens ar uzrakstiem un zīmēm”. NKMP ar Vēstuli Nr. 2025/05-05/386, atsaucoties uz Ierosinātājas 2025. gada 27. februāra iesniegumu (skat. šī atzinuma 5.3.7. apakšpunktu) un SIA “Reģionālie projekti” 2025. gada 25. marta iesniegumu Nr. 25-39-e ar lūgumu izskatīt Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu individuālo aizsargjoslu (aizsardzības zonu) projektu “Urgu Zviedru akmens ar uzrakstiem un zīmēm”, informē, ka 2025. gada 2. aprīlī Pieminekļu uzskaites komisijas sēdē ir atbalstīts SIA “Reģionālie projekti” izstrādātais Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu individuālo aizsargjoslu (aizsardzības zonu) projekts “Urgu Zviedru akmens ar uzrakstiem un zīmēm”. Ņemot vērā minēto, Aģentūra secina, ka NKMP neiebilst pret VES L_03 izvietošānu plānotajā vietā, ja tiek nodrošināta projektā izstrādātā kultūras pieminekļa *Urgu Zviedru akmeni ar uzrakstiem un zīmēm* individuālā aizsardzības zona.
- 6.11.3.16. Apkopojot informāciju par kultūras mantojumu plānotā vēja parka *Lode* tuvumā un tā apkārtnē, secināms, ka līdz šim zināmo un valsts aizsargāto kultūras pieminekļu koncentrācija šajā teritorijā nav augsta. Taču ir dažādas ziņas un senlietu atradumi netālu no vēja parka teritorijas. Ņemot vērā minētos apstākļus un saskaņā ar likuma *Par kultūras pieminekļu aizsardzību* 22. pantu pirms vēja parka *Lode* izbūves (pēc zemes virskārtas noņemšanas) parka teritorijā jāapseko profesionālam arheologam, lai pārbaudītu, vai VES un komunikāciju izbūves vietās ir arheoloģijas objekti. Savukārt saskaņā ar Ministru kabineta 2021. gada 26. oktobra noteikumu Nr. 720 *Kultūras pieminekļu uzskaites, aizsardzības, uzskaites un restaurācijas noteikumi* 32. punktu, arī būvniecības laikā, konstatējot objektus ar kultūrvēsturisku vērtību, darbi jāpārtrauc un par atradumiem jāziņo NKMP.
- 6.11.3.17. Kopumā secināms, ka Ziņojumā apzinātas nepieciešamās un normatīvos noteiktās rīcības gadījumiem, ja plānoto būvdarbu gaitā tiek atklāti objekti ar kultūrvēsturisku nozīmi, ka arī, ja būvniecības darbus nepieciešams veikt šiem objektiem noteiktajā aizsardzības zonā.

⁵¹ Reģ. Nr. 40003404474.

- 6.11.3.18. Kopumā Aģentūra secina, ka, veicot Paredzētās darbības ietekmi samazinošos pasākumus uz apkārtējo ainavu un kultūrvēsturiskajām vērtībām, sagaidāmā ietekme ir samērojama un neatstās būtisku ietekmi uz konstatētajām kultūrvēsturiskajām vērtībām. Aģentūra norāda, ka gala lēmums par rekomendējošo pasākumu statusa maiņu uz obligātiem ainavu un kultūrvēsturisko vērtību ietekmes jomā pieņemams pašvaldībā, kuras kompetencē cita starpā ir arī teritorijas plānošanas un kultūrvēsturisko un ainavisko vērtību saglabāšana.
- 6.11.3.19. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar ietekmi uz ainavu un kultūras mantojumu, Aģentūra atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:**
- a) Ierosinātajai ir saistoši Ziņojuma 6.1.2. tabulā noteiktie obligātie ietekmi samazinošie pasākumi attiecībā uz ainavu, vizuālo ietekmi un kultūrvēsturiskajām vērtībām un iespēju robežās īstenojami arī risinājumi, kas norādīti kā rekomendējoši.
 - b) Ņemot vērā plānotās VES L_03 atrašanos kultūras pieminekļa *Urgu Zviedru akmens ar uzrakstiem un zīmēm* aizsardzības zonā, nav pieļaujama būvprojekta saskaņošana Dienestā un atzīmes par būvdarbu uzsākšanu izdarīšana, ja nav apstiprināts kultūras pieminekļa *Urgu Zviedru akmens ar uzrakstiem un zīmēm* individuālās aizsargjoslas (aizsardzības zonas) projekts vai saņemts NKMP atļauja atbilstoši Aizsargjoslu likuma 38. panta pirmajā daļā noteiktajam. Paredzētās darbības atbilstību šī atzinuma apakšpunkta nosacījumiem izvērtē attiecīgā būvvalde pirms būvatļaujas izsniegšanas vai izdarot atzīmi par projektēšanas nosacījumu izpildi.
 - c) Ja būvprojekta sagatavošanas laikā tiek paredzētas VES novietojuma izmaiņas, kā rezultātā darbībai tiek piemērots ietekmes sākotnējais izvērtējums, tad Ierosinātajai jānodrošina arī ietekmes uz ainavu atkārtots novērtējums, veicot modelēšanu no Paredzētās darbības teritorijas apkārtnē identificēto ainaviski vērtīgāko teritoriju skata punktiem un atbilstoši uzstādāmo VES faktiskajam augstumam un rotora diametram.
 - d) Pirms būvdarbu uzsākšanas jāizstrādā un būvprojektam jāpievieno procedūra, kurā noteikti pasākumi un nosacījumi rīcībām gadījumos, ja būvdarbu īstenošanas laikā, tostarp veicot nepieciešamo pievedceļu pārbūvi un stiprināšanu, tiek atklātas vēstures liecības vai apbedījumi.
 - e) Vēja parka un ar to saistītās infrastruktūras būvniecības laikā (pēc zemes virskārtas noņemšanas) jānodrošina arheoloģiskā uzraudzība. Arheoloģiskās uzraudzības nosacījumi saskaņojami ar NKMP.

6.11.4. Drošība un vides risku pārvaldība.

- 6.11.4.1. Vērtējot potenciālās VES novietojuma vietas, konstatēts, ka Izpētes teritoriju skar aizsargjoslas, kas noteiktas gar valsts vietējiem un pašvaldības autoceļiem, kultūras pieminekļiem, virszemes ūdensobjektiem, piesārņotām un potenciāli piesārņotām vietām (Ziņojuma 2.2.3. un 2.2.4. attēls). Aizsargjoslās gar ceļiem, elektriskajiem tīkliem, virszemes ūdens objektiem, meliorācijas būvēm un ierīcēm būvniecībai un/ vai darbiem ir izvirzīti īpaši nosacījumi, kas jāņem vērā plānojot būvniecības darbus un būtiski neierobežo VES būvniecības vietas izvēli. Informācija par aprobežojumiem, kas saistīti ar norādītajām aizsargjoslām sniegta arī Ziņojuma 3.8. nodaļā (inženiertīklu aizsargjoslas) un 4.10. nodaļā (teritorijas tuvāko/ šķērsojamo virszemes ūdensobjektu raksturojums). Realizējot Paredzēto darbību, Darbības vietā

tiks noteiktas aizsargjoslas ap vēja parkā izbūvētajiem elektrisko, elektronisko sakaru tīkliem un transformatoru apakšstacijām.

- 6.11.4.2. Ziņojuma 4.12. nodaļas vides risku un avārijas situāciju novērtējums aptver VES mehānisko bojājumu, sabrukuma ar iekārtas atlūzu izplatības iedarbību VES apkārtņē; eļļošanas sistēmas defektu ar eļļas noplūdi; ugunsgrēku izcelšanās, tajā skaitā zibensizlādes rezultātā, un rotora lāpstīņu apledojuma veidošanās ar sekojošu ledus gabalu krišanu iekārtas apkārtņē risku novērtējumu. Analizēts iespējamo avāriju seku nozīmīgums un vērtēta nepieciešamība īstenot ietekmi samazinošus un/vai novēršanas pasākumus.
- 6.11.4.3. Ziņojumā netiek konstatēts, ka Darbības vietā vai tās tiešā tuvumā atrodas paaugstinātas bīstamības objekti. Vēja parka teritorijā un tā tiešā tuvumā nav konstatēti citi objekti, kas varētu būtiski mainīt vēja parku radītā apdraudējuma līmeni, kā arī tādi, kuru darbība varētu radīt vēja parka darbības apdraudējumu, palielinot avāriju iespējamību vēja parkā.
- 6.11.4.4. Riska novērtējuma sagatavošanai izmantota Beļģijas Vides ministrijas reģionālās attīstības, vides plānošanas un projektu departamenta “VES riska novērtēšanas rokasgrāmata” informācija (Ziņojuma atsauce Nr. 112, vairāk skatāms Ziņojuma 4.12.2. nodaļā). Avāriju scenārijiem ir izmantoti vienādojumi, ar kuru palīdzību nosakāma maksimālā avārijas seku iedarbības distance un riska līmenis tajā. Tā kā konkrēts VES modelis Ziņojuma sagatavošanas laikā nav izvēlēts, Izstrādātāja riska novērtējumā izmantojusi piecu VES modeļu parametrus, kas apkopoti Ziņojuma 4.12.2. tabulā (skat. arī šī atzinuma 3.4.4. apakšpunktu). Atbilstoši šiem parametriem un Beļģijā izstrādātajai aprēķinu metodikai noteikti individuālā riska attālumi, kas nosakāmi ap katru no VES, rezultāti apkopoti Ziņojuma 4.12.3. tabulā⁵².
- 6.11.4.5. Ziņojuma 4.12.4. tabulā apkopoti VES bīstamības potenciālu raksturojošie attālumi, kas noteikti saskaņā ar Beļģijā izstrādāto aprēķinu lapu. Attiecībā uz paaugstinātas bīstamības objektiem noteiktais drošības attālums atkarībā no VES modeļa ir 619–731 m. Noteikti arī piemērojamie drošības attālumi starp VES un citiem nozīmīgiem objektiem, tajā skaitā aprēķināts, ka attiecībā uz publiskām ārtelpām, kur liels skaits cilvēku uzturas ārpus tām (vietas, kur ārpus telpām vienlaicīgi vienā vietā var tikt apdraudēti vairāk nekā 10 cilvēki), atkarībā no VES modeļa būtu ievērojama 567–675 m plata drošības zona, galvenajiem valsts autoceļiem tā būtu nosakāma 246–267 m attālumā, bet publiskām teritorijām, kur cilvēki uzturas telpās, – 194–211 m attālumā no VES.
- 6.11.4.6. Kā norādījusi Izstrādātāja, attiecībā uz minimālajiem attālumiem no VES līdz dzīvojamajām mājām, Latvijā ir spēkā ar Noteikumiem Nr. 240 noteiktais attālums, kas jānodrošina izbūvējot VES - vismaz 800 m. Secināts, ka neviens no aprēķinātajiem drošības attālumiem nepārsniedz norādītos 800 m, līdz ar to plānotais staciju novietojums attiecībā pret dzīvojamām un publiskām ēkām, nodrošina nepieciešamo aizsardzības līmeni no staciju mehānisku bojājumu radītā apdraudējuma. Ziņojuma 4.12.4. nodaļā, ņemot vērā veiktos aprēķinus un citu uz drošu VES darbību attiecināmo informāciju par individuālā riska zonām un avārijas seku tiešās iedarbības attālumiem, noteikti rekomendējamie drošības attālumi plānoto VES izbūvei: saimnieciskās darbības ierobežojumu zonai, kurā nav rekomendējams ierīkot pastāvīgas darba vietas – 87,5 m (noteikts ņemot vērā rotora diametru un avārijas seku tiešās iedarbības

⁵² Izdalītas trīs riska objektu grupas: saimnieciskās darbības objekti ar vairāk nekā 5 pastāvīgām darba vietām (aprēķinātais attālums no VES līdz objektam, kurā nosakāmi aprobežojumi, atkarībā no izvēlēta modeļa ir 29–32 m); teritorija ar dzīvojamo funkciju (218–255 m); jutīga publiskā infrastruktūra, piemēram, skolas, bērnudārzi, slimnīcas u. c. (247–267 m).

potenciālu rotora darbības zonā); līdz valsts galvenajiem autoceļiem – 267 m (noteikts ņemot vērā Beļģijas riska novērtēšanas vadlīniju rekomendācijas); līdz valsts autoceļiem un pašvaldības autoceļiem, ja netiek ieviesti tehniskie risinājumi vides risku mazināšanai – 311 m (atbilst ledus krišanas tālākajam attālumam *Vestas V172-7.2* modeļa izvēles gadījumā); tālākās iedarbības zona, kurā nav rekomendējams izvietot paaugstinātas bīstamības objektus – 731 m (atbilstoši Beļģijas riska novērtēšanas vadlīniju rekomendācijām). Ieviešot tehniskos risinājumus vides risku mazināšanai – ledus atkausēšanu uz spārniem - rekomendētais drošības attālums līdz pašvaldības ceļiem samazināms līdz 87,5 m. Rekomendējamo zonu grafiskais attēlojums skatāms Ziņojuma 4.12.1. attēlā.

- 6.11.4.7. Viens no aspektiem, kādā Ziņojuma ietvaros vērtēti drošības riski uz Paredzētās darbības ietekmes zonā esošajiem infrastruktūras objektiem, ir arī VES rotoru lāpstiņu apledošanas ietekme. Izstrādātājas aprēķini un informācijas analīze ļauj pieņemt, ka zona zem rotora ir teritorija ar augstāko krītoša ledus radīta apdraudējuma potenciālu (175 m diametra rotora gadījumā apdraudējuma teritorija pieņemama 87,5 m rādiusā ap iekārtu). Arī teritorijā līdz 311 m no VES potenciāli iespējama ledus gabalu nokrišana (Ziņojuma 4.12.5. tabula). Taču, ņemot vērā šāda notikuma iespējamības nosacījumu sakrišanas varbūtību, var pieņemt, ka kopējā varbūtība notikumam, kuras rezultātā ledus gabals trāpītu punktā, kur atrodas cilvēks, uzskatāma par zemu. Atbilstoši Ziņojumam, Paredzētās darbības vieta atrodas reģionā, kur apledošanai labvēlīgi apstākļi var veidoties vidēji 10–20 dienas gada laikā.
- 6.11.4.8. Ziņojumā aprēķinātajā 311 m attālumā no VES neatrodas valsts un valsts galvenie autoceļi, bet ir identificēti pašvaldības autoceļi. Tuvāk par 311 m no tiem atrodas VES L_03 (277 m), VES L_05 (266 m), VES L_07 (200 m), VES L_08 (99 m) un VES L_09 (98 m). Šīm stacijām jānosaka obligāti īstenojamus tehniskos risinājumus vides risku mazināšanai, proti - VES jāaprīko ar ledus detektēšanas sistēmām, kas nodrošina stacijas darbības apturēšanu gadījumos, ja apledojums tiek konstatēts.
- 6.11.4.9. Ziņojuma vērtēti iespējamie ugunsdrošības riski Paredzētās darbības teritorijā. Izstrādātāja secinājusi, ka VES aizdegšanās nav cita ārēja ugunsgrēka sekas, bet gan primāri to var izraisīt pašas VES mehāniski vai elektriskās sistēmas defekti, kā arī zibens izlādes iedarbība. Savukārt VES degšanas rezultātā pastāv iespēja attīstīties sekundāriem ugunsgrēkiem iekārtas apkārtnē. Ziņojuma 4.12.4. nodaļā norādīti arī galvenie pasākumi ugunsgrēku radītās ietekmes samazināšanai, kas galvenokārt vērsti uz to rašanās un attīstības iespēju minimizēšanu, kā arī reaģēšanas uz avārijas situācijām efektivitātes paaugstināšanu. Ņemams vērā, ka ugunsgrēka izcelšanās vieta var būt gondolā, aptuveni 160 -180 m augstumā, kas vērtējama kā likvidēšanas iespējas apgrūtinājoša situācija.
- 6.11.4.10. Ziņojuma 4.12.4. nodaļā norādīts, ka atbilstoši VES ražotāju sniegtajai informācijai eļļas daudzums gondolās un to transmisiju eļļošanas sistēmā var būt no ~ 650 l līdz 1 500 l. Neskatoties uz drošības sistēmām, kādas tiek izmantotas VES ražošanā, tomēr pastāv iespēja, ka notiek eļļas izplūde ārpus gondolas. Tāpat eļļas noplūde var notikt arī VES sabrukuma gadījumā. Šādā gadījumā, kā maksimālā apdraudējuma zona var tikt pieņemts attālums ap staciju, kas vienāds ar mastaugstumu. Izstrādātāja secinājusi, ka pastiprināta uzmanība jāpievērš stacijām, kuras atrodas ūdens objektu tuvumā, jo eļļas var būt bīstamas ūdens organismiem, un naftas produkti spēj izplatīties pa ūdens virsmu. Izskatot paredzēto VES izvietojumu, secināts, ka tuvāk par 179 m (augstākais masts Ziņojumā vērtētajiem modeļiem) no ūdenstecēm atrodas VES L_05 (163 m, Krūmiņupīte), VES L_08 (91 m, Krūmiņupīte), VES L_10 (95 m, Krūmiņupīte) un VES L_12 (103 m, Veserupīte). Kā vides piesārņojumu mazināšanas pasākums eļļas noplūžu gadījumā ir izmantojams biodegradējamu hidraulisko šķidrumu lietošana un

kontroles sistēmu uzstādīšana gondolās, kas eļļas noplūdes gadījumā pārtrauc VES darbību. Plānojot pasākumus rīcībai avārijas situācijā, jāparedz atbilstošas rīcības un resursi ķīmisko vielu izplatības ierobežošanai un to savākšanai avārijas gadījumā.

- 6.11.4.11. Ziņojumā nav identificēti tādi limitējoši faktori, kuru dēļ kāda no vērtētajām VES būvniecības vietām būtu atzīstama par neatbilstošu vides risku vērtējuma kontekstā. Vērtējot paredzētās darbības tehnoloģiskās alternatīvas secināts, ka visi Ziņojumā vērtētie staciju modeļi ir līdzvērtīgi vides riska pārvaldības kontekstā.
- 6.11.4.12. Noteiktie drošības attālumi neskar infrastruktūru vai jūtīgus objektus Igaunijas Republikas teritorijā. Ņemot vērā Ziņojuma 4.12.1. attēlā norādītos aprēķinātos drošības risku attālumus, Paredzētās darbības īstenošanas gadījumā jāinformē blakus teritoriju pašvaldība, par rekomendācijām teritorijas attīstībai, ņemot vērā VES radīto risku.
- 6.11.4.13. Saskaņā ar Ministru kabineta 2017. gada 19. septembra noteikumu Nr. 563 *Paaugstinātas bīstamības objektu apzināšanas un noteikšanas, kā arī civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas plānošanas un īstenošanas kārtība* 2.3.4. apakšpunktu elektroenerģijas ražošanas objekti, kuru uzstādītā jauda pārsniedz 100 MW, tiek klasificēti kā C kategorijas paaugstinātas bīstamības objekti. Ņemot vērā iepriekš minēto, gadījumā, ja vēja parka *Lode* uzstādītā jauda pārsniegs 100 MW, tad atbilstoši *Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likuma* 14. panta ceturtajai daļai tam ir jāizstrādā paaugstinātas bīstamības objekta civilās aizsardzības plāns (turpmāk – CA plāns).
- 6.11.4.14. **Aģentūra secina, ka jautājumi, kas saistīti ar drošības aspektiem vēja parka būvniecības un ekspluatācijas fāzē, ir daļēji jau noregulēti ar iepriekš šajā atzinumā ietvertajiem nosacījumiem, kā arī prasības to pārvaldībai noteiktas ar ārējiem normatīvajiem aktiem. Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju par drošības un vides risku pārvaldību (Ziņojuma 4.12.5. nodaļa un Ziņojuma 6.1.2. tabula), Aģentūra atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:**
- a) Ja VES novietojums tiek precizēts vai to tehniskie raksturlielumi, kas izmantoti veiktajos vides risku aprēķinos, salīdzinājumā ar Ziņojumā vērtētajiem (Ziņojuma 4.12.2. tabula) tiek mainīti, būvprojekta sagatavošanas laikā, veicams atkārtots drošības attālumu aprēķins un nosakāmas VES, kuras rada paaugstinātu risku uz publiskās lietošanas autoceļiem un ūdenstecēm.
 - b) Visas VES, kurām būvprojekta stadijā noteiktās apledojuma mešanas paaugstināta riska zonas pārklājas ar valsts un pašvaldības autoceļu nodalījuma joslām, ir jāaprīko ar Ziņojumā aprakstītajām vai līdzvērtīgām apledojuma detektēšanas, staciju darbības apturēšanas un pretapledošanas sistēmām.
 - c) Civilās aizsardzības plāns izstrādājams un saskaņojams normatīvos noteiktajā kārtībā pirms vēja parka ekspluatācijas uzsākšanas.

6.11.5. Troksnis un vibrācijas.

- 6.11.5.1. Viena no būtiskām vēja parka ietekmēm ir tā radītais troksnis. Cilvēku un to veselības aizsardzību no VES radītā akustiskā trokšņa daļēji jau nodrošina Noteikumu Nr. 240

163.2. punkts⁵³, kas nosaka minimālo pieļaujamo attālumu no VES (un vēja parkiem) līdz dzīvojamām un publiskām ēkām. Vienlaikus tas nemazina nepieciešamību Paredzētās darbības IVN ietvaros trokšņa ietekmi vērtēt, savlaicīgi pārliecinoties, vai nevarētu būt konstatējamas arī kādas summāras un nozīmīgas ietekmes. Trokšņa ietekmes vērtējums pievienots Ziņojuma 4.1. nodaļā.

- 6.11.5.2. Vides trokšņa rādītājus, to piemērošanas kārtību un novērtēšanas metodes nosaka Noteikumi Nr. 16, kuru 2. pielikumā ir noteikti vides trokšņa robežlielumi, kas piemērojami atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumā noteiktajiem galvenajiem teritorijas izmantošanas veidiem. Šo noteikumu 2. pielikuma 3.2. un 3.3. punkts noteic, ka atbilstību trokšņa robežlielumiem novērtē teritorijā, kura ietver dzīvojamo apbūvi ņemot vērā teritorijas plānojumā noteikto galveno (primāro) teritorijas izmantošanas veidu, kā arī teritorijas, kuras ietver dzīvojamo apbūvi, kas reģistrēta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā kā apbūves zeme vai zeme zem dzīvojamo ēku pagalmiem.
- 6.11.5.3. Ņemot vērā Ziņojuma 56. lpp. norādīto, ka Igaunijas Republikā tiek piemēroti atšķirīgi nosacījumi vides trokšņa novērtējumam, proti, *novērtējot un modelējot trokšņa rādītājus, tika ņemts vērā, ka dienas ilgums ir 16 stundas - no plkst. 7:00 līdz 23:00, bet nakts ir 8 stundas - no plkst. 23:00 līdz 7:00. Trokšņa rādītāju novērtēšana tika veikta 2 m augstumā virs zemes. Saskaņā ar noteikumiem vides trokšņa robežlielumi tiek noteikti gada vidējiem trokšņa rādītājiem*, ir veikts rūpnieciskā vides trokšņa novērtējums atbilstoši abu Paredzētās darbības ietekmēto valstu – Latvijas un Igaunijas - dzīvojamo māju teritorijās piemērojamiem noteikumiem. Piemērotās robežvērtības apkopotas attiecīgi Ziņojuma 4.1.2. un 4.1.3. tabulās.
- 6.11.5.4. Saskaņā ar spēkā esošajiem teritorijas plānojumiem, Darbības vietā un tās apkārtnē atrodas lauku zemēs izbūvētas viensētas (Ziņojuma 4.1.1. nodaļa). Attālumi no plānotajām VES līdz tuvākajām dzīvojamās apbūves ēkām norādīti 3.1.2. tabulā, grafiskais attēlojums – 3.1.1. attēlā. Līdz ar to Ziņojumā pārbaudāmais rūpniecisko objektu vides trokšņa robežlielums Latvijas teritorijā ir L_{diena} 55 dB(A), L_{vakars} 50 dB(A) un L_{nakts} 45 dB(A), bet Igaunijas teritorijā L_{diena} 60 dB(A), L_{nakts} 45 dB(A). PVO ir izstrādājusi vadlīnijas, saskaņā ar kurām rekomendējoša rakstura robežvērtība VES radītajam diennakts vidējam troksnim L_{dntv} ir 45 dB(A)⁵⁴. Ziņojumā aprēķinātas arī L_{dntv} vērtības Paredzētās darbības ietekmes zonā, kuras Ierosinātāja apņēmusies nodrošināt (Ziņojuma 6.1.2. tabula).
- 6.11.5.5. Kā dzīvojamo apbūvi būtiski ietekmējošas identificējamās divas vēja parka D, DA daļā plānotās stacijas – VES L_15 (833-2000 m attālumā Latvijas un Igaunijas teritorijā atrodas kopā 14 dzīvojamās mājas), un VES L_17A (833-1812 m attālumā Latvijas teritorijā atrodas 10 dzīvojamās mājas, bet Igaunijas teritorijā 10 dzīvojamās mājas atrodas vidēji 3,5 km attālumā). Dzīvojamo teritoriju ietekmē arī VES L_16A (aptuveni 1,3 km attālumā Latvijas teritorijā atrodas viena dzīvojamā māja) vēja parka D, VES L_06 (tuvākā māja atrodas aptuveni 1,5 km attālumā Igaunijas teritorijā) vēja parka R, bet VES L_01 (tuvākā māja atrodas aptuveni 1,5 km attālumā Igaunijas teritorijā) Z daļas tālākajā punktā.
- 6.11.5.6. Vērtējot izbūvējamās apakšstacijas radītā trokšņa ietekmi, Ziņojuma 4.1.5. nodaļā secināts, ka tuvākā dzīvojamā māja⁵⁵ atrodas aptuveni 368 m attālumā no potenciālās

⁵³ Nosacījums, ka vēja elektrostacijām, kuru jauda ir lielāka par 2 MW, attālums no tuvākās plānotās vēja elektrostacijas un vēja parka robežas līdz dzīvojamām un publiskām ēkām ir vismaz 800 m, ir spēkā no 2020. gada 13. oktobra.

⁵⁴ Skat. 2022. gada redakciju: https://cdn.who.int/media/docs/default-source/who-compendium-on-health-and-environment/who_compensum_noise_01042022.pdf?sfvrsn=bc371498_3.

⁵⁵ Silāres (kadastra apzīmējums 9656 003 0109001).

apakšstacijas novietojuma vietas. Saskaņā ar Ziņojumā veikto aprēķinu noteikts, ka trokšņa līmenis uz apakšstacijas robežas nedrīkst pārsniegt 61 dB(A). Ziņojumā un tā 18. pielikumā nav precizēts, kurā punktā vai kādā attālumā no uztvērējiem veikts aprēķins. Ziņojumā norādīts, ka 266 m attālumā uz R no potenciālās apakšstacijas būvniecības vietas atrodas ēka, kura Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā nav reģistrēta kā dzīvojama, taču faktiski ir apdzīvota⁵⁶. Ja uz to tiek attiecināti vides trokšņa robežlielumi, tad trokšņa līmenis uz apakšstacijas robežas nedrīkst pārsniegt 59 dB(A). Aprēķins veikts izmantojot dzīvojamās apbūves teritorijām piemērojamo zemāko robežlielumu, kas ir 45 dB(A) nakts laikā. Kā norādīts Ziņojumam pievienotajā 18. pielikumā, *kad zināms trokšņa avotu precīzs izvietojums, izvēlētais apakšstacijas modelis un to radītais trokšņa līmenis, nepieciešams veikt vides trokšņa modelēšanu, nepieciešamības gadījumā, paredzot pasākumus trokšņa ietekmes mazināšanai. Papildus tam pirms apakšstacijas nodošanas ekspluatācijai, būtu jāveic trokšņa mērījumi, lai pamatotu, ka tiek nodrošināti prognozētie trokšņa lielumi.* Aģentūras ieskatā, atkārtoti veicot ietekmes modelēšanu, projektā jānosaka arī kontrolmērījumu veikšanas vieta (piemēram, apakšstacijas nožogojums, kas var tikt uzskatīts par apakšstacijas robežu vai attālums līdz uztvērējam), ja mērījumi netiek veikti pie ietekmēto māju fasādēm, kā arī parametri, no kuriem ir atkarīgs limitējamais trokšņa līmenis uz stacijas robežas un kuru atbilstība pārbaudāma būvprojekta saskaņošanas laikā.

- 6.11.5.7. Vēja parku ekspluatācija nav saistīta ar autotransporta izmantošanu, līdz ar to Ziņojumā nav atsevišķi vērtētas satiksmes radītās trokšņa ietekmes. Darbības vietai tuvākajā apkārtnē nav identificēti rūpniecisko troksni radoši objekti, līdz ar to Ziņojumā nebija nepieciešams veikt esošās situācijas jeb fona trokšņa novērtējumu.
- 6.11.5.8. Trokšņa novērtējumā nav kvantitatīvi vērtēta (Ziņojuma 4.1.4. nodaļa) būvdarbu ietekme uz trokšņa līmeni Darbības vietas apkārtnē, jo uz būvdarbiem, kas saskaņoti ar vietējo pašvaldību netiek attiecināti Noteikumos Nr. 16 noteiktie vides trokšņa robežlielumi⁵⁷. Nozīmīgāko trokšņa piesārņojumu plašākā teritorijā radīs materiālu un iekārtu transportēšana. Ziņojumā novērtēts vidējais kravas mašīnu skaits, kāds būs nepieciešams vienas VES un saistītās infrastruktūras izbūvei nepieciešamo materiālu piegādei – aptuveni 375 kravas automašīnu piegādes⁵⁸ un līdz 30 automašīnām uz katriem 100 m jaunbūvējamo autoceļu (kopā 2 gadu periodā tiks izbūvēti ~ 8,7 km jaunu ceļu, Ziņojuma 3.1.2. attēls). Atbilstoši šādai prognozei, izbūvējot 18 VES divu gadu laikā, satiksmes intensitāte uz Darbības vietu palielināsies par aptuveni piecām kravas automašīnām stundā dienas periodā. Līdz ar to aprēķināts, ka noslogotākajā ceļa posmā trokšņa līmenis autoceļa tuvumā paaugstināties par 3–6 dB(A), kas nav vērtējams kā būtiskas izmaiņas. Netiek prognozēts, ka tiks pārsniegts normatīvajos aktos noteiktais vides trokšņa robežlielums satiksmes radītajam troksnim dienas periodā - 65 dB(A.)
- 6.11.5.9. Sagatavojot Ziņojumu, vides trokšņa novērtēšanai izmantota datorprogramma *IMMI 2024* (izstrādātājs *Wölfel/Engineering GmbH&Co.KG*), kas nodrošina trokšņa rādītāju aprēķinu atbilstoši Noteikumos Nr. 16 noteiktajām metodēm. Izmantotās trokšņa aprēķinu datorprogrammas sagatavotie aprēķinu modeļu ievades dati pievienoti Ziņojuma E.1. pielikumā⁵⁹, vides trokšņa izkliedes kartes – 3. pielikumā.
- 6.11.5.10. Ziņojuma sagatavošanas laikā nav zināms, kurš no potenciāli tirgū pieejamajiem VES modeļiem tiks uzstādīts, tāpēc izmantojot VES ražotāju sniegtos datus Ziņojuma

⁵⁶ *Amatnieki* (kadastra apzīmējums 9656 003 0015001).

⁵⁷ Noteikumu Nr. 16 2.8. punkts.

⁵⁸ Prognozēts, ka viena montāžas laukuma būvniecību varēs nodrošināt 140 kravu piegādes, VES būvniecību – 280, bet galvenā celtna montāžu – 55 kravas automašīnu piegādes.

⁵⁹ E.1. pielikums papildināts ar ievaddatu datni *pdf* formātā.

4.1.5. nodaļā salīdzinātas vairākas iespējamās tehnoloģiskās alternatīvas. Konstatējams (Ziņojuma 4.1.4.–4.1.8. tabula un 4.1.1. attēls), ka augstāko trokšņa emisiju radītu modeļi *Vestas V172 - 7.2* un *Nordex N175-6.8* ar standarta spārniem, bet attiecīgi viszemāko (par aptuveni 4-6 dB zemāku kā skaļākie no vērtētajiem) – *Vestas V162-6.2* ar aerodinamiski uzlabotiem spārniem un *Siemens Gamesa SG170-6.6* ar standarta spārniem. Vides trokšņu aprēķins veikts skaļākajai no stacijām - *Nordex N175-6.8* ar standarta spārniem - 39 dzīvojamās apbūves teritorijās, kas atrodas līdz 2 km attālumā no Darbības vietas. Rezultāti pievienoti Ziņojuma 4.1.9. tabulā (Latvijas teritorija, uztvērējpunkts 4 m augstumā) un 4.1.10. tabulā (Igaunijas teritorija, uztvērējpunkts 2 m augstumā).

- 6.11.5.11. Novērtējot trokšņa ietekmes aprēķinu rezultātus, konstatējams, ka, ekspluatējot arī skaļāko no Ziņojumā vērtētajām VES, Igaunijas teritorijā netiks pārsniegtas ne nacionālajā likumdošanā noteiktās robežvērtības, ne PVO rekomendētais L_{dnv} līmenis. Savukārt Latvijas teritorijā, ņemot vērā, ka attālumi līdz VES ir mazāki nekā Igaunijas teritorijā, nevienā no vērtētajām dzīvojamās apbūves teritorijām netiek pārsniegtas Noteikumos Nr. 16. noteikto robežlielumu vērtības, bet divās teritorijās⁶⁰ par ~ 1–2 dB tiks pārsniegts PVO rekomendētais L_{dnv} līmenis, vēl trijās⁶¹ - tas būs tikai par 2 dB zemāks par rekomendētajiem 45 dB(A).
- 6.11.5.12. Ņemot vērā, ka sakarība starp trokšņa emisijas samazinājumu un trokšņa imisijas⁶² samazinājumu ir lineāra, izvēloties, piemēram, par aptuveni 5 dB(A) klusāku modeli nekā Ziņojumā vērtētais (*Nordex N175-6.8* ar standarta spārniem un maksimālo skaņas jaudas līmeni $L_{w(A)}$ – 108,9 dB, ko sasniedz jau pie vēja ātruma 6 m/s), PVO rekomendētais trokšņa līmenis visvairāk ietekmētajās dzīvojamo māju teritorijās tiktu nodrošināts arī Latvijas teritorijā.
- 6.11.5.13. Tā kā VES modelis, staciju skaits un novietojums, kā arī apakšstacijas novietojums un tehnoloģiskie parametri vēl var tikt precizēti būvprojekta saskaņošanas posmā, pēc VES modeļa un faktisko novietojuma pozīciju noteikšanas, kā arī informācijas par transformatoru apakšstacijas trokšņa parametriem saņemšanas, Ierosinātajai jāveic atkārtots trokšņa (arī zemas frekvences trokšņa) ietekmes novērtējums, kura rezultāti jāiesniedz Dienestā.
- 6.11.5.14. Likuma *Par piesārņojumu* tvērumā troksnis kā viens no emisiju veidiem (un vides piesārņojums) tiek vērtēts kā cilvēkam dzirdamais troksnis (parasti diapazonā no 16 Hz līdz 20 kHz). Ņemot vērā, ka rūpnieciskās iekārtas, arī transportlīdzekļi, dažādi motori un citi mehānismi rada troksni zemo frekvenču diapazonā (10–160 Hz), cilvēku veselības aizsardzības kontekstā vērtējama arī zemo frekvenču diapazonā radītā trokšņa ietekme. Ziņojuma 4.1.2. nodaļā aprakstīta novērtējuma metodiskā pieeja, bet 4.1.6. nodaļā analizēti zemo frekvenču diapazonā radītā trokšņa novērtējuma rezultāti.
- 6.11.5.15. Ne Latvijā, ne Igaunijā nav normatīvā regulējuma, kas noteiktu specifiskus trokšņa robežlielumus un novērtēšanas kārtību to avotu radītajam troksnim, kas emitē zemas vai augstas frekvences skaņas. Ziņojumā norādīts, ka, izvērtējot citu Eiropas valstu pieredzi, konstatēts, ka specifiski robežlielumi VES radītam zemas frekvences troksnim ir noteikti tikai Dānijā (2019. gada 7. februārī Vides un Pārtikas ministrija

⁶⁰ PVO rekomendētais VES radītais diennakts vidējais trokšņa līmenis netiks nodrošināts mājās *Puigas* (833 m no VES L_{15} ; 929 m no L_{16A} , 1477 m no L_{17A}) un mājās *Mālkalni* (842 m no VES L_{17A} ; 1110 m no L_{16A} , 1748 m no L_{15}). Iekavās norādīts attālums metros līdz tuvākajām VES.

⁶¹ 43 dB(A) diennakts vidējā trokšņa vērtība aprēķināta pie dzīvojamās mājas *Kaktiņi* (1008 m no VES L_{17A} ; 1530 m no L_{16A}), *Liepiņas* (1167 m no VES L_{17A} ; 1303 m no L_{16A} , 1748 m no L_{15}) un *Sudmalas* (1144 m no VES L_{15} ; 1604 m no L_{16A}) fasādes. Iekavās norādīts attālums metros līdz tuvākajām VES.

⁶² Trokšņa imisija attiecas uz skaņas jaudu, ko uztver receptors, piemēram, cilvēks, ēka vai dabiskais biotops, no trokšņa avota. Tas atspoguļo faktisko trokšņa iedarbību, kas rodas noteiktā vietā.

izdeva jaunu rīkojumu Nr. 135⁶³). Ar šo rīkojumu noteikta zemas frekvences skaņas novērtēšanas kārtība un aprēķinos izmantojamie vienādojumi, kā arī robežlielums, kas saistošs visiem vēja parku attīstītājiem. Minētais rīkojums nosaka, ka VES radītais summārais zemas frekvences (10–160 Hz) trokšņa līmenis dzīvojamo ēku telpās nedrīkst pārsniegt 20 dB(A) pie vēja ātruma 6 m/s un 8 m/s (10 m augstumā virs zemes). Esoša vai plānota trokšņa līmeņa atbilstība robežlielumam tiek noteikta aprēķinu ceļā, nenosakot prasības nenoteiktības piemērošanai aprēķinu rezultātiem. Ziņojumā aprēķinu veikšanai un modelēšanai izmantota programma *WindPro*, kas ietver moduli zemas frekvences trokšņa aprēķināšanai atbilstoši Dānijas Vides un Pārtikas ministrijas rīkojuma Nr. 135 prasībām. Detalizēta informācija par veiktajiem aprēķiniem 18 VES izbūvei katram no pieciem VES modeļiem ar un bez aerodinamiski uzlabotiem spārniem (kopā deviņi varianti) ir pievienota Ziņojuma E.2. pielikumā.

- 6.11.5.16. Novērtējuma ietvaros pieņemts, ka visu dzīvojamo ēku ārējo norobežojošo konstrukciju skaņas izolācijas rādītāji atbilst *tipiskai dzīvojamai ēkai*, kas norādīti Dānijas aprēķinu metodē⁶⁴. Informācija par piemērojamām zemes virsmas seguma, skaņas izolācijas un atmosfēras absorbcijas korekcijām ir apkopota Ziņojuma 4.1.3. tabulā. Kopumā zemas frekvences trokšņa līmenis aprēķināts 39 objektos (dzīvojamās mājas 2 km rādiusā ap vēja parku⁶⁵, rezultāti skatāmi E.2. pielikumā⁶⁶), bet Ziņojuma 4.1.11. un 4.1.12. tabulā pievienots apkopojums par aprēķina rezultātiem attiecīgi pie vēja ātrumiem 6 m/s un 8 m/s.
- 6.11.5.17. Atbilstoši aprēķinu rezultātiem, kā lielāko ietekmi radoši identificējami *Nordex N175-6.8* modeļi abos spārnu risinājumu variantos un *Vestas V172 - 7.2* modelis ar standarta spārniem. Šie modeļi tika noteikti kā skaļākie arī vides trokšņa ietekmes vērtējumā. Savukārt kā zemāko zemas frekvences troksni radoša stacija noteikta *Vestas V162 - 6.2* modelis ar aerodinamiski uzlabotiem spārniem, kas nodrošina par aptuveni 3 – 6 dB(A) labāku sniegumu visās vērtētajās dzīvojamo māju telpās.
- 6.11.5.18. Atbilstoši veikto aprēķinu rezultātiem konstatējams, ka nevienā no dzīvojamo māju telpām ar tipiskiem konstrukciju skaņas izolācijas rādītājiem nav prognozēti vēja parkā *Lode* uzstādāmo 18 VES radītā summārā zemas frekvences (10–160 Hz) trokšņa līmeņa rādītāji, kas pārsniegtu noteikto 20 dB(A) robežlielumu. Pie vēja ātruma 8 m/s 10 m augstumā virs zemes aprēķinātās augstākās vērtības (dB(A)) attiecīgi dilstošā secībā ir dzīvojamo māju telpās: *Puigas* (LV; 18,3), *Mālkalni* (LV; 17,2), *Liepiņas* (LV; 15,8), *Kaktiņi* un *Sudmalas* (LV; 15,6) un *Sooaru-Ennu* (EE; 14,7). Kā visām šīm dzīvojamām mājām tuvākās plānotās VES ir jau vides trokšņa vērtējumā identificētās VES L_15, L_16A, L_17A, kā arī Igaunijas teritorijā esošo dzīvojamo māju ietekmējošās VES L_01, L_02 un L_04.
- 6.11.5.19. Atbilstoši Ziņojumā iegūtajiem rezultātiem, nav identificēta nepieciešamība piemērot obligātus trokšņa ietekmi samazinošus pasākumus, kuri būtu nepieciešami saskaņā ar Noteikumos Nr. 16 noteikto vai attiecībā uz zemas frekvences trokšņa vērtības nodrošināšanu. Nepieciešamības gadījumā kā viens no risinājumiem zemas frekvences

⁶³ Papildināts iepriekš spēkā esošais regulējums (2015. gada 21. decembra Vides un Pārtikas ministrijas rīkojums Nr. 1736), iekļaujot skaņas izolācijas korekcijas vasarnīcu jeb kotedžu tipa apbūvei, kam raksturīgi ievērojami zemāks skaņas izolācijas līmenis nekā pastāvīgi apdzīvojamām ēkām, pieejams dāņu valodā - <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2019/135>.

⁶⁴ Aģentūra konstatējusi, ka šis pieņēmums neatbilst sliktākajai iespējamai situācijai, kāda tiktu ievērota izvēloties vasarnīcas tipa ēkai atbilstošus izolācijas parametrus.

⁶⁵ Ziņojuma E.2. pielikuma datnēs *DECIBEL_Main Result.pdf* pievienota informācija par katras no 18 VES attālumiem līdz dzīvojamai ēkai, kurā aprēķināta summārā zemās frekvences trokšņa vērtība. Aģentūra ir konstatējusi, ka norādītie attālumi nebūtiski atšķiras no Ziņojuma 3.1.2. tabulā norādītajiem attālumiem.

⁶⁶ Pielikuma datnēs *DECIBEL_Map.pdf* pievienota arī modelēšanas grafiskie rezultāti – kartes, kurās norādītas arī 20 dB un 17 dB atbilstošās izolīnijas.

radītās ietekmes samazināšanai ir dzīvojamo ēku skaņas izolācijas uzlabošana, panākot vienošanos ar ēku īpašniekiem. Iespējami arī tehniski un tehnoloģiski risinājumi, piemēram, VES modeļa ar iestatāmu darbības režīmu (piemēram, vienas vai vairāku staciju darbināšana samazināta trokšņa jeb *Noise optimized mode* režīmā), kas nodrošina zemākas trokšņa emisijas vides un arī zemo frekvenču diapazonā, izvēle. Šādi risinājumi nodrošinātu arī PVO rekomendēto L_{dnv} vērtību ievērošanu. Līdz ar to, izvēloties uzstādāmo modeli, Ierosinātājam jāņem vērā labākais risinājums kopējā vides snieguma un cilvēka veselības kontekstā.

- 6.11.5.20. Aģentūra konstatējusi, ka Ziņojumā nav noteikts tāds VES tehnoloģisko parametru kopums, ar kuru tiktu nodrošināta vienlaicīga zemas frekvences trokšņa vērtības un vides trokšņa robežvērtību un citu ietekmju robežvērtību un/vai labākā snieguma ievērošana. Līdz ar to Aģentūra uzskata par samērīgu noteikt, ka tehnoloģiskā modeļa izvēle jāizdara pirms būvprojekta izstrādes, jāveic atkārtots vides trokšņa un zemas frekvences trokšņa novērtējums atbilstoši izbūvējamo VES skaitam, novietojumam un ražotāja garantētajiem tehniskajiem parametriem. Atkarībā no precizētajā modelī iegūtajiem rezultātiem lemjams, vai un kādi ietekmi samazinoši pasākumi ir jāpiemēro. Nepieciešamības gadījumā jāvienojas ar ēku, kurās jāveic trokšņa izolācijas pasākumi, īpašniekiem par nepieciešamo mērījumu un pasākumu veikšanu. Precizēto Ziņojumā vērtēto trokšņa ietekmes parametru vērtības identificētajos jutīgajos uztvērējos nedrīkst pārsniegt normatīvi noteiktos un PVO rekomendētos vides trokšņa robežlielumus, kā tas norādīts Ziņojuma 6.1.2. tabulā (257. lpp.).
- 6.11.5.21. Ziņojuma 6.1.2. tabulā Izstrādātāja ir apkopojusi informāciju par vēja parka radītās ietekmes samazināšanas pasākumiem un nosacījumiem Paredzētās darbības īstenošanai, kurus Ierosinātāja apņēmusies ievērot būvniecības un ekspluatācijas periodos. Aģentūra konstatējusi, ka Veselības inspekcijas 2025. gada 4. februāra vēstulē Nr. 2.4.8.-1./137 "Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu" norādītos trokšņa mērījumus faktiski uzstādīto VES radītā vides trokšņa līmeņa novērtēšanai Ierosinātāja norādījusi tikai Ziņojuma 8. nodaļā par veicamajiem monitoringa pasākumiem. Līdz ar to Aģentūra uzskata par samērīgu šo nosacījumu iekļaut atzinumā. Vides trokšņa mērījumos pie visvairāk ietekmētajām mājām (skat. arī šī atzinuma 6.11.5.5. un 6.11.5.11. punktu) konstatējot, ka tiek pārsniegti Noteikumos Nr.16 noteiktie vides trokšņa robežlielumi un/vai netiek nodrošināts PVO rekomendētais trokšņa līmenis (Ziņojuma 6.1.2. tabulā kā obligāti veicams pasākums norādīts, ka jāizvēlas VES modeļi, kuri nodrošina rekomendācijas izpildi), jāsagatavo un jāīsteno trokšņa samazināšanas pasākumu plāns. Klusāku staciju izvēle ļaus tuvināt vai sasniegt tādu ietekmes līmeni dzīvojamās apbūves teritorijās, kas cita starpā atbilst arī PVO rekomendētajām VES radītajām vides trokšņa diennakts vidējām vērtībām - L_{dnv} 45 dB(A)), uz ko norādījusi arī Veselības inspekcija. Klusākas stacijas izvēle rekomendēta kā labāks risinājums arī ietekmes uz ornitofaunu aspektā (skat. šī atzinuma 6.11.8.23. apakšpunktu).
- 6.11.5.22. Vērtējot VES radītās vibrācijas un to iespējamo ietekmi (Ziņojuma 4.15.1. nodaļa), Izstrādātāja norādījusi, ka Latvijā nav arī normatīvo aktu, kas regulē vibrācijas līmeni apkārtējā vidē. Salīdzinot šobrīd jau 2010. gada 1. jūlijā spēku zaudējušo Ministru kabineta 2003. gada 25. jūnija noteikumos Nr. 341 *Noteikumi par pieļaujamiem vibrācijas lielumiem dzīvojamo un publisko ēku telpās*⁶⁷ noteiktos pieļaujamos robežlielumus ar Vācijas un Kanādas⁶⁸ pētījumos noteiktajiem vibrācijas lielumiem,

⁶⁷ Vibrācijas robežlielumi tika noteikti ārstniecības iestāžu operāciju zālēm, kā arī ārstniecības un rehabilitācijas iestāžu palātām (nakts periodā), kur izsvērtais vibrācijas paātrinājums nedrīkstēja būt lielāks par $0,028 \text{ m/s}^2$.

⁶⁸ Ziņojuma 293. lpp. norādīts, ka mērījumos Vācijā noteikts, ka uz VES pamatiem vibrācijas līmenis ir salīdzinoši augsts – 1 m/s^2 , attālinoties strauji samazinās un 285 m no VES ir nedaudz augstāks par $0,01 \text{ m/s}^2$. Savukārt Kanādā

konstatējams, ka VES radītās vibrācijas jau aptuveni 300 m no VES nepārsniedz līdz 2010. gadam noteiktos robežlielumus. Ņemot vērā, ka VES vibrāciju līmenis to tehniskajās komponentēs (gultņi, pārnēsukārba u. c.) nav atkarīgs no VES jaudas, un lielākie VES ražotāji ņem vērā Vācijā izstrādātās vadlīnijas (vadlīnijas attiecināmas uz VES, kuru nominālā jauda pārsniedz 3 MW), nav pamata uzskatīt, ka Paredzētās darbības radītais vibrācijas līmenis būs augstāks nekā iepriekšminētajos pētījumos iegūtais. Secināms, ka vibrāciju ietekme, tostarp uz cilvēku veselību, īpašumiem un to drošību, vērtējama kā nebūtiska.

6.11.5.23. Lemjot par nosacījumu izvirzīšanas nepieciešamību, Aģentūra secina, ka papildu ārējos normatīvajos aktos jau noteiktajam un Ziņojumā paredzētajam nepieciešams ar šo atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:

- a) Paredzētā darbība īstenojama, izvēloties VES skaitu, novietojumu un modeli tā, lai Paredzētās darbības teritorijas apkārtnē esošo dzīvojamo ēku iekštelpās VES radītais summārais zemas frekvences (10–160 Hz) trokšņa līmenis 10 m augstumā virs zemes nepārsniegtu 20 dB pie vēja ātruma 6 m/s un 8 m/s, ja būvprojekta izstrādes laikā ārējos normatīvajos aktos nav noteikts cits zemas frekvences trokšņa normatīvs.**
- b) Vēja parka izbūvē jāizmanto pēc iespējas klusāks VES modelis, lai VES radītā vides trokšņa vērtība visās vērtētajās dzīvojamo māju teritorijās netiktu pārsniegti rūpniecisko objektu vides trokšņa robežlielumi, kā arī netiktu pārsniegtā PVO rekomendētā VES radītā trokšņa diennakts vidējā vērtība - L_{dnv} 45 dB(A) -, ņemot vērā Ziņojumā 6.1.2. tabulā norādīto.**
- c) Ja tiek izvēlēts no Ziņojumā vērtētajiem atšķirīgs VES modelis, kura radītais zemas frekvences trokšņa līmenis dzīvojamo ēku iekštelpās prognozējams lielāks nekā šī atzinuma 6.11.5.23. “a” apakšpunktā norādītais, tā izbūve ir pieļaujama tikai, ja tiek veikti ar īpašnieku saskaņoti ārējo norobežojošo konstrukciju skaņas izolācijas uzlabošanas pasākumi ietekmētajās ēkās, kas nodrošina Ziņojumā vērtēto zemas frekvences trokšņa vērtību nepārsniegšanu. Paredzētās darbības atbilstību šī punkta nosacījumiem izvērtē attiecīgā būvvalde.**
- d) Ja tiek izvēlēts no Ziņojumā vērtētajiem atšķirīgs VES modelis vai precizēts staciju izvietojums, jāveic atkārtots vides trokšņa un zemas frekvences trokšņa novērtējums atbilstoši faktiski izbūvējamam VES modelim, skaitam, novietojumam un ražotāja garantētajiem tehniskajiem parametriem. Izvēlētajam risinājumam jānodrošina atbilstība šī atzinuma 6.11.5.23. punkta “a” un “b” apakšpunktā norādītajiem trokšņa robežlielumiem un zemas frekvences trokšņa vērtībām. Aktualizētais trokšņa novērtējums ir jāpievieno būvprojektam.**
- e) Jaunbūvējamo transformatoru elektropārvades 330 kV apakšstacijas jāizvieto tādā attālumā no dzīvojamās apbūves teritorijām/ dzīvojamām ēkām, kas nodrošina Noteikumos Nr. 16 noteikto robežlielumu ievērošanu. Atbilstošā attāluma vai tehnisko risinājumu, ja tādi ir bijuši nepieciešami, pietiekamību apliecina, pievienojot būvprojektam aktualizēto trokšņa ietekmes novērtējumu.**
- f) Pirms vēja parka nodošanas ekspluatācijā jāveic vides trokšņa mērījumi vēja**

88 VES vēja parkā (vienas VES jauda – 2,3 MW) noteikts, ka līmenis 0,01 m/s² tiek nodrošināts 300 m attālumā no tā.

parkam tuvāk izvietotajās dzīvojamās apbūves teritorijās, tajā skaitā arī jaunbūvējamai 330 kV apakšstacijai tuvākajās dzīvojamo māju teritorijās un/vai emisijas avotā. Mērījumu veikšanas vietas un metodika saskaņojama ar Veselības inspekciju pirms mērījumu uzsākšanas. Prasību ievērošanas pēctecības un kontroles nodrošināšanai mērījumu rezultāti iesniedzami Veselības inspekcijā un Dienestā. Ja tiek konstatēta neatbilstība Noteikumu Nr. 16 robežvērtībām un PVO noteiktajam L_{dnv} rādītājam, pirms vēja parka nodošanas ekspluatācijā jāizstrādā un jārealizē papildus tehniskie pasākumi vides trokšņa samazināšanai. Tehnisko pasākumu un nosacījumu plāns iesniedzams Veselības inspekcijā un Dienestā.

6.11.6. Mirgošanas efekts un apēnojums.

- 6.11.6.1. Latvijā nav normatīvo aktu, kas noteiktu mirgošanas efekta novērtēšanas kārtību un limitētu šīs ietekmes pieļaujamo līmeni. VES radīto mirgošanas efekta ietekmi var precīzi prognozēt, tā ir mainīga gada griezumā, bet konstanta ilgtermiņā. Mirgošanas efekta ietekmes novērtējums parasti tiek veikts attiecībā uz dzīvojamajām ēkām, kas atrodas vēja parku potenciālās ietekmes zonā. Mirgošanas efekta ietekme ēku pagalmu teritorijās kopumā tiek uzskatīta par mazāk traucējošu kā iekšējās. Mirgošanas efekta ietekmi ir iespējams prognozēt izmantojot speciālu programmu, kurā ņem vērā darba stundas, vēja virzienus un ikmēneša saules gaismas varbūtību. Līdz ar to mirgošanas efektu var ierobežot, automātiski apturot VES laika periodos, kad tā var izraisīt mirgošanas efektu noteiktās teritorijās. Mirgošanas efekta ietekme nav uzskatāma par izšķirošu ne tehnoloģiskās, ne vietas izvēles alternatīvas izvēlē, bet aplūkojama kontekstā ar citām ietekmēm, tajā skaitā plānotā vēja parka lietderības rādītājiem.
- 6.11.6.2. Plānotā vēja parka radītā mirgošanas efekta ietekme vērtēta Ziņojuma 4.2. nodaļā. Mirgošanas efekta novērtēšanai izmantota *WindPro* programmatūra, kas izstrādāta VES radīto ietekmju, tajā skaitā mirgošanas efekta, vērtēšanai un aprēķinu veikšanai. Aprēķinos izmantoti Eiropas Vidēja termiņa laika prognožu centra (ECMWF) modeļa ERA5 dati par vēja ātrumu un vēja virzienu Paredzētās darbības teritorijā (skat. šī atzinuma 3.2.8. apakšpunktu). Mirgošanas efekta aprēķinā atbilstoši reālā laika scenārijam izmantoti dati par vidējo saules spīdēšanas laiku⁶⁹ Darbības vietā.
- 6.11.6.3. Aprēķinu modeli kā uztvērēji iekļautas dzīvojamās ēkas, kas izvietotas līdz 3 km attālumā ap plānotajām VES. Mirgošanas efekta ietekmes laiks aprēķināts dzīvojamajām un publiskajām ēkām, kas reģistrētas valsts kadastra informācijas sistēmā, kā dzīvojamās mājas. Dzīvojamās apbūves teritorijas Igaunijas Republikā noteiktas atbilstoši topogrāfiskajai informācijai, kas pieejama Igaunijas Republikas Zemes dienesta (oriģ. *Maa-Amet*) ģeoportālā⁷⁰. Viensētas un dzīvojamās mājas ciemos aprēķinu modeli ir definētas kā punkti, kuru logi vērsti uz visām pusēm (*green house* paņēmieni). Līdz ar to konstatējams, ka vērtējumā nodrošināts princips par sliktākās iespējamās situācijas vērtēšanu.
- 6.11.6.4. Kopsavilkums par mirgošanas efekta ietekmes laika aprēķinu rezultātiem ir sniegts Ziņojuma 4. pielikumā⁷¹. Ziņojuma E.3. pielikumā pievienotas aprēķinu

⁶⁹ Valsts tīkla meteoroloģiskajā stacijā Zosēni fiksētie saules spīdēšanas dati par pēdējiem 10 gadiem apkopoti Ziņojuma 4.2.1. tabulā

⁷⁰ Atbilstoši Ziņojumam, pieejams: <https://geoportaal.maaamet.ee/eng/Spatial-Data/Estonian-Topographic-Database-p305.html>

⁷¹ Pielikumā pievienotas tabulas par aprēķināto mirgošanas efekta ietekmes laiku, kas noteikts pēc sliktākā scenārija aprēķinu metodes, gadā un dienā, kā arī par mirgošanas efekta ietekmes laiku gadā, kas noteikts pēc reālā scenārija aprēķinu metodes.

programmatūras *WindPro* sagatavotās ievaddatu un detalizētas rezultātu datnes⁷² pieciem vērtētajiem VES modeļiem. Ziņojumā mirgošanas efekta ietekmes nozīmīguma vērtēšanai izmantotas citās valstīs (Vācijā, Beļģijā, Zviedrijā) piemērotās robežvērtības⁷³. Grafiskais mirgošanas ietekmes zonu attēlojums katram no vērtētajiem modeļiem pievienots Ziņojuma 4.2.2. – 4.2.6. attēlā.

- 6.11.6.5. Izvērtējot Ziņojuma E.3. pielikumā pievienoto detalizēto informāciju, Aģentūra konstatē, ka neatkarīgi no modeļa, lielāko mirgošanas laika summāro periodu, kurš pārsniedz 30 stundas gadā pēc sliktākā scenārija, vērtētajās teritorijās rada VES L_15, VES L_16A un VES L_17A, pārsniegums aprēķināts arī VES L_06. Arī mēnešu skaits, kuros tiek konstatēta⁷⁴ mirgošanas efekta iespējamība, norādītajām VES ir robežās no 7 – 9 mēnešiem gadā, bet VES L_06 attiecīgi 3 – 6 mēneši gadā, atkarībā no vērtējamā modeļa. Savukārt mirgošanas efekts vispār netiek radīts nevienā no aprēķinu scenārijiem (modeļiem) astoņās VES izbūves vietās - VES L_03, L_05, L_07, L_08, L_11, L_12, L_13 un L_18.
- 6.11.6.6. Vērtēto piecu modeļu (tehnoloģiju alternatīva) mirgošanas efekta ietekmes salīdzinājums pievienots Ziņojuma 4.2.5. nodaļā, 4.2.4. tabulā norādīti katram no modeļiem aprēķinātais maksimālais mirgošanas perioda ilgums pēc reālā scenārija septiņās (Igaunijas Republikas teritorijā atrodas viena no tām) dzīvojamo māju teritorijās, kurās pārsniegts noteiktais mirgošanas laika dienas robežlielums – 8 h. Konstatējams, ka ilgākais potenciālais ietekmes laiks aprēķināts divu augstāko un lielākās jaudas vērtēto staciju - *Nordex N175-6.8* un *Vestas V172-7.2* modeļiem. Atbilstoši Ziņojuma 4.2.3. nodaļā norādītajam, attālumā no VES līdz dzīvojamai mājai, kas lielāks par 2 km, mirgošanas efekta ietekmes robežvērtību pārsniegšana nav prognozējama nevienam no vērtētajiem modeļiem.
- 6.11.6.7. Vienīgais tehniskais risinājums, kuru iespējams pielietot mirgošanas efekta ietekmes laika mazināšanai, ir mirgošanu izraisošo VES darbības pārtraukšana laika periodos, kad attiecīgā stacija var izraisīt mirgošanu dzīvojamās apbūves teritorijās. Šāda režīma uzstādīšana VES atkārtoti izvērtējama pēc konkrēta VES modeļa (arī masta augstuma un citu tehnisko raksturlielumu precizēšanas) un izbūves vietu izvēles.
- 6.11.6.8. Neatkarīgi no uzstādāmā VES modeļa, vēja parka ekspluatācija veicama tā, lai VES radītais mirgošanas efekta ietekmes laiks dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijās nepārsniegtu šādas mirgošanas efekta ietekmes robežvērtības: 30 mirgošanas stundas gadā, ja tās aprēķinātas pēc sliktākā scenārija metodes; 8 mirgošanas stundas gadā, ja tās aprēķinātas atbilstoši reālajam scenārijam; 30 minūtes vienā dienā neatkarīgi no izmantotā vērtēšanas scenārija. Ierosinātajai Paredzētās darbības īstenošana jānodrošina veidā, lai mirgošanas ietekme dzīvojamo māju teritorijā tiek novērsta, kā tas norādīts Ziņojuma 4.2.4. nodaļā un 6.1.2. tabulā.
- 6.11.6.9. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar mirgošanas efektu un apēnojumu, Aģentūra atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:**
- a) Būvprojekta izstrādes laikā ir jāveic mirgošanas efekta ietekmes laika aprēķini, ņemot vērā aktuālo situāciju - VES izvietojumu, skaitu, modeļa**

⁷² Līdz 3 km attālumā no paredzētajām VES identificētas un ietekme kopumā vērtēta uz vairāk kā 110 dzīvojamās apbūves ēkām Latvijas un Igaunijas teritorijā.

⁷³ Biežāk izmantotās robežvērtības ir: ne vairāk kā 30 mirgošanas stundas gadā, ja tās aprēķinātas pēc sliktākā scenārija metodes (pieņemot, ka saule spīd nepārtraukti visu diennakts gaišā laika periodu); ne vairāk kā 10 mirgošanas stundas gadā, ja tās aprēķinātas atbilstoši reālajam scenārijam (dati no meteoroloģiskās stacijas par vidējo saules spīdēšanas laiku dienā katrā no gada mēnešiem). Vācijā, Beļģijā un Zviedrijā rekomendētā vērtība ir - ne vairāk kā 8 mirgošanas stundas gadā; ne vairāk kā 30 minūtes vienā dienā visu vērtēšanas scenāriju gadījumā.

⁷⁴ Detalizēta informācija apkopota Ziņojuma E.3 pielikuma datnē "Shadow_Calendar per WTG".

tehniskos parametrus u.c. Būvprojektā katrai no VES, kuras ietekmes samazināšana noteikta kā nepieciešama, jānosaka ierobežojumi mirgošanas ietekmes laika samazināšanai (staciju darbības apturēšanas režīms), kas būvniecības laikā iestatāmi VES.

b) Ņemot vērā visu uzstādīto VES darbības summāro ietekmi, jānodrošina atbilstība Ziņojumā norādītajiem ietekmes robežlielumiem – ne vairāk kā 30 stundas gadā un 30 minūtes dienā, ja tās aprēķinātas pēc sliktākā scenārija metodes, un ne vairāk kā 8 stundas gadā un 30 minūtes dienā atbilstoši reālā laika scenārijam, vai jānodrošina cits atbilstošs aizsardzības līmenis, ja tāds tiek vispārēji noteikts ar ārējo normatīvo aktu.

c) Nosacījumi darbības režīmam (staciju darbības apturēšanas režīms) katrai no VES iestrādājami būvprojektā kā VES darbības plāns un iesniedzami Dienestā.

6.11.7. Elektromagnētiskā lauka ietekme un vēja parka ietekme uz sakaru iekārtām.

- 6.11.7.1. Ar VES kā elektroenerģijas ražošanas iekārtu ir saistīts arī elektriskais un magnētiskais lauks, kuram vispārēji ir iespējama ietekme uz cilvēku veselību un dažādu sakaru iekārtu darbību, tādēļ tā vērtēta arī Ziņojumā. Ziņojuma 4.15.2. nodaļā novērtēta elektromagnētiskā lauka avotu iedarbība, ko rada VES gondolā esošais strāvas ģenerators un transformators; strāvas kabelis no gondolas līdz VES torņa pamatnei; pazemes kabeļu tīkls no VES līdz sprieguma paaugstināšanas stacijai; sprieguma paaugstināšanas stacija; pazemes kabeļu trase no VES līdz ievadei pārvades tīklā plānotajā 330 kV apakšstacijā.
- 6.11.7.2. Elektromagnētiskā lauka starojuma robežlielumi un mērķlielumi, kā arī to piemērošanas kārtība un novērtēšanas metodes cilvēku veselību aizsardzības nodrošināšanai ir noteikti Ministru kabineta 2018. gada 16. oktobra noteikumos Nr. 637 *Elektromagnētiskā lauka iedarbības uz iedzīvotājiem novērtēšanas un ierobežošanas noteikumi* (turpmāk – Noteikumi Nr. 637). Atbilstoši Noteikumiem Nr. 637 pie 50 Hz (atbilst VES parametriem) elektromagnētiskā lauka aprēķinātā mērķlieluma skaitliskā vērtība uz cilvēku veselību ir 100 μ T. Noteikumi Nr. 637 nosaka, ka persona var atrasties šādā magnētiskā laukā bez kaitīgas iedarbības uz veselību 24 stundas diennaktī.
- 6.11.7.3. Salīdzinot vērtēto VES modeļu tehniskos parametrus Ziņojumā secināts, ka elektroenerģijas ģenerācijas un pārvades kontekstā visu vērtējamo staciju raksturlielumi ir līdzīgi, līdz ar to detalizēts ar elektromagnētiskajiem laukiem saistīts novērtējums veikts vienam VES modelim, kura nominālā jauda ir 7,2 MW un tā ir komplektēta ar 20 kV transformatoru. Sprieguma paaugstināšanas stacijas un kabeļu gadījumā vērtēta sliktākā iespējamā situācija - vienam 20 kV kabelim no vēja parka līdz 330 kV apakšstacijai, pa kuru plūst 5100 A strāva (tehniski neiespējams risinājums). Noteikts, ka 1 metra augstumā virs zemes magnētiskā laukuma plūsmas blīvums ir 1,6 reizes mazāks nekā noteiktais mērķlielums (Ziņojuma 4.15.1. tabula). Gadījumā, ja tiek izmantoti trīs atsevišķi 20 kV kabeļi, katra atsevišķa kabeļa magnētiskā lauka plūsmas blīvums būs trīs reizes mazāks. Veikti aprēķini arī citām situācijām (atšķirīgas transformatoru jaudas, strāvas stiprums u.c), pieņemot, ka vēja parks strādā ar nominālo ražošanas jaudu 102 MW. Secināts, ka nevienā gadījumā Noteikumos Nr. 637 noteiktie mērķlielumi netiks pārsniegti. Ja kabeļu ierakšanas dziļums būs vismaz 1 m, tad magnētiskā lauka plūsmas blīvums nesasnies pat 50 % no mērķlieluma vērtības.
- 6.11.7.4. Atbilstoši Izstrādātājas vērtējumam un ņemot vērā arī attālumus līdz dzīvojamajām mājām, secināts, ka elektromagnētiskie lauki, kas neizbēgami radīsies, nav uzskatāmi

par tādiem, kuri varētu atstāt būtisku ietekmi uz sabiedrību kopumā un iedzīvotāju veselību, kuri dzīvo VES apkaimē un izmanto ceļus gar pazemes kabeļu trasēm. Šādi elektromagnētiskie lauki nerada traucējumu arī dažādu iekārtu darbībām, tostarp ietekmi uz specifiskas medicīniskās aparātūras/ iekārtu darbību, kas nodrošina cilvēka funkcijas, un kuras tiek ražotas, nodrošinot augstu aizsardzību pret magnētisko lauku iedarbību. Nav paredzama ar Noteikumiem Nr. 637 noteikto robežlielumu un mērķlielumu pārsniegšana. Kā optimāla noteikta kabeļu ierakšana 1 m dziļumā.

- 6.11.7.5. Ziņojuma 4.13. nodaļā vērtēta VES un plānotā vēja parka iespējamā ietekme uz elektromagnētisko un radiosignālu raidītāju un uztvērēju (aeronavigācijas iekārtas, meteoroloģiskie radiolokatori, jūras navigācijas sistēmas, elektronisko sakaru radiotīkli, virszemes apraides tīkli) darbību. VES un vēja parki, atkarībā no to izvietojuma un izmēriem var darboties kā signāla bloķētāji gan kā liela izmēra atstarojoši objekti. Plašāk izmantotās radaru sistēmas šobrīd vēl nespēj atpazīt VES atstarotos signālus.
- 6.11.7.6. Darbības vietai tuvākie meteoroloģiskie radari ir pie lidostas “Rīga” teritorijas uzstādītais LVĢMC pārvaldītais radars un Igaunijas Republikas Vides aģentūras pārvaldītais radiolokators *Sürgavere*, abi ~ 100 km attālumā no Darbības vietas. Ziņojumā konstatēts, ka tie neatrodas plānoto VES ietekmes zonā.
- 6.11.7.7. Eiropas Aviācijas drošības organizācija (*EUROCONTROL*), ņemot vērā Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas (*ICAO*) izstrādātās vadlīnijas par būvniecības regulējumu ierobežojumu zonās ap aeronavigācijas iekārtām, kas tiek izmantotas gaisa satiksmes vadības funkciju nodrošināšanai, ir izstrādājusi vadlīnijas gaisa satiksmes navigācijas pakalpojumu sniedzējiem un vēja parku attīstītājiem par VES radītās ietekmes uz navigācijas sistēmām novērtēšanas nepieciešamību un kārtību. Novērtēšanas zonu raksturojums un iespējamās ietekmes vērtēšanas nosacījumi katrā no tām apkopoti Ziņojuma 4.13.1. tabulā. Darbības vietai tuvākās radiolokatoru sistēmas, kas tiek izmantotas gaisa satiksmes vadības funkciju nodrošināšanai, ir Rīgas lidostā uzstādītā primārā novērošanas radiolokatora (PSR) sistēma, kura atrodas vairāk nekā 100 km attālumā no plānotā vēja parka, kā arī trīs sekundārā novērošanas radiolokatora (SSR) sistēmas – Ērgļi (vairāk nekā 30 km attālumā no plānotā vēja parka), Rīga (vairāk nekā 100 km attālumā no plānotā vēja parka) un Martna Igaunijā (vairāk nekā 200 km attālumā no plānotā vēja parka). Konstatējams, ka plānotais vēja parks neatrodas radaru redzamības zonā.
- 6.11.7.8. Ierosinātāja ir konsultējusies ar LGS⁷⁵, kā rezultātā secināts, ka vēja parks *Lode* būs izvietots tālāk par 16 -17 kilometriem no LGS radionavigācijas un radiolokācijas līdzekļiem un neradīs būtisku negatīvu ietekmi uz civilās aviācijas radionavigācijas vai radiolokācijas iekārtām. Ievērojot iepriekš minēto, LGS nav iebildusi vēja parka *Lode* projekta turpmākai virzībai ar nosacījumu, ka netiks palielināts VES skaits un būtiski nemainīsies to novietojums un/vai aprēķinos izmantotie parametri.
- 6.11.7.9. Gaisa telpas uzraudzības radaru sistēmas izmanto arī Nacionālie bruņotie spēki. Saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 20. maija noteikumu Nr. 246 *Noteikumi par to valsts aizsardzības vajadzībām paredzēto navigācijas tehnisko līdzekļu un militāro jūras novērošanas tehnisko līdzekļu sarakstu, ap kuriem nosakāmas aizsargjoslas, aizsargjoslu platumu un tajās nosakāmajiem būvniecības ierobežojumiem* 18. punktu Ierosinātāja IVN procesa ietvaros ir konsultējusies ar Aizsardzības ministriju. Ziņojuma izvērtēšanas un atzinuma sagatavošanas laikā Aģentūrā saņēma Aizsardzības ministrijas Vēstuli Nr. MV-N/378, kurā tā informē, ka plānotais vēja

⁷⁵ Ziņojuma 12. pielikums un 14. pielikumā iekļautā informācija no LGS vēstules Nr. VI-AD/JPN-03/2024/524.

parks ar tajā uzstādāmajām 18 VES ar maksimālo kopējo augstumu 267 m neietekmēs to darbības efektivitāti.

- 6.11.7.10. Atbilstoši Ziņojuma 4.13.2. nodaļā norādītajam, Izstrādātāja, iepazīstoties ar nozarē veikto pētījumu rezultātiem, secinājusi, ka vēja parku izbūve var ietekmēt TV, radio un mobilo sakaru apraides kvalitāti, galvenokārt bloķējot (aizsedzot), fragmentējot un atstarojot norādīto sakaru iekārtu raidītos signālus. Visbiežāk radītie traucējumi vērtējami kā maznozīmīgi vietās, kur signāla kvalitāte ir laba, bet apraides iekārtu sasniedzamības zonas perifērijā traucējumi var būt nozīmīgi.
- 6.11.7.11. Paredzētās darbības ietekmes zonā virszemes TV bezmaksas un maksas apraidi, kā arī radio apraidi nodrošina Valmierā un Cēsainē uzstādītie raidītāji, kuri atrodas vairāk nekā 50 km attālumā no vēja parka *Lode* teritorijas. Izvērtējot pieejamo informāciju par radio un TV apraides kvalitāti secināts, ka teritorijās ap plānoto vēja parku šobrīd pārsvarā apraides kvalitāte raksturojama kā laba. Taču virszemes televīzijas maksas apraides tīklam R no Paredzētās darbības teritorijas atrodas zemas kvalitātes apraides zona. Paredzētās darbības Ierosinātājam, sadarbojoties ar LVRTC, ir jāveic detalizēts apraides kvalitātes novērtējums pirms būvdarbu uzsākšanas, to atkārtot pēc būvdarbu pabeigšanas un vēja parka ekspluatācijas uzsākšanas. Ja tiek konstatēti LVRTC ieskatā nozīmīgi apraides kvalitātes traucējumi, Paredzētās darbības ierosinātājam sadarbojoties ar LVRTC ir jāīsteno nepieciešamie tehnoloģiskie pasākumi apraides kvalitātes atjaunošanai/ uzlabošanai.
- 6.11.7.12. Atbilstoši VAS “Elektroniskie sakari” priekšlikumam, mobilo sakaru, tajā skaitā mobilā interneta pārraides signālu kvalitāte, novērtējama pirms būvdarbu uzsākšanas, līdzīgi kā radio un TV apraidei, kā arī pēc būvdarbu pabeigšanas, lai faktiski novērtētu vēja parka radītos apraides traucējumus un īstenotu nepieciešamos pasākumus ietekmes mazināšanai.
- 6.11.7.13. Tā kā faktisko ietekmi uz sakaru sistēmām būs iespējams fiksēt tikai vēja parka ekspluatācijas laikā, kā arī tā var būt mainīga, mainoties sakaru nodrošināšanai izmantotajām tehnoloģijām, jautājumi par jebkāda veida ietekmes samazināšanu būs risināmi starp vēja parka operatoru un sakaru nodrošinātāju parka ekspluatācijas laikā. Ietekmes samazināšana, ja tāda nepieciešamība tiek konstatēta, panākama īstenojot pasākumus signāla kvalitātes uzlabošanai, kuru tehniskie risinājumi nosakāmi katrā konkrētā gadījumā individuāli. Ierosinātāja šādu risinājumu paredzējusi kā obligātu (Ziņojuma 6.1.2. tabula).
- 6.11.7.14. Saskaņā ar Ziņojumā veikto vērtējumu secināms, ka nozīmīgas ietekmes uz cilvēku veselību elektromagnētiskā lauka dēļ vai nozīmīgas, pārmērīgas ietekmes uz sakaru sistēmu darbību ar Paredzēto darbību īstenošanu netiek prognozētas.
- 6.11.7.15. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar elektromagnētiskā lauka ietekmi un vēja parka ietekmi uz sakaru iekārtām, Aģentūra atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:**
- a) Ja tiek mainīts VES novietojums (Ziņojuma 3.1.2. attēls) un/vai aprēķinos izmantotie parametri, Ierosinātājam jākonsultējas ar VAS “Latvijas gaisa satiksme”. Nepieciešamības gadījumā būvprojekta sagatavošanas laikā jānodrošina detalizēta novērtējuma izstrādāšana par plānotā vēja parka ietekmi uz konsultāciju rezultātā identificētajām novērošanas sistēmām. Novērtējuma rezultāti jāiesniedz VAS “Latvijas gaisa satiksme” izskatīšanai un saskaņošanai.

b) Pirms būvdarbu uzsākšanas, kā arī pēc būvdarbu pabeigšanas jānovērtē sakaru un apraides signālu kvalitāte. Ja pēc vēja parka izbūves tiek konstatēta sakaru un apraides signālu kvalitātes pavājināšanās, kas saistīta ar VES darbību, Ierosinātajai jāīsteno pasākumi signāla kvalitātes uzlabošanai, kuru tehniskie risinājumi nosakāmi vienojoties ar sakaru nodrošinātāju katrā konkrētā gadījumā individuāli.

6.11.8. Ietekme uz dabas vērtībām.

- 6.11.8.1. IVN ietvaros veiktais Paredzētās darbības un ar to saistīto infrastruktūras objektu iespējamās ietekmes novērtējums uz Izpētes teritorijas un tās apkārtnes bioloģisko daudzveidību pamatojas uz sertificētu Sugu un biotopu ekspertu⁷⁶ (skat. arī šī atzinuma 3.2.18. apakšpunktu) vērtējumiem. Ekspertu atzinumi pievienoti Ziņojuma 5.–7. pielikumā. Galvenie ekspertu atzinumos sniegtie novērtējuma rezultāti un izdarītie secinājumi atspoguļoti Ziņojuma 4.3., 4.4. un 4.5. nodaļā.
- 6.11.8.2. Izpētes teritorija katrā no ietekmju uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību novērtējuma aspektiem definēta un kartogrāfiskajā materiālā attēlota attiecīgajā jomā sertificēta dabas eksperta/ -u atzinumā (Ziņojuma 5.–7. pielikums). Tāpat ekspertu atzinumos norādīta attiecīgajā ietekmes uz apkārtnes dabas vērtībām novērtējuma aspektā izmantotā metodika un informācijas avoti, sniegta informācija par veiktajiem teritorijas apsekojumiem dabā, kā arī par novērtējumā izmantotajiem datiem par datu sistēmā *Ozols* un citos datu avotos pieejamo informāciju par izpētes teritorijā esošām un reģistrētām dabas vērtībām.
- 6.11.8.3. Informācijas par Izpētes teritorijas un Darbības vietas atrašanos ĪADT “Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts” un vēja parka izveides pieļaujamību tajā sniegta jau šī atzinuma 3.2.13. apakšpunktā. Minētajā apakšpunktā sniegta informācija arī par Izpētes teritorijas un Darbības vietas novietojumu attiecībā pret apkārtnē konstatētajām *Natura 2000* teritorijām, dižkokiem un mikroliegumiem, tostarp tādiem, kas atrodas Igaunijas Republikas teritorijā. Saskaņā ar Sugu un biotopu ekspertu atzinumā (Ziņojuma 5. pielikums) sniegto vērtējumu Paredzētās darbības īstenošana neradīs tiešu vai netiešu paredzamu negatīvu ietekmi uz konstatētajām ĪADT. Paredzētās darbības īstenošana nerada draudus aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības mērķu nodrošināšanai vai aizsargājamo teritoriju integritātes nodrošināšanai ne lokālā, neregionālā mērogā. Ietekme uz dižkokiem un potenciāliem dižkokiem vērtēta tālāk šajā atzinumā.
- 6.11.8.4. Būtiskākā informācija par Izpētes teritorijā un Darbības vietā, tostarp Igaunijas Republikas teritorijā, konstatētajām dabas vērtībām – aizsargājamo augu un ķērpju sugu atradnēm, ES nozīmes aizsargājamiem biotopiem, aizsargājamām un nozīmīgām putnu sugām, sikspārņiem – sniegta jau šī atzinuma 3.2.14.–3.2.17. apakšpunktos. Tālāk šajā atzinumā tiek vērtētas tikai tās dabas vērtības, uz kurām saskaņā ar veikto novērtējumu prognozēta ar Paredzēto darbību saistīta negatīva ietekme un tās novēršanai nepieciešams paredzēt ietekmi mazinošus pasākumus. Norādāms, ka prognozētās negatīvās ietekmes uz teritorijā konstatētajām dabas vērtībām daļēji jau novērstas IVN izstrādes gaitā, veicot izmaiņas sākotnēji plānotajam VES, apbūves laukumam, piebraucamo ceļu u.c. saistītās infrastruktūras objektu novietojumam, lai pēc iespējas mazinātu potenciāli negatīvo ietekmi uz dabas vērtībām (Ziņojuma 4.3.4. nodaļa).

⁷⁶ Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 267 “*Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu sertificēšanas un darbības uzraudzības kārtība*”; ekspertu reģistrs pieejams: https://www.daba.gov.lv/public/lat/dabas_eksperti/ekspertu_registrs/.

- 6.11.8.5. Saskaņā ar Sugu un biotopu ekspertu veikto novērtējumu nelabvēlīga ietekme uz teritorijā konstatētām aizsargājamām sugām un biotopiem saistāma ar tiešu aizsargājamo mežu un purvu biotopu, tādējādi arī aizsargājamām sugām piemērotu dzīvotņu, iznīcināšanu VES un saistītās infrastruktūras izbūves rezultātā, biotopu platību fragmentāciju, ierīkojot VES montāžas/ekspluatācijas laukumus un pievedceļus, kā arī iespējamu nosusināšanas ietekmi (izmaiņas līdžšinējā teritorijas hidroloģiskajā režīmā), kas var rasties ierīkojot grāvjus ap montāžas laukumiem un pievedceļiem, kur tas nepieciešams platību nosusināšanai, un mikroklimata izmaiņām. Potenciālā negatīvā ietekme uz aizsargājamo sugu atradnēm un biotopiem, kā arī bioloģiski nozīmīgiem kokiem prognozēta, detalizēti aprakstīta un apkopota Ziņojuma 5. pielikuma 4. tabulā. Papildus norādāms, ka no Ziņojumā sniegtā vērtējuma par Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz Igaunijas Republikas teritorijā konstatētajiem aizsargājamiem biotopiem (detalizētāks vērtējums sniegts Ziņojuma 102.–103. lpp.), secināms, ka nav sagaidāma ne tieša, ne netieša negatīva ietekme.
- 6.11.8.6. Papildus jau šī atzinuma 3.2.13. un 6.11.8.3. apakšpunktā norādītajam attiecībā uz dižkokiem un potenciālajiem dižkokiem detalāka informācija, tostarp to uzskaitījums (Ziņojuma 5. pielikuma 3. tabula), par Izpētes teritorijā konstatētajiem dabas daudzveidības saglabāšanai nozīmīgajiem kokiem sniegta Ziņojuma 5. pielikuma 9. nodaļā, kartogrāfiskajā materiālā tie parādīti gan Ziņojuma 4.3.3.–4.3.5. attēlā, gan Ziņojuma 5. pielikuma 3.–10. attēlā. Kā uz bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai nozīmīgām vērtībām Sugu un biotopu eksperti savā atzinumā norāda arī uz lielu dimensiju kritālām, stumbeņiem un sausokņiem, kas atrodas arī ārpus ES nozīmes aizsargājamo meža biotopu teritorijām, tai skaitā bioloģiski veci koki, kas atstāti izcirtumos kā ekoloģiskie koki. Novērtēts, ka daļa bioloģiski nozīmīgo koku (potenciālie dižkoki) atbilst Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumos Nr. 264 *Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi* (turpmāk – Noteikumi Nr. 264) definētajiem aizsargājamo koku kritērijiem. Realizējot Paredzēto darbību, var tikt ietekmēti divi potenciālie dižkoki (parastā liepa *Tilia cordata*), kas atrodas bioloģiski vecu koku rindā uz piebraucamā ceļa pie VES L_04 (Ziņojuma 4.3.3. attēlā apzīmēts ar DV10 un DV11, Ziņojuma 5. pielikuma 3. attēlā un 3. tabulā apzīmēts ar DV15 un DV16). Savukārt pie pievedceļa *Palejas ceļš* krustojuma ar jaunbūvējamo piebraucamo ceļu uz VES L_16A konstatētas tādas dabas vērtības kā ozolu aleja un lielu dimensiju koki (parastais ozols *Quercus robur*) (Ziņojuma 4.3.3. attēlā apzīmēts ar DV07 un DV08, Ziņojuma 5. pielikuma 6. attēlā un 3. tabulā, apzīmēts ar DV10 un DV11).
- 6.11.8.7. No novērtējuma secināms, ka tieša negatīva ietekme 0,2 ha platībā sagaidāma uz biotopu 7140* *Pārejas purvi un slīksņas* to iznīcinot, ierīkojot kabeli. Bet ar nosusināšanu saistīta negatīva ietekme prognozēta uz biotopiem 7120 *Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās* (kopumā 1,1 ha platībā), 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži* (kopumā 5,3 ha platībā, no tiem ietekme 0,7 ha platībā saistīta ar ietekmi uz mikroklimatu), 9080* *Staignāju meži* (kopumā 1,7 ha platībā) un 91D0* *Purvaini meži* (kopumā 1,4 ha platībā). Prognozētās ietekmes uz biotopiem saistītas ar plānoto VES L_01, L_03, L_06 un L_18 izbūvi, kā arī ceļa uz VES L_01–L_08, L_18 izbūvi (Ziņojuma 5. pielikuma 5. attēls, Ziņojuma 4.3.7. attēls poligons Nr. LVM 2017). Tāpat prognozēta gan tieša (iznīcināšana), gan netieša (saistībā ar hidroloģiskā režīma izmaiņām sagaidāma susināšanas ietekme un ietekme uz esošo mikroklimatu) negatīva ietekme uz tādām īpaši aizsargājamo ķērpju, sūnu, paparžaugu un ziedaugu sugu atradnēm kā kakpēdiņu artonija *Arthonia leucopellea* (*Felipes leucopellaeus*), kastaņbrūnā artonija *Arthonia spadicea*, Hellera ķīllape (bārkstkausi) *Anastrophyllum hellerianum* (*Crossocalyx hellerianus*), kailā apaļlape *Odontoschisma denudatum*, gada staipekņi *Lycopodium annotinum*, bālziedu

brūnkāte *Orobanche pallidiflora (reticulata)*, naktsvijole *Platanthera* sp un Fuksa dzegužpirkstīte *Dactylorhiza fuchsia*. Galvenā ietekme uz aizsargājamo sugu atradnēm prognozēt saistībā ar VES L_03, L_06, L_11, L_15, L_16A un L_18 izbūvi un kabeļa ierīkošanu Igaunijas Republikas teritorijā (skat. arī Ziņojuma 4.3.4.–4.3.8. attēlu, Ziņojuma 5. pielikuma 4. tabulu).

- 6.11.8.8. Ņemot vērā prognozēto negatīvo ietekmi uz bioloģiski nozīmīgiem kokiem, īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem, paredzēti ietekmi mazinoši pasākumi, kas aprakstīti Ziņojuma 4.3.5. nodaļā un Ziņojuma 5. pielikuma 4. tabulā. Tie galvenokārt saistīti ar tehnikas pārvietošanās, grunts novietošanas vai citiem ar būvniecību saistītu darbību, tostarp būvdarbos izmantoto materiālu (nostiprināšanas darbos izmantotā grunts), ierobežojumiem noteiktās teritorijās būvdarbu gaitā; ar noteiktu VES (VES L_01, L_03, L_06, L_15) izbūves plānošanu uz uzbēruma, neparedzot sagrāvju izrakšanu ap būvniecības vietu; atsevišķās vietās izvirzot specifiskus nosacījumus sāngrāvju dziļumam, izvietojumam ap VES būvniecības vietām vai pievedceļiem (piemēram, piekļuve VES L_08 un L_18), tādejādi novēršot hidroloģiskā režīma izmaiņas, kas nozīmīgas noteiktu sugu un biotopu pastāvēšanai. Lai saglabātu ozolu aleju pie ceļu krustojuma uz VES L_16A, Sugu un biotopu eksperti savā atzinumā norāda, ka esošā ceļa paplašināšanu vēlams veikt tā, lai netiktu iznīcināti ceļmalas ozoli. Ja minēto ceļu nav iespējams pārbūvēt tā esošajā trasē neiznīcinot aleju, jāizskata iespēja pārcelt ceļa trasi uz R no alejas un virzīt to paralēli esošajam ceļam. Attiecībā uz potenciālo dižkoku aizsardzību pie piebraucamā ceļa uz VES L_04 Sugu un biotopu eksperti norāda, ka būvdarbus nedrīkst veikt zonā, kas tuvāka par 10 m rādiusu ap koku vainagu projekciju.
- 6.11.8.9. Vienaļikus identificētas arī tādas ar Paredzēto darbību saistītas ietekmes, kuras pilnībā novērst nav iespējams vai to novēršanas iespējas ir būtiski ierobežotas, ja Paredzēto darbību realizē tās plānotajā apjomā. Piemēram, paredzams, ka trīs lielu dimensiju ozoli pie piebraucamā ceļa uz VES L_16A (Ziņojuma 5. pielikuma 6. attēlā apzīmēts ar DV11) visticamāk tiks iznīcināti, izbūvējot laukumu un piebraucamo ceļu. Savukārt ietekme uz ozolu aleju (Ziņojuma 5. pielikuma 6. attēlā apzīmēts ar DV10) pie piebraucamā ceļa uz VES L_16A būs atkarīga no ceļa risinājuma, kas nodrošina piebraukšanas iespēju arī citām uz Z plānotajām VES. Sugu un biotopu eksperti novērtējuši, ka paliekošā ietekme, kas saistīta ar susināšanas ietekmi un ietekmi uz mikroklimatu, sagaidāma uz tādām īpaši aizsargājamiem sugām un to dzīvotnēm kā kaķpēdiņu artonija, Hellera ķīllape, kailā apāllape un kastaņbrūnā artonija, kā arī tiks iznīcināti vairāki eksemplāri un/ vai to audzes tādām īpaši aizsargājamām sugām kā naktsvijolei, Fuksa dzegužpirkstīte un gada staipekņis. Novērtēts, ka paliekošā ietekme sagaidāma arī un tādiem aizsargājamiem biotopiem kā 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži* (kopumā 4,9 ha) un 9080* *Staignāju meži* (kopumā 1,7 ha). Saistībā ar kabeļu trases ierīkošanu sākotnēji īslaicīgi negatīva ietekme prognozēta uz biotopu 7140* *Pārejas purvi un slīkšņas* (kopumā 0,2 ha), bet ilgtermiņā tā novērtēta kā pozitīva. Detalizētāks apraksts sniegts Ziņojuma 5. pielikuma 4. tabulā, apkopojums par ietekmētajām platībām pēc ietekmi mazinošo pasākumu realizācijas – 6. tabulā. Vienaļikus Sugu un biotopu eksperti novērtējuši, ka kopumā sagaidāmā paliekošā ietekmes uz aizsargājamo sugu dzīvotnēm un biotopiem vērtējama kā neliela nelabvēlīga ietekme, bet uz tādām aizsargājamām sugām kā naktsvijole, Fuksa dzegužpirkstīte un gada staipekņis, ņemot vērā to izplatību, neliela nelabvēlīga līdz nebūtiska, kas kopumā neietekmēs minēto sugu populācijas, jo tām piemērotās augtenes sastopama arī tuvākajā apkārtnē.
- 6.11.8.10. Izvērtējusi Ziņojuma 6.1.2. tabulā iekļautos ietekmi mazinošos pasākumus attiecībā uz negatīvās ietekmes novēršanu uz bioloģiski nozīmīgiem kokiem, īpaši aizsargājamām sugām, to dzīvotnēm un biotopiem, Aģentūra konstatē, ka tikai daļa no pasākumiem

plānoti, kā obligāti veicami (būvniecības risinājumu nosacījumi izbūvējot VES L_01, L_04, L_06, L_08 un saistīto infrastruktūru, būvdarbos iesaistītās tehnikas pārvietošanās un materiālu izvietošanas/ izmantošanas ierobežojumi; lielu dimensiju kritalu un novākto ekoloģisko koku pārvietošana). Daļa no tiem noteikti kā rekomendējoši. Piemēram, būvniecības risinājumu izvēle, kas nepalielina susināšanas ietekmi, izbūvējot VES L_03., L_06, L_15, L_18 un saistīto infrastruktūru, kā arī pasargā potenciālos dižkokus no to bojāšanas pie VES L_04. Arī piekļuves risinājuma un ceļa paplašināšanas risinājuma izvēle ceļu krustojumā uz VES L_16A, lai saglabātu tur konstatētās dabas vērtības – atsevišķus ozolus un to aleju (skat. šī atzinuma 6.11.8.6. apakšpunktu), Ziņojuma 6.1.2. tabulā iekļauti kā rekomendējoši pasākumi. Papildus tam Aģentūra konstatē, ka attiecībā uz konstatēto dižkoku un potenciālo dižkoku aizsardzību gan Sugu un biotopu ekspertu atzinumā, gan Ziņojuma 4.3.5. nodaļā norādīts, ka, projektējot un izbūvējot VES un ar tām saistīto infrastruktūru dižkokiem un potenciālajiem dižkokiem piegulošajās platībās, kas tuvākas par 10 m, tas saskaņojams ar DAP. Kā arī būvdarbu laikā īstenojami pasākumi, kas novērš iespējamu negatīvu ietekmi – koku vainagu un sakņu bojāšanu. Norādāms, ka, ja potenciālie dižkoki sasnieguši Noteikumu Nr. 264 2. pielikumā noteiktos aizsargājamo koku kritērijus, uz to aizsardzību attiecināmi tādi paši aprobežojumi kā uz dižkokiem, kas noteikti Noteikumu Nr. 264, neatkarīgi vai tie ir vai nav reģistrēti, un Ierosinātajai tie ir saistoši.

- 6.11.8.11. Aģentūra vērš uzmanību, ka LVM Vēstulē Nr. 4.1-2_00t8_101_25_84 norāda, ka tās ieskatā Ziņojumā plānotās darbības var skart LVM apsaimniekošanā esošās zemes. Tādēļ, lai neietekmētu meža augšanas apstākļus un saimniecisko darbību, LVM norāda, ka nepiekrīt VES izbūves laukumu, jaunbūvējamo pievedceļu un elektropārvades kabeļu trašu teritorijā esošo lielu dimensiju kritalu, izcirtumos novākto ekoloģisko koku un liela izmēra akmeņu pārvietošanu uz LVM valdījumā esošām mežaudzēm. LVM norāda, ka gadījumā, ja, realizējot Paredzēto darbību, ir paredzēts veikt ietekmes novēršanas, mazināšanas vai kompensējošas darbības LVM apsaimniekotā teritorijā, tad to plānošanai un realizēšanai ir nepieciešams rakstisks LVM saskaņojums. Aģentūra vērš Ierosinātajās uzmanību, ka plānotie ietekmi uz sugām un biotopiem mazinošie pasākumi ir rūpīgi plānojami, izsverot to realizācijas iespējas un nepieciešamības gadījumā saskaņojami ar LVM, atbilstoši LVM Vēstulē Nr. 4.1-2_00t8_101_25_84 norādītajam.
- 6.11.8.12. Papildus vērtējumam par ietekmi uz aizsargājamām sugām un biotopiem, Sugu un biotopu eksperti veikuši arī Paredzēto darbību saistīto nepieciešamo atmežojamo platību ietekmes novērtējumu. Novērtēts, ka VES un nepieciešamo infrastruktūru galvenokārt paredzēts izvietot izcirtumos vai jaunās mežaudzēs, tomēr kopumā būs nepieciešams atmežot ~ 20,4 ha platību. Attiecīgi Sugu un biotopu eksperti kā šo ietekmi samazinošus pasākumus piedāvā veikt divu pieaugušu vai pāraugušu meža nogabalu aizsardzību no mežsaimnieciskās darbības VES parka ekspluatācijas laikā, vienojoties par to ar zemes īpašniekiem un piedāvājot arī potenciālas vietas šāda pasākuma īstenošanai. Detalizētāka informācija sniegta Ziņojuma 5. pielikuma 40. lpp., 8. un 9. apakšpunktā un 7. tabulā. Izvērtējusi Ziņojumu, Aģentūra konstatē, ka šis pasākums iekļauts arī Ziņojuma 4.3.5. nodaļā un 6.1.2. tabulā kā rekomendējošs. Par minēto atmežošanas ietekmi mazinošo pasākumu un tā realizācijas iespējām savu viedokli paudusi arī DAP Vēstulē Nr. 4.9/1332/2025-N. DAP norāda, ka Ziņojumā nav arī skaidri norādīts, vai būs iespējams vienojties ar zemes īpašniekiem par biotopu saglabāšanu, tāpēc DAP lūdz paredzēt šādu obligāti veicamu nosacījumu - *VES L_03 apbūves laukuma inženierģeoloģiskās izpētes un būvprojektu izstrādes laikā, priekšroka dodama tādiem tehniskajiem risinājumiem, kas būvniecības laikā rada īslaicīgu hidroģeoloģisko apstākļu maiņu. VES L_03 izbūve un ar to saistītās*

infrastruktūras izveide tiek īstenota tā, ka netiek būtiski izmainīts hidroloģiskais režīms mitrāju teritorijās. Arī Aģentūra līdzīgi kā DAP uzskata, ka, paredzot ietekmi mazinošos vai kompensējošos pasākumus, kurus plānots realizēt citam īpašniekam piederošā teritorijā, pastāv bažas, ka šādus pasākumus nebūs iespējams realizēt (piemēram, skat. arī šī atzinuma 6.11.8.27. apakšpunktu). Tāpēc Aģentūras ieskatā DAP norādītā nosacījuma izvirzīšana kā obligāti veicams pasākums uzskatāms par samērīgu.

- 6.11.8.13. Paredzētās darbības ietekme uz ornitofaunu vērtēta no tādiem aspektiem kā putnu migrācija, sadursmju risks, teritorijas piemērotība kā dzīvotnei, tostarp ligzdošanai, barības ieguvei un atpūtai, trokšņa ietekme pret to jutīgām sugām, iespējamās kumulatīvās ietekmes. Detalizētāks Paredzētās darbības iespējamās ietekmes izvērtējums minētajos aspektos sniegts Ziņojuma 4.5. nodaļā un Ornitologa atzinumā (Ziņojuma 7. pielikums).
- 6.11.8.14. Kā norādīts jau šī atzinuma 3.2.13. apakšpunktā, Ziņojumā ir identificēti mikroliegumi, kas veidoti putnu aizsardzībai (Ziņojuma 4.5.1. un 4.5.2. attēls). Detālāka informācija par plānotā vēja pārāk tuvumā esošajiem tuvākajiem mikroliegumiem, tostarp Igaunijas Republikas teritorijā esošajiem, sniegta Ziņojuma 4.5.2. nodaļā, 114. lpp.
- 6.11.8.15. Plānotā vēja parka teritorijā un tā apkārtnē konstatēts ievērojams skaits aizsargājamo putnu un putnu, kuru aizsardzībai veidojami mikroliegumi, sugas (skat. šī atzinuma 3.2.16. apakšpunktu, Ziņojuma 4.5.2. nodaļu). Novērtēts, ka izbūvējot plānoto vēja parku, tiks radīta negatīva ietekme uz ornitofaunu, kas saistāma gan ar parka būvniecības procesu, gan tā ekspluatāciju. Kā nozīmīgākie ietekmju veidi identificēta trokšņa ietekme, sadursmju un bojāejas risks, dzīvotņu zudums, tostarp saistībā ar dzīvotņu iznīcināšanu, teritorijas pamešana un izvairīšanos no tās trokšņa, gaismas, mirgošanas, antropogēnās slodzes un citu iemeslu dēļ (detalizētāks apraksts par minēto ietekmju aspektiem sniegts Ziņojuma 134.–135. lpp.).
- 6.11.8.16. Vērtējot Paredzētās darbības ietekmi uz putnu migrāciju, novērtēts, ka kopumā pētāmā teritorija migrācijas kontekstā, salīdzinot to ar teritorijām, kurās novērojama augsta migrācijas intensitāte, ir raksturojama kā teritorija ar būtiski zemāku pārlidojumu intensitāti. Attiecīgi novērtēts, ka ietekme uz migrējošiem putniem nebūs būtiski negatīva, ja tiks ievēroti šajā aspektā Ornitologa norādītie ietekmi mazinošie pasākumi (VES torņiem jābūt pamanāmiem sliktā redzamības apstākļos, nosacījumi žogu un kabeļlīniju izvietošanai), jo kopumā Paredzētās darbības teritorija atrodas ārpus galvenajām šaurām migrācijas trasēm, un plānotais VES izvietoējums D–Z virzienā aizņem pēc iespējas mazāku migrācijas koridora daļu. Detalizētāks vērtējums par Paredzētās darbības ietekmi uz migrējošiem putniem sniegts Ziņojuma 7. pielikuma 40.–41. lpp.
- 6.11.8.17. Kā norādīts jau šī atzinuma 3.2.16. apakšpunktā, novērtējuma gaitā identificētas tās putnu sugas - mazais ērglis *Clanga pomarina*, rubenis *Lyrurus tetrix*, mežzirbe *Bonasa bonasia*, apodziņš *Glaucidium passerinum*, trīspirkstu dzenis *Picoides tridactylus* un baltmugurdzenis *Dendrocopos leucotos*, peļu klijānas *Buteo buteo*, kurām ietekmes uz ornitofaunu kontekstā pievēršama īpaša uzmanība, jo Paredzētā darbība var atstāt negatīvu ietekmi uz tām (Ziņojuma 4.5.28. un 4.5.21. attēls). Detalizēts analizēto iespējamo ietekmju izklāsts uz minētajām putnu sugām sniegts Ziņojuma 136.–139. lpp., bet citām plānotā parka teritorijā konstatētajām sugām – Ziņojuma 139.–142. lpp.
- 6.11.8.18. Sniedzot vērtējumu par iespējamo ietekmi uz putniem, Ornitologs vienlaikus sniedzis arī rekomendācijas pasākumiem, kurus nepieciešams īstenot, lai sagaidāmo negatīvo

ietekmi mazinātu. Attiecīgi Ziņojumā vērtētais VES novietojums jau ietver Ornitologa rekomendācijas par VES novietojuma izmaiņām. Pārskatāmībai Izstrādātāja Ziņojuma 16. pielikuma tabulā *VES ietekmes vērtējums uz putnu sugām informācija par novietojuma precizēšanu IVN procesa laikā* apkopojusi informāciju par veiktajām VES novietojuma izmaiņām, norādot, gan potenciāli ietekmētās sugas, gan ietekmju veidu. Būtiskākās novietojuma izmaiņas attiecināmas uz VES, kas tagad apzīmētas ar VES L_16A un L_17A, bet no VES L_19 izbūves Izstrādātāja ir atteikusies, tādējādi mazinot ietekmi uz mazo ērgli. Tāpat Ziņojumā ietekme uz putniem vērtēta jau tādā veidā, ka tiek ievēroti ietekmi mazinošie pasākumi.

- 6.11.8.19. Ņemot vērā konstatēto ligzdu daudzumu, kā arī to, ka plānotā vēja parka apkārtnē gan Latvijas, gan Igaunija teritorijās esošie mikroliegumi izveidoti mazā ērgļa aizsardzībai (skat. šī atzinuma 3.2.13. apakšpunktu), mazais ērglis ir viena no būtiskākajām sugām, uz kuru vērtējama Paredzētās darbības ietekme šī IVN ietvaros. Galvenā ietekme saistīta ar sadursmju risku. Ornitologa atzinumā (Ziņojuma 7. pielikuma 43. lpp.) norādīts, ka mazā ērgļa sugas aizsardzības plānā⁷⁷ noteiktais tuvākā attāluma sliekšnis no ligzdas līdz vēja parkam ir 3 km (2765 m) vai pat 5 km. Uzsvērts, ka nozīme ir tam, lai vēja parki netiek veidoti potenciāli mazajiem ērgļiem nozīmīgākajos medību biotopos (atvērta un mozaīkveida ainava). Saskaņā ar Ziņojumu VES plānots uzstādīt tuvāk par 3 km no apdzīvotām mazā ērgļa ligzdām gan Latvijas, gan Igaunijas teritorijā (Ziņojuma 4.5.19. attēls, Ziņojuma 7. pielikuma 20. un 21. attēls). Detalizēta informācija par attālumiem no plānotajām VES līdz tuvākajām apdzīvotajām mazo ērgļu ligzdām un to aizsardzībai veidotiem mikroliegumiem sniegta Ziņojuma 127. lpp. Attiecībā uz mazo ērgļu potenciāli nozīmīgākajām barošanās teritorijām novērtēts, ka tās atrodas tieši ligzdu tuvumā, ne plānotā vēja parka teritorijā (detālāks novērtējums par šo aspektu sniegts Ziņojuma 136.–137. lpp.). Papildus tam Ornitologs novērtējis, ka, ievērojot ietekmi mazinošo pasākumu, kas paredz VES⁷⁸ aprīkošanu ar putnu identificēšanas sistēmām, nav sagaidāma būtiska negatīva ietekme uz mazo ērgli vai būtiska tā dzīvotnes sadalīšana. Aģentūra konstatē, ka minētais ietekmi mazinošais pasākums iekļauts gan Ziņojuma 4.5.4. nodaļā, gan 6.1.2. tabulā, tādējādi Ierosinātāja to apņemas ievērot. Norādāms, ka papildus mazajiem ērgļiem, paredzēts, ka detektēšanas iekārtām jāatpazīst arī tādas sugas kā ķīķis *Pernis apivorus*, jūras ērglis *Haliaeetus albicilla*, zivjērglis *Pandion haliaetus* un klinšu ērglis *Aquila chrysaetos*, kā arī vistu vanags *Accipiter gentilis*, melnais stārķis *Ciconia nigra*, baltais stārķis *Ciconia ciconia*, peļu klijāns *Buteo buteo*. Saskaņā ar novērtējumu minētās sugas iekļautas detektējamo sugu sarakstā, jo daļu no tām raksturo plašas ligzdošanas teritorijas, kā arī tās konstatētas plānotā vēja parka teritorijā un tās apkārtnē. Ziņojuma autoru ieskatā būtu uzstādāmas tādas iekārtas, kas, identificējot konkrētos putnus, seko to lidojumu trajektorijām un, prognozējot sadursmju risku, aptur VES darbību. Iekārtas, kurās iebūvētas atbaidīšanas sistēmas, Ziņojuma autoru ieskatā nav vēlams uzstādīt, lai neradītu papildu traucējumu. No novērtētā secināms, ka šāda pasākuma īstenošana mazinās sadursmju risku un ietekmi uz plēsīgajiem putniem, paliekošā ietekme uz mazo ērgļu populāciju novērtēta kā neliela nelabvēlīga. DAP Vēstulē Nr. 4.9/1332/2025-N precizējusi nosacījumu detektēšanas iekārtu izmantošanai, tajā iestrādājot papildinājumu par iekārtu spēju apstādināt vai vismaz būtiski sabremzēt VES rotorus pirms putns ir ielidojis sadursmju riska zonā. Papildus norādīts, ka sistēmām ir jābūt tādām, kas darbosies arī krēslas apstākļos, bet, ja to nav iespējams nodrošināt, tad jāievēro VES apstādināšanas laiks vismaz stundu pirms un pēc saullēkta un saulrieta.

⁷⁷ Mazā ērgļa *Clanga pomarina* aizsardzības plāns Latvijā, kas izstrādāts pamatojoties uz Sugu un biotopu aizsardzības likuma 17. pantu, pieejams - <https://www.daba.gov.lv/lv/sugu-un-biotopu-aizsardzibas-plani>.

⁷⁸ Saskaņā ar Ziņojumu VES L_01, 1, L_02, L_03, L_05, L_06, L_07, L_08, L_09, L_10, L_14 un L_15.

- 6.11.8.20. Saskaņā ar Ornitologa vērtējumu sadursmju risks ir saistāms ne tikai ar sadursmju risku ar VES rotora lāpstiņām, bet arī ar sadursmēm ar citām struktūrām (piemēram, VES mastu, žogi, elektrolīnijas). Lielāks risks sadursmēm ar VES mastu ir migrācijas laikā, īpaši rudenī, nelabvēlīgos meteoroloģiskos un sliktas redzamības apstākļos, piemēram, miglā un lielā vējā. Novērtēts, ka šāda veida sadursmju riskam visvairāk pakļautas tādas putnu sugas mežzirbe, rubenis, mednis, kā arī arī citas. Aģentūra konstatē, ka šādas ietekmes mazināšanai Ornitologs savā atzinumā ir piedāvājis vairākus risinājumus. Savukārt Ziņojuma autori 4.5.4. nodaļā un 6.1.2. tabulā no Ornitologu rekomendācijām sadursmju riska mazināšanas pasākumus kā obligāti veicamus paredzējuši kontrastējošu VES masta krāsojumu un nepieciešamības gadījumā veidojot žogus ap infrastruktūras elementiem, paredzēt, ka tie ir iespējami zemi un putniem pamanāmi, bet kā rekomendējošs - risinājums, ka padara VES spārnus putniem labāk redzamus.
- 6.11.8.21. Aģentūra konstatē, ka VES L_06 joprojām plānots izvietot ~ 1200 m attālumā no mazā ērgļa ligzdas. Saskaņā ar Ornitologa atzinumu VES L_06 var veidot nevēlamu barjeras efektu starp Igaunijas un Latvijas teritorijā esošajām barošanās teritorijām. Vienlaikus norādīts, ka tas izpētes laikā nav konstatēts. Nepieciešamības gadījumā VES L_06 izvietojums saskaņojams ar Igaunijas Republikas prasībām. Ņemot vērā minēto, Aģentūras to norādīja Vēstulē Nr. 10.4/31/2025-N Ierosinātājai un Izstrādātājai, uz ko Izstrādātāja sniegusi atbildi Ziņojuma 16. pielikumā (skat. atbildi uz tabulas 5. komentāru), norādot, ka Ornitologs ietekmes mazināšanas pasākumus ir novērtējis kā pietiekamus, arī nemainot VES L_06 novietojumu. Pārrobežu IVN konsultāciju procesā Igaunijas Republika tika informēta arī par VES L_06 novietojumu un ornitoloģiskajām vērtībām, bet saskaņā ar Igaunijas Republikas Klimata ministrijas 2025. gada 10. janvāra vēstuli Nr. 6-3/23/4047-28, Igaunijas pusei nebija jautājumu vai komentāru par Paredzētās darbības ieceri, tai skaitā iebildumiem pret kādas VES plānoto novietojumu. Arī DAP Vēstulē Nr. 4.9/1332/2025-N sniedz viedokli par plānoto VES L_06 - *VES L_06 ir plānota kritiski tuvu (1 km attālumā) no mazā ērgļa, ķīķa un peļu klijāna ligzdām. Tāpat turbīna ir ieplānota 500 m robežās no mežzirbes dzīvotnes, 200 m attālumā no baltmugurdzeņa ligzdošanas vietas. Tā kā turbīna nav atvērta no potenciālā plēsīgo putnu barošanās lidojuma koridora starp Igaunijas un Latvijas barošanās teritorijām un tā rada dzīvotņu zuduma, barjeras efekta un sadursmju riskus. Ņemot vērā minēto, DAP Vēstulē Nr. 4.9/1332/2025-N attiecībā uz VES L_06 izvirzīja nosacījumu, kas paredz, ka vēja parka ekspluatācijas monitoringa ietvaros šai VES jāpievērš pastiprināta uzmanība un, nepieciešamības gadījumā, nosakāmi papildus pasākumi negatīvo ietekmju novēršanai.*
- 6.11.8.22. Kā norādīts jau šī atzinuma 3.2.13. punktā plānotā kabeļu trase, kas savienos vēja parku ar apakšstaciju, šķērso Latvijas teritorijā esošo mikrolieguma, izveidots mazā ērgļa aizsardzībai (ML kods 3099), buferzonu (Ziņojuma 4.3.2. attēls). Lai mazinātu ar būvniecību saistīto ietekmi uz mikroliegumu un tā buferzonu gan Ziņojuma 4.5.4. nodaļā, gan 6.1.2. tabulā paredzēti pasākumi negatīvās ietekmes mazināšanai, kas saistīti ar noteiktu kabeļu līnijas novietojumu, kurš neskar mikrolieguma buferzonu, kā arī būvniecības darbu ierobežojumiem. Norādāms, ka būvniecības darbu ierobežojumi šajā zonā Ziņojuma 6.1.2. tabulā paredzēti kā rekomendējošs pasākums, uz ko norāda arī DAP Vēstulē Nr. 4.9/1332/2025-N, nosakot, ka būvdarbu laika ierobežojums mikroliegumā un tā buferzonā ir obligāti nosakāms pasākums.
- 6.11.8.23. Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz meža putnu sugām⁷⁹ vērtēta, ņemot vērā gan to jutību uz troksni, piemēram, būvniecības darbu radīto troksni, cilvēku klātbūtni,

⁷⁹ Pie šīs grupas pieskaitāmas visas pūčveidīgo, vistveidīgo un arī dzeņveidīgo sugas. Saskaņā ar Ziņojumu plānotā vēja parka teritorijā no šīs grupas konstatētas tādas putnu sugas vai to prioritārās aizsardzības teritorijas saskaņā ar

VES ekspluatācijas radīto troksni, gan saistībā ar to dzīvotņu zudumu un fragmentāciju (gan trokšņa ietekme, gan tieša dzīvotņu iznīcināšana). Aģentūra konstatē, ka DAP šī nosacījuma izpildei ir paredzējusi atšķirīgu termiņu, nekā tas norādīts Ziņojumā. DAP norāda, ka atmežošanas darbus nedrīkst veikt ligzdošanas periodā no 1. marta līdz 30. jūnijam, kā arī ja tehniski nav iespējams ievērot minēto termiņu, pamatojoties uz Ornitologa sagatavotu pamatojumu paredzētās darbības īstenotājs var lūgt kompetentajai iestādei termiņu pārskatīt. Savukārt, lai mazinātu VES radītā trokšņa ietekmi vēja parka ekspluatācijas laikā, Ornitologa atzinumā un no Ziņojuma izriet, ka nepieciešams uzstādīt tādas VES, kuru radītais trokšņa līmenis ir pēc iespējas zemāks. Tādejādi Ziņojuma 4.5.4. nodaļā un 6.1.2. tabulā paredzēts, ka uzstādāmajām VES jābūt aprīkotām ar aerodinamiski uzlabotiem spārniem (*serrated trailing edges*), kā arī Ziņojumā norādīts, ka ieteicams izvēlēties pēc iespējas klusākas VES. Arī DAP Vēstulē Nr. 4.9/1332/2025-N norāda, ka obligāti izvizāmas prasības, ka uzstādāmajām VES jābūt ar aerodinamiski uzlabotiem spārniem un jāizvelās tādu VES modeļi, kas nodrošina iespējami zemas trokšņa emisijas.

- 6.11.8.24. Papildus jau minētajam identificētas vairākas VES, kuru darbība ierobežojama, lai mazinātu trokšņa radīto ietekmi uz noteiktām meža putnu sugām piemērotām dzīvotnēm, ņemot vērā meža putnu sugu novērojumus un prioritārās aizsardzības teritoriju izplatību. Aģentūra konstatē, ka Ornitologs savā atzinumā šajā kontekstā novērtējis, ka ierobežojumi būtu piemērojami VES L_02, jo tā atrodas teritorijā, kur konstatēta liela prioritāro meža putnu daudzveidība (mežirbe, apodziņš, baltmugurdzenis, rubenis, Ziņojuma 4.5.4., 4.5.5. 4.5.9., 4.5.14. un 4.5.28. attēls), un prioritārās aizsardzības teritorijās, tāpat rekomendēta tās novietojuma maiņa. Lai mazinātu ietekmi uz baltmugurdzeni, Ornitologs savā atzinumā rekomendēja pārplānot VES L_01 un L_03 novietojumu, kā arī norādīja, ka VES L_03 apkārtnē būtiski ir neiznīcināt sugai piemērotās dzīvotnes (Ziņojuma 7. pielikuma 43.–44. lpp.). Savukārt, lai mazinātu ietekmi uz apodziņu, Ornitologs savā atzinumā rekomendēja pārplānot VES L_11 un L_18 izvietojumu (Ziņojuma 7. pielikuma 44. lpp.).
- 6.11.8.25. Saskaņā ar Ziņojuma 4.5.4. nodaļā norādīto konstatējams, ka IVN gaitā ņemtas vērā Ornitologa rekomendācijas par VES L_01, L_02 un L_03 novietojuma maiņu (skat. Ziņojuma 144. un 147. lpp., arī Ziņojuma 16. pielikuma tabula *VES ietekmes vērtējums uz putnu sugām informācija par novietojuma precizēšanu IVN procesa laikā*). Aģentūra konstatē, ka papildus novietojuma maiņai VES L_02 gadījumā ierosinātāja apņemas ievērot arī Ornitologa izvirzītos nosacījumus tās darbības ierobežojumiem putnu ligzdošanas sezonā, nosacījums kā obligāti veicams ir iekļauts arī Ziņojuma 6.1.2. tabulā. Savukārt papildus novietojuma maiņai VES L_01 un L_03 gadījumā Ziņojumā vērtēts, ka gan būvniecības process, gan VES ekspluatācija rada troksni un tādejādi var ietekmēt baltmugurdzeņa barošanos un ligzdošanu. Tādēļ novērtēts, ka, ierobežojot minēto VES darbību un cilvēku aktivitāti putnu ligzdošanas sezonā, var mazināt iespējamās negatīvās ietekmes. Novērtēts, ka svarīgi veikt monitoringa pasākumus, kas mērķēti uz baltmugurdzeņa uzvedības izpēti iespējamās trokšņa ietekmes kontekstā. Minētais nosacījums iekļauts Ziņojuma 6.1.2. tabulā, taču kā rekomendējošs. DAP Vēstulē Nr. 4.9/1332/2025-N pauž viedokli attiecībā uz Ziņojumā paredzētajiem ietekmi mazinošajiem pasākumiem saistībā ar VES L_03 - *VES L_03 novietojuma izmaiņas nav pietiekamas, lai būtiski mazinātu tās negatīvo ietekmi uz tādām putnu sugām kā mežirbe, mazais ērglis, ķīķis, mērkaziņa. Turbīna radīs esošo dzīvotņu kvalitātes pasliktināšanos vai to zudumu, palielinās malas efektu,*

sugu aizsardzības plāniem (pieejami - <https://www.daba.gov.lv/lv/sugu-un-biotopu-aizsardzibas-plani>) kā mežirbe, rubenis, trīspirkstu dzenis, baltmugurdzenis, mednis *Tetrao urogallus*, laukirbe *Perdix perdix*, vidējais dzenis *Dendrocoptes medius*, pelēkā dzilna *Picus canus*, melnā dzilna *Dryocopus martis*, apodziņš, bikšainais apogs *Aegolius funereus*, urālpūce *Strix uralensis*.

kā arī radīs putnu sadursmju riskus ar turbīnas mastu un rotora spārniem. Ņemot vērā minēto, DAP Vēstulē Nr. 4.9/1332/2025-N attiecībā uz VES L_03 izvirzīja nosacījumu, kas paredz, ka vēja parka ekspluatācijas monitoringa ietvaros šai VES jāpievērš pastiprināta uzmanība un, nepieciešamības gadījumā, nosakāmi papildus pasākumi negatīvo ietekmju novēršanai.

- 6.11.8.26. Ziņojumā attiecībā uz VES L_11 un L_18 rekomendētajām novietojuma izmaiņām norādīts, ka to novietojumu nav iespējams atvirzīt no apodziņa prioritāri aizsargājamās teritorijas, tādēļ, lai mazinātu trokšņa ietekmi, pie noteiktiem apstākļiem paredzēti šo VES darbību ierobežojoši pasākumi, kas kā obligāti veicami un iekļauti arī Ziņojuma 6.1.2. tabulā. DAP Vēstulē Nr. 4.9/2035/2025-N šo nosacījumu detalizē un attiecina arī uz VES L_04, proti, - *lai nodrošinātu atbilstošu klusuma režīmu un mazinātu VES radītā trokšņa ietekmi uz trokšņiem jutīgām sugām – urālpūci, mežzirbi, rubeni u.c., nosakāms VES turbīnu L_04, L_11 un L_18 (jo šīs turbīnas vai nu atrodas apodziņa prioritārajā teritorijā, vai to tiešā tuvumā ir bijuši apodziņu un urālpūču novērojumi ligzdošanas laikā) darbības ierobežojums laika posmā no 15. februāra līdz 15. jūlijam divas stundas pirms un četras stundas pēc saullēkta, kā arī - vismaz trīs stundas pirms un sešas stundas pēc saulrieta, putnu ligzdošanas laikā, pie nosacījuma, ka vēja ātrums šai laikā ir mazāks par 5 m/s.*
- 6.11.8.27. Lai gan Ziņojumā paredzēti ietekmi uz ornitofaunu mazinoši pasākumi, kas daļēji aprakstīti iepriekš, bet detalizētāk Ziņojuma 4.5.4. nodaļā un 6.1.2. tabulas attiecīgajā sadaļā, un nav novērtēts, ka tos ievērojot, būtiski tiks samazināta negatīvā ietekme uz ornitofaunu, Ziņojuma autori norāda, ka pilnībā novērst ietekmi uz putniem nebūs iespējams. Tādēļ Ziņojumā, pamatojoties arī uz Ornitologa rekomendācijām, paredzēti kompensējošie pasākumi. Izvērtējusi Ziņojuma 6.1.2. tabulu, Aģentūra konstatē, ka lai mazinātu negatīvo ietekmi uz tādām pūču sugām kā apodziņš un urālpūce, Ierosinātāja apņemas veikt tādus kompensējošus pasākumus kā vismaz desmit būru apodziņiem un septiņu būru urālpūcēm izvietošanu un uzturēšanu sugām piemērotos biotopos plānotajā vēja parkā vai tā apkārtnē. Saskaņā ar Ziņojumu, būtu veicams arī šo būru monitorings. Ziņojumā norādīts, ka Ornitologa ieskatā kā kompensējošs pasākums būtu izvērtējama iespēja vēja parka ekspluatācijas laikā VES L_02 un L_03 apkārtnē saglabāt pieaugušus mežus⁸⁰, tajos neveicot nekāda veida cirtes. Vienlaikus Aģentūra konstatē, ka LVM Vēstulē Nr. 4.1-2_00t8_101_25_84 norāda, ka Ziņojumā plānotās darbības var skart LVM apsaimniekošanā esošās zemes, un LVM nepiekrīt apodziņu un urālpūču būru izvietošanai LVM mežaudzēs. Kā norādīts jau iepriekš šajā atzinuma (skat. šī atzinuma 6.11.8.11. punktu), ja, realizējot Paredzēto darbību, kādas darbības paredzētas LVM apsaimniekotajās teritorijās, tas saskaņojams ar LVM. Aģentūra atzinīgi vērtē Ierosinātājas iniciatīvu nodrošināt kompensējošos pasākumus, vienlaikus vēršot uzmanību, ka plānoto kompensējošo pasākumu īstenošana ir rūpīgi plānojama un saskaņojama ar meža zemju īpašniekiem, lai tie būtu realizējami.
- 6.11.8.28. Vērtējot Paredzētās darbības ietekmi uz apkārtnes ornitofaunu kumulatīvo ietekmju aspektā saskaņā ar Ziņojumu paredzams, ka reģionā plānoto vēja parku izbūve kumulatīvi radīs negatīvu ietekmi, kas var būt arī būtiska. Vienlaikus Ziņojuma autori norāda, ka kvantitatīvu izvērtējumu par iespējamo kumulatīvo ietekmi šobrīd nav iespējams veikt. Attiecīgi Ziņojuma autoru pieeja kumulatīvo ietekmju novēršanas aspektā attiecībā uz ornitofaunu ir tāda, ka katrā konkrētajā vēja parkā ir veicami visi iespējamie pasākumi ietekmes mazināšanai, tādējādi potenciāli radot situāciju, kurā kopējās ietekmes apjoms neradīs būtisku ietekmi uz noteiktu putnu sugu populāciju saglabāšanu.

⁸⁰ Potenciālās šādu saglabājamo mežu nogabalu vietas parādītas Ziņojuma 4.5.29. attēlā.

- 6.11.8.29. Apkopojot iepriekš norādīto (skat. šī atzinuma 6.11.8.15.–6.11.8.28. apakšpunktu), Aģentūra secina, ka Ziņojuma autori, pamatojoties uz Ornitologa sniegto novērtējumi, ir apzinājuši galvenās putnu sugas un to grupas, uz kurām sagaidāma ar Paredzēto darbību saistīta negatīva ietekme, kā arī, ievērojot Ornitologa rekomendācijas, kur iespējams, mainījuši VES novietojumu, lai tas atstātu pēc iespējas mazāku ietekmi uz putniem. Tāpat Ziņojuma autori izsvēruši Ornitologa rekomendēto ietekmi mazinošo un kompensējošo pasākumu lietderību (savus argumentus sniedzot Ziņojuma 4.5.4. nodaļā), ka arī uzklusījuši DAP viedokli, un paredzējuši veikt virkni ietekmi mazinošos pasākumu (skat. Ziņojuma 6.1.2. tabulas attiecīgo sadaļu). Izvērtējusi paredzētos ietekmi mazinošos pasākumus uz ornitofaunu, Aģentūra secina, ka Ziņojumā paliekošā ietekme uz ornitofaunu pēc pasākumu realizācijas novērtēta kā neliela nelabvēlīga vai nebūtiska.
- 6.11.8.30. Proti, jebkura prognoze par vēja parka ietekmi uz putnu populācijām, kā arī izpētes posmā konstatēto putnu sugu sastāvs un daudzums, ir prognoze ar augstu nenoteiktību un esošā un prognozētā situācija laika gaitā var mainīties. Tādēļ plānotie vēja parka ietekmi mazinošie pasākumi ir vērtējami un faktiskā ietekme ir uzraugāma, veicot ornitofaunas monitoringu. Aģentūra konstatē, ka Ziņojuma autori paredz, ka ietekmes uz ornitofaunu novērtēšanai, kā arī noteiktu ietekmi mazinošo pasākumu precizēšanai, veicams putnu monitorings, kas ietver novērojumu veikšanu gan pirms vēja parka būvniecības, gan būvniecības laikā, gan vēja parka ekspluatācijas gaitā (Ziņojuma 8. nodaļa).
- 6.11.8.31. Informācija par Izpētes teritorijā konstatētajām sikspārņu sugām sniegta jau šī atzinuma 3.2.17. apakšpunktā. Savukārt izvērstāka informācija par sikspārņu uzskaitēs konstatētajām sikspārņu sugām vai sugu grupām, to aktivitāti un veikto pārlidojumu skaitu apkopota Ziņojuma 6. pielikuma 4.–11. attēlā un 4. tabulā, kā arī Ziņojuma 4.4.1. tabulā un 4.4.1. – 4.4.4. attēla. Norādāms, ka teritorijas izpēte un ietekmes uz sikspārņiem novērtējums veikts nedaudz atšķirīgam VES izvietojumam, nekā tas ir šobrīd pēc VES novietojuma izmaiņām, kas veiktas IVN procesā (salīdzinājumam skatīt Ziņojuma 6. pielikuma 1. attēlu un Ziņojuma 2.2.3. attēlu). Vienlaikus VES novietojuma izmaiņas nav būtiskas, un veiktais ietekmes uz sikspārņiem novērtējums aptver to pašu teritoriju.
- 6.11.8.32. Pēc koriģētajiem aktivitātes koeficientiem plānotā vēja parka teritorijā dominē ziemeļu sikspārnis *Eptesicus nilssonii*, kura īpatsvars kopējā sikspārņu aktivitātē ir 64 %, un *Myotis* ģints sikspārņi, kura īpatsvars kopējā sikspārņu aktivitātē ir 32 %⁸¹. Pārējo konstatēto sugu vai sugu grupu īpatsvars ir salīdzinoši niecīgs, t.i., līdz 2 % (Ziņojuma 6. pielikuma 4. attēls). Lai gan rūsganais vakarsikspārnis *Nyctalus noctula* novērots samērā reti un sastāda tikai 2 % no teritorijā konstatētajiem sikspārņiem, Sikspārņu eksperts vērtējis Paredzētās darbības ietekmi gan uz rūsgano vakarsikspārni, gan teritorijā visbiežāk konstatēto ziemeļu sikspārni, jo tās pārstāv tā saukto klajumu sugu grupu, kuras novērtētas kā īpaši jutīgas saistībā ar VES ietekmi. Ziemeļu sikspārnis ir augsta riska suga sadursmēs ar VES. Atsaucoties uz EUROBATs⁸² apkopoto statistiku par sikspārņu bojāeju pie VES Eiropā 2003.–2014. gados, novērtēts, ka ziemeļu sikspārnis Skandināvijas valstīs ieņem pirmo vieto. Savukārt Latvijā veiktajās

⁸¹ Saskaņā ar Sikspārņu eksperta atzinumu sugu grupā *Myotis* (naktssikspārņi) pavisam iespējamās piecas šīs ģints sugas – diķu *Myotis dasycneme*, ūdeņu *M. daubentonii*, Branta *M. brandtii*, bārdainais *M. mystacinus* un Naterera *M. nattereri* naktssikspārņi. Kā norādīts Sikspārņu eksperta atzinumā - *pašreizējā informācija liecina, ka vēja parku ietekme uz Myotis ģints sikspārņiem ir salīdzinoši zema (Latvijas Sikspārņu Pētniecības biedrības „Vadlīnijas vēja elektrostaciju ietekmes novērtēšanai uz sikspārņiem”)*. Ņemot vērā minēto ietekmi uz šīs ģints sikspārņiem padziļināti netika analizēta.

⁸² Saskaņā ar Sikspārņu eksperta novērtējumu uzskaišu stacijas tika izvietotas tādos biotopu tipos kā *mežs, mežmala, klajums* (Ziņojuma 6. pielikuma 2. pielikums).

bojāgājušo sikspārņu uzskaitēs pie VES ziemeļu sikspārnis ieņem otro vietu pēc Natūza sikspārņa. Novērtēts, ka visaugstākais bojāejas risks sikspārņiem saistāms ar rudens migrācijas laiku, kad visas sugas gan migrējošas, gan uz vietas ziemojošas, pārvietojas uz ziemošanas vietām.

- 6.11.8.33. Kopējā sikspārņu aktivitāte plānotā vēja parka izpētes teritorijā novērtēta kā zema, salīdzinot to ar citām pēc līdzīgas metodikas pētītām vēja parku teritorijām Latvijā. Pamatojoties uz zemo sikspārņu aktivitāti, Sikspārņu eksperts savā atzinumā sniedzis arī vērtējumu par Paredzētās darbības iespējamo pārrobežu ietekmi šajā aspektā, novērtējot, ka nav sagaidāms ka tā būtu būtiska.
- 6.11.8.34. Sniedzot vērtējumu par pašu plānoto vēja parka teritoriju, novērtēts, ka augstākā sikspārņu aktivitāte starp vērtētajiem biotopu tipiem⁸³ konstatēta biotopa tipā *mežmala*⁸⁴. Attiecīgi novērtēts, ka potenciāli augstāks sadursmju/ bojāejas risks sikspārņiem ir pie VES, kuras plānots izvietot tuvu mežam un citām koku struktūrām, bet mazāks – pie VES, kuras plānots novietot klajā laukā. Biotopa tipā *mežmala* visbiežāk sastopamā sikspārņu suga ir ziemeļu sikspārnis (Ziņojuma 4.4.4. attēls). Analizējot sikspārņu sezonālo aktivitāti, novērtēts, ka ziemeļu sikspārņa vidējā aktivitāte Latvijas kontekstā uzskatāma par vidēji zemu. Vislielākā šīs sugas aktivitāte novērojama jūlijā un augusta pirmajā pusē, kad tā vērtējama kā augsta (Ziņojuma 6. pielikuma 10. attēls). Savukārt rūsganā vakarsikspārņa vidējā aktivitāte Latvijas kontekstā novērtēta kā zema, bet tās pieaugums arī novērojams jūlijā un augusta pirmajā pusē (Ziņojuma 6. pielikuma 10. attēls). Savukārt analizējot minēto sugu aktivitāti nakts laikā, novērtēts, ka kopumā tā visaugstākā salīdzinājumā ar pārējo nakti ir otrajā uzskaites stundā. Papildus tam norādāms, ka ziemeļu sikspārnim lielākā aktivitāte novērojama pirmajās trīs stundās pēc saulrieta, bet jūlijā un augusta pirmajā pusē ievērojams aktivitātes pieaugums novērots arī piektajā nakts stundā. Attiecīgi novērtēts, ka visaugstākā sikspārņu nakts aktivitāte novērojama no pirmās līdz sestajai stundās pēc saulrieta. Ņemot vērā minēto, kopumā novērtēts, ka lielākais risks sikspārņu bojāejai pie VES ir otrā līdz sestā stunda pēc saulrieta, kā arī laika periodā no jūlija līdz septembrim.
- 6.11.8.35. Sikspārņu eksperts sniedzis vērtējumu arī par riskiem un iespējamo ietekmi uz sikspārņiem, kas atkarīgi no uzstādāmo VES augstuma un rotora diametra. Norādīts, ka kopumā spēkā ir likumsakarība, ka lielāks VES rotora diametrs (attiecīgi – nosegtais laukums) un mazāks rotora spārņa gala zemākā punkta attālums līdz zemes virsmai palielina sikspārņu bojāejas risku. Tas skaidrojams ar faktu, ka vairums sikspārņu sugu lielākoties uzturas salīdzinoši tuvu zemei, vidēji līdz 50 m augstumam no zemes virsmas. Tomēr šis rādītājs ir uztverams tikai kā orientējošs⁸⁵. Atbilstoši Sikspārņu eksperta atzinumā norādītajam, uzstādot VES, kuru rotora spārņa gala zemākā punkta attālums līdz zemes virsmai vai virs koku galotnēm mežos ir vismaz 50 m⁸⁶, kopumā samazināsies iespējamie sikspārņu bojāejas riski, bet pilnībā tie netiks izslēgti. No Ornitologa atzinuma secināms, ka vēja parkā *Lode* vērtētajām VES attālums no pamatnes līdz spārņa zemākajam punktam ir no 80 – 91,5 m, kas vismaz divas reizes pārsniedz koku augstumu (Ziņojuma 7. pielikuma 4. lpp.). Šajā aspektā salīdzinot

⁸³ Saskaņā ar Sikspārņu eksperta atzinumu par *mežmalu* šī pētījuma kontekstā tiek uzskatīta teritorija līdz 100 m attālumā no meža un visas mežmalas bija mežmalas gar kultivētām lauksaimniecības zemēm.. Šajā biotopa tipā tika izvietoti 4 no 8 uzskaites punktiem.

⁸⁴ Saskaņā ar Sikspārņu eksperta atzinumu par *mežmalu* šī pētījuma kontekstā tiek uzskatīta teritorija līdz 100 m attālumā no meža un visas mežmalas bija mežmalas gar kultivētām lauksaimniecības zemēm.. Šajā biotopa tipā tika izvietoti 4 no 8 uzskaites punktiem.

⁸⁵ Plašāks skaidrojums sniegts Sikspārņu eksperta atzinumā, Ziņojuma 6. pielikuma 15. lpp.

⁸⁶ Saskaņā ar Sikspārņu eksperta atzinumu mežu biotopos t.s. klajumu sugas bieži barojas gar /virs koku galotnēm, kur ir augsta kukaiņu koncentrācija.

vērtētos VES modeļus, Sikspārņu eksperts secina, ka visi vērtētie modeļi (*Vestas V162-4.5* un *V172-7.2*, *Nordex N163-5.7* un *Siemens Gamesa SG6.6-170*) ir diezgan līdzīgi pēc spārna apakšējās malas augstuma no zemes virsmas (nedaudz zem ~ 80 m, kas mežos nozīmē vismaz 30-40 m virs pieaugušu koku galotnēm). Sikspārņu eksperts arī norāda, ka, tā kā sikspārņiem labvēlīgāks ir mazāks rotora diametrs, tad VES modeļi *Nordex N163-5.7* un *Vestas V162-4.5* ir ar relatīvi mazāku rotora diametru, tādēļ tie no šajā IVN vērtētajiem VES turbīnu modeļiem būtu vērtējami kā relatīvi mazāk bīstami sikspārņiem. Ievērojot minēto, lai samazinātu sikspārņu un arī putnu bojāejas risku, kas saistīts ar VES spārna gala attālumu no zemes vai koku galotnēm, Aģentūras ieskatā, izdodot šo atzinumu, ar nosacījumu nostiprināms VES spārna gala minimālais attālums no zemes virsmas. Pirms VES uzstādīšanas VES rotora spārna zemākā punkta attālums no zemes saskaņojams ar DAP.

- 6.11.8.36. Ņemot vērā Paredzētās darbības teritorijā konstatēto sikspārņu sastopamību, izplatību un aktivitāti. Sikspārņu eksperts savā atzinumā izvirzījis vairākus nosacījumus sikspārņu populācijas aizsardzībai, lai Paredzētā darbība būtu pieļaujama, kas ietver gan VES turbīnu apturēšanu noteiktos laika periodos pie noteiktiem kritērijiem, gan sikspārņu monitoringu (Ziņojuma 6. pielikuma 16.–17. lpp.). Izvērtējusi Ziņojumu, Aģentūra konstatē, ka Sikspārņu eksperta sniegtie ietekmi mazinošie pasākumi un monitoringa pasākumi attiecīgi ir iekļauti arī Ziņojuma 4.4.4. un 8. nodaļā un Ziņojuma 6.1.2. tabulā. Savukārt attiecībā uz sikspārņu monitoringu, Aģentūra konstatē un atzinīgi vērtē, ka papildus jau Sikspārņu eksperta norādītajam, Ierosinātāja sikspārņu monitoringu apņems veikt jau vismaz vienu gadu pirms būvniecības uzsākšanas, lai aktualizētu informāciju par faktisko situāciju (Ziņojuma 8. nodaļa, 287. lpp.).
- 6.11.8.37. Ziņojuma 4.3.6., 4.4.5. un 4.5.5. nodaļās attiecīgi sniegts vērtējums par alternatīvām katrā no IVN gaitā vērtētajiem bioloģiskās daudzveidības aspektiem. Attiecībā uz Ziņojumā piedāvāto VES novietojumu Ziņojumā vairākkārt norādīts, ka VES un ar tām saistītās infrastruktūras vietas alternatīvas faktiski jau ir izvērtētas IVN gaitā, veicot novietojuma izmaiņas, lai pēc iespējas mazinātu ietekmi uz konstatētajām dabas vērtībām. Vērtējot tehnoloģiskās alternatīvas (Ziņojumā vērtētie uzstādāmo VES modeļi), novērtēts, ka attiecībā uz iespējamo ietekmi uz aizsargājamām sugām un biotopiem un dižkokiem nav sagaidāmas kādas būtiski atšķirīgas ietekmes atkarībā no izvēlēta un uzstādāmā VES modeļa. No ietekmes uz sikspārņiem aspekta tehnoloģisko alternatīvu vērtējums veikts pamatojoties uz Sikspārņu eksperta sniegto vērtējumu par ietekmi uz sikspārņiem, kas atkarīga no VES masta augstuma un rotora spārnu diametra (skat. arī šī atzinuma 6.11.8.35. apakšpunkts). Attiecīgi novērtēts, ka, lai mazinātu ietekmi uz sikspārņiem, priekšroka būtu dodama VES modeļiem, kuru rotora spārni atrodas pēc iespējas augstāk virs zemes. Vienlaikus nav identificētas tādas iespējamās ietekmes, kas dotu priekšroku kāda konkrēta modeļa uzstādīšanai. Ziņojumā līdzīgi novērtēts par vērtēto tehnoloģisko alternatīvu iespējamo ietekmi putnu aizsardzības kontekstā. Vienlaikus no ietekmes uz ornitofaunu novērtējuma izriet, ka piemērotāki ir tādi VES modeļi, kuru radītais trokšņa līmenis ir zemāks.
- 6.11.8.38. Aģentūra, izdodot šo atzinumu, ietekmes uz bioloģisko daudzveidību aspektā vadās arī no DAP kā kompetentās iestādes valsts dabas aizsardzības īstenošanā, tajā skaitā sugu un biotopu aizsardzības jomā, sniegtā viedokļa un izvirzītajiem nosacījumiem, ar kādiem Paredzētā darbība ir iespējama, lai novērstu būtiskas ietekmes un ievērotu piesardzību attiecībā uz Pārdzetas darbības un tās apkārtnes bioloģisko daudzveidību. Tādējādi, kā norādīts jau iepriekš šajā atzinumā, Aģentūras ieskatā Ziņojuma 6.1.2. tabulā ietverti obligāti veicamo pasākumu kopums Paredzētās darbības ietekmes mazināšanai uz Ziņojumā vērtētajiem bioloģiskās daudzveidības aspektiem un Ziņojuma 8. nodaļā paredzētie uzraudzības (monitoringa) pasākumi, kā arī DAP

izvirzītie nosacījumi Paredzētās darbības veikšanai, uzskatāmi par samērīgu prasību Paredzētās darbības īstenošanai. Vēršam uzmanību, ka uz monitoringa nozīmīgu savā atsauksmē norādīja arī DAP (DAP Vēstulē Nr. 4.9/1332/2025-N). No DAP paustā viedokļa secināms, ka Ziņojumā izsvērtais, ka plānotie monitoringa periodi ir indikatīvi, un, identificējot pazīmes kādām ietekmēm, kuru radītās sekas var būt kvalitatīvi novērtējamas tikai ilgākā laika periodā, DAP ir tiesības pagarināt monitoringa veikšanas laiku. Ierosinātajai ir jāņem vērā, ka monitoringa rezultātā var tikt konstatēts, ka faktiskā vēja parka radītā ietekme ir nozīmīgāka par sākotnēji paredzēto, un tās mazināšanai vai kompensēšanai ir nepieciešams īstenot papildus Ziņojumā līdz šim neparedzētus pasākumus, kas būtu nosakāms kā obligāts nosacījums. Tāpat norādāms, ka izvērtējams un iespēju robežās realizējams Ziņojuma 6.1.2. tabulā ietvertu rekomendējošo pasākumu kopums (ja šajā atzinumā nav norādīti, ka tie veicami kā obligāti) Paredzētās darbības ietekmes mazināšanai uz Ziņojumā vērtētajiem bioloģiskās daudzveidības aspektiem.

6.11.8.39. Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar ietekmi uz dabas vērtībām, Aģentūra atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:

- a) Paredzētā darbība īstenojama atbilstoši Ziņojumā novērtētajām VES un saistītās infrastruktūras izvietojuma vietām (Ziņojuma 3.1.2. attēls, 3.1.1. tabula), ievērojot Ziņojumā paredzētos ietekmi mazinošos pasākumus, kas ar nosacījumiem nostiprināti šajā atzinumā. Nav pieļaujama VES L_19 izbūve.
- b) Plānojot VES L_01 un ar to saistītās infrastruktūras būvniecību, jāparedz pasākumi, kas nodrošina sugām un biotopiem piemērotu hidroloģisko režīmu. Piemēram, būvniecība jāplāno uz uzbēruma, neparedzot sāngrāvju rakšanu ap būvniecības vietu; VES būvniecības vietā un ceļa A pusē sāngrāvjus nerakt dziļāk par blakus esošo biotopu virsmas augstuma atzīmēm. Apbūves lauka malu nostiprināšanā jāizmanto uz vietas iegūto grunti.
- c) Veicot VES L_03 apbūves laukuma un ar to saistītās infrastruktūras inženierģeoloģisko izpēti un izstrādājot būvprojektu, jāparedz tādi tehniskie risinājumi, kas būvniecības laikā rada īslaicīgas hidroloģisko apstākļu izmaiņas. Plānojot VES L_03 un ar to saistītās infrastruktūras būvniecību, jāparedz pasākumi, kas nodrošina, ka mitrāju teritorijā esošais hidroloģiskais režīms netiek būtiski izmainīts.
- d) Nepieļaut tehnikas pārvietošanos, grunts un materiālu novietošanu vai citas ar būvniecību saistītas darbības uz Z no VES L_01 apbūves laukuma (Ziņojuma 4.3.5. attēls) un uz D no meliorācijas grāvja pie VES L_03, kas atrodas gar plānoto piebraucamo ceļu 708. kvartāla 4. meža nogabalā.
- e) Nepieļaut tehnikas pārvietošanos, grunts un materiālu novietošanu vai citas ar būvniecību saistītas darbības identificētajās un Ziņojuma kartogrāfiskajā materiālā norādītajās aizsargājamo sugu atradnēs.
- f) Izbūvējot VES L_08, nepieļaut ceļa paplašināšanu, skarot biotopa 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži* poligonu.
- g) Izstrādājams detalizēts maršruta plāns VES konstrukciju transportēšanai. Ja plāna izstrādes ietvaros tiek secināts, ka konstrukciju transportēšanu nav iespējams veikt, neskarot kokus, tai skaitā dižkokus un alejas, sadarbībā ar kokkopi/ arboristu izstrādājami ietekmi samazinoši pasākumi (piemēram,

aizsargbarjeru uzstādīšana). Ja tiek ietekmēti dižkoki, aizsargājamas alejas vai koki, kas ir īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes, maršruta plāns VES konstrukciju transportēšanai iesniedzams DAP saskaņošanai.

- h) Ja būvprojekta izstrādes laikā nepieciešams mainīt plānoto VES montāžas laukumu, pievedceļu, elektropārvades un komunikāciju kabeļu trašu vai apakšstaciju izbūves vietas, tām atrodoties ārpus IVN gaitā novērtētajām teritorijām, nepieciešams veikt atkārtotu izvērtējumu uz īpaši aizsargājamo sugu atradnēm un aizsargājamo biotopu platībām. Ja tiek ietekmētas īpaši aizsargājamas dabas vērtības, nepieciešams iesniegt sertificēta sugu un biotopu eksperta atzinumu DAP un saskaņot nosacījumus ietekmes mazināšanai, ja attiecināms.
- i) Elektropārvades un komunikāciju kabeļi pēc iespējas jāiegulda gar ceļiem.
- j) Ja, izdodot būvatļauju Paredzētajai darbībai, kāds no konstatētajiem potenciāliem dižkokiem (Ziņojuma 14. pielikuma 4. tabula) atbilst Noteikumu Nr. 264 2. pielikumā noteiktajiem aizsargājamo koku kritērijiem, Ierosinātajai ir saistošas Noteikumos Nr. 264 noteiktās prasības.
- k) VES izbūves laukumos, jaunbūvējamo pievedceļu un elektropārvades kabeļu trašu teritorijā esošās lielu dimensiju (>25 cm) kritālas un novāktie ekoloģiskie koki izcirtumos, virszemē esošie lielle akmeņi (>4 m³) kopā ar uz tiem augošajiem ķērpjiem un sūnām jā saglabā, iespēju robežās tos pārvietojot ārpus būvlaukuma teritorijas. Lielu dimensiju kritālas un novāktie ekoloģiskie koki (iespēju robežās tos nesagarumojot) jāpārvieto uz tuvāko mežaudzi, savukārt lielos akmeņus - uz vietu, kur tos neskars Paredzētā darbība, vēlams, saglabājot akmeņu orientāciju pret debespusēm. Visi norādītie pasākumi īstenojami, ja vēja parka būvniecībai paredzētajos nekustamajos īpašumos ir pieejamas atbilstošas teritorijas ārpus būvlaukuma teritorijas vai arī šādai pārvietošanai tiek saņemts blakus esošā nekustamā īpašuma īpašnieka vai valdītāja saskaņojums.
- l) Koku ciršanas un veģetācijas apauguma novākšanas darbi Darbības vietā veicami laikā no 1. augusta līdz 28. februārim. Ja tehniski nav iespējams ievērot minēto termiņu, pamatojoties uz ornitologa sagatavotu pamatojumu paredzētās darbības īstenošanās var lūgt DAP termiņu pārskatīt.
- m) Būvdarbus mikrolieguma (kods: 3099), kas izveidots mazā ērgļa *Clanga pomarina* aizsardzībai, buferzonā un gar to atļauts veikt laika posmā no 1. septembra līdz 28. februārim. Plānojot kabellīnijas novietojumu šajā teritorijā, jānodrošina, ka tā tiek izvietota vismaz malējo augošo koku vainaga projekcijas attālumā no mikrolieguma teritorijas.
- n) Jānodrošina iespējami zemas trokšņu emisijas VES turbīnu modeļu izvēle, atbilstošu tehnoloģisko risinājumu izvēle, kas mazinātu aerodinamisko troksni.
- o) Jānodrošina visu VES torņu apakšējās daļas (līdz 45 m augstumam) kontrastējošs krāsojums tumšā krāsā, to krāsu un veidu saskaņojot ar DAP.
- p) Ja plānots būvēt žogus ap apakšstaciju un VES, jānodrošina, lai žogs ir pamanāms. Uzstādot pīto žogu, jānodrošina tā marķēšana.
- q) Jānodrošina visu VES aprīkošana ar iekārtām/ sistēmām automātiskai putnu lidojumu detektēšanai, lidojošo putnu atpazīšanai un VES automātiskai apturēšanai vai VES rotora ātruma būtiskai samazināšanai, prognozējot sadursmi ar tādām īpaši aizsargajām putnu sugām kā mazais ērglis

Clanga pomarina, ķīķis *Pernis apivorus*, vistu vanags *Accipiter gentilis*, jūras ērglis *Haliaeetus albicilla*, klinšu ērglis *Aquila chrysaetos*, zivjērglis *Pandion haliaetus*, melnais stārķis *Ciconia nigra*, baltais stārķis *Ciconia ciconia* un peļu klijāns *Buteo buteo*. Nav pieļaujama putnus atbaidošu iekārtu uzstādīšana. DAP var lemt par citu putnu sugu iekļaušanu detektējamo sugu sarakstā pēc šī atzinuma 6.11.8.39. "t" apakšpunktā minēto monitoringa rezultātu izvērtēšanas, noskaidrojot un izvērtējot Ierosinātājas viedokli un argumentus.

- r) Lai nodrošinātu pret troksni jutīgām putnu sugām atbilstošu klusuma režīmu, laika posmā no 1. marta līdz 1. jūlijam rītos 1,5 h pirms un 5 h pēc saullēkta, bet vakaros 2 h pirms un 1,5 h pēc saulrieta jānodrošina VES L_02 darbības apturēšana vai neuzsākšana i, ja vēja ātrums masta augstumā ir mazāks par 5 m/s, vai apturēšanas režīms atkārtoti jāsasaka ar DAP, ja izvēlētais VES modelis trokšņa aspektā nodrošina labāku sniegumu par Ziņojumā vērtētajiem.
- s) Lai nodrošinātu pret troksni jutīgām putnu sugām atbilstošu klusuma režīmu, laika posmā no 15. februāra līdz 15. jūlijam 2 h pirms un 4 h pēc saullēkta, kā arī vismaz 3 h pirms un 6 h pēc saulrieta, putnu ligzdošanas laikā, jānodrošina VES L_04, L_11 un L_18 darbības apturēšana vai neuzsākšana, ja vēja ātrums masta augstumā ir mazāks par 5 m/s, vai apturēšanas režīms atkārtoti jāsasaka ar DAP, ja izvēlētais VES modelis trokšņa aspektā nodrošina labāku sniegumu par Ziņojumā vērtētajiem.
- t) Jānodrošina ornitofaunas monitorings pirms vēja parka būvniecības, vēja parka būvniecības laikā un vēja parka ekspluatācijas laikā atbilstoši Ziņojuma 8. nodaļā paredzētajam. Pirmsbūvniecības monitoringa laikā īpaša uzmanība pievēršama mazā ērgļa *Clanga pomarina* esošām un iespējamām ligzdošanas vietām. Monitoringa plāns pirms monitoringa uzsākšanas jāsasaka ar DAP. Monitoringa plāns pievienojams būvprojektam. Monitorings jāveic sadarbībā ar attiecīgās jomas sertificētu ekspertu/ ekspertiem. Monitoringa atskaides, kurās iekļauta arī izvērtējuma daļa, jāiesniedz DAP un Dienestā. Ņemot vērā monitoringa rezultātus, tajā skaitā pastiprinātu uzmanību pievēršot VES L_03 un L_06, DAP lemj par papildus pasākumu nepieciešamību ietekmes novēršanai vai mazināšanai, kas īstenojami vēja parka ekspluatācijas laikā, noskaidrojot un izvērtējot Ierosinātājas viedokli un argumentus kā arī, ja, attiecināms, par monitoringa termiņa pagarināšanu.
- u) Jānodrošina vismaz desmit būru apodziņiem *Glaucidium passerinum* izvietošana un uzturēšana plānotā vēja parka teritorijā un/ vai apkārtnē. Mākslīgās ligzdošanas vietas/ būri jāizvieto tiem piemērotos biotopos un ap apodziņu novērojumu vietām (ar ligzdošanas pazīmēm), atbilstoši sertificēta ornitoloģijas eksperta norādījumiem.
- v) Jānodrošina vismaz septiņu būru urālpūcēm *Strix uralensis* izvietošana un uzturēšana plānotā vēja parka teritorijā un/ vai apkārtnē. Mākslīgās ligzdošanas vietas/ būri jāizvieto tiem piemērotos biotopos un ap urālpūču novērojumu vietām (ar ligzdošanas pazīmēm), atbilstoši sertificēta ornitoloģijas eksperta norādījumiem.
- w) Sikspārņu augstākās aktivitātes periodā, laika posmā no 1. jūnija līdz 30. septembrim, jānodrošina VES darbības apturēšana vai neuzsākšana, no saulrieta līdz saullēktam, ja izpildās šādi kritēriji: vēja ātrums masta

augstumā ir 5 m/s vai mazāks, gaisa temperatūra ir augstāka par 6 °C un nokrišņu daudzums nepārsniedz 1 mm stundā.

- x) Jānodrošina sikspārņu (akustiskais) monitorings vismaz vienu gadu pirms vēja parka būvniecības uzsākšanas, lai aktualizētu informāciju par faktisko situāciju. Jānodrošina akustiskais monitorings un sikspārņu bojāejas monitorings vismaz pirmajā un otrajā gadā pēc VES darbības uzsākšanas atbilstoši Ziņojuma 8. nodaļā un Ziņojuma 6. pielikumā paredzētajam. Sikspārņu monitorings jāveic saskaņā ar Latvijas Sikspārņu Pētniecības biedrības⁸⁷ izstrādātajām vadlīnijām - "Vadlīnijas vēja elektrostaciju ietekmes uz sikspārņiem novērtēšanai"⁸⁸. Monitoringa plāns pirms monitoringa uzsākšanas jāsaskaņo ar DAP. Monitoringa plāns pievienojams būvprojektam. Monitorings jāveic sadarbībā ar attiecīgās jomas sertificētu ekspertu/ ekspertiem. Monitoringa atskaite, kurās iekļauta arī izvērtējuma daļa, jāiesniedz DAP un Dienestā. Ņemot vērā monitoringa rezultātus, DAP lemj par papildus pasākumu nepieciešamību ietekmes novēršanai vai mazināšanai, kas īstenojami vēja parka ekspluatācijas laikā, noskaidrojot un izvērtējot Ierosinātās viedokli un argumentus, kā arī, ja, attiecināms, par monitoringa termiņa pagarināšanu.
- y) Nav pieļaujama Paredzētās darbības būvprojekta saskaņošana Dienestā un atzīmes par būvdarbu uzsākšanu izdarīšana, ja nav nodrošināta no šī atzinuma izrietošo prasību būvprojektēšanai un pirms vēja parka būvniecības uzsākšanas īstenojamo pasākumu izpilde, tostarp Dienestā un DAP nav iesniegti šajā atzinumā noteiktie pirms vēja parka būvniecības stadijas monitoringa rezultāti.
- z) Pirms VES uzstādīšanas VES rotora spārņa zemākā punkta attālums no zemes jāsaskaņo ar DAP un jāiestrādā būvprojekta tehniskajos noteikumos.

IVN uzdevums ir iegūt informāciju par Paredzēto darbību un apzināt tās radīto ietekmi, nevis saistoši izlemt, vai Paredzētā darbība var tikt īstenota. Tas ir papildu process, kas vēl nedod tiesības uzsākt Paredzēto darbību⁸⁹. IVN rezultātā, pamatojoties uz novērtējuma secinājumiem un noteiktajiem risinājumiem Paredzētās darbības radīto ietekmju novēršanai vai samazināšanai līdz pieņemamam līmenim, akcepta lēmuma pieņēmējs konceptuāli izlemj, vai plānotā darbība ar būtisku ietekmi uz vidi, kādas ir visas Novērtējuma likuma 1. pielikuma darbības, var tikt akceptēta.

Izvērtējusi Ziņojumu, Aģentūra secina, ka Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējums kopumā veikts atbilstoši tā nosacījumiem. Paredzētās darbības īstenošana iespējama izbūvējot ne vairāk kā 18 VES, ievērojot Ziņojumā vērtētās VES novietojuma pozīcijas, vienlaikus nodrošinot, ka izpildās pārējie šajā atzinumā izvirzītie nosacījumi, kā tas detalizēti noteikts atzinuma 6.11.1. apakšpunktā, un tiek nodrošināta ietekmes uz sabiedrības veselību, drošību, dabas vērtībām, ainavu un kultūrvēsturiskajām vērtībām atbilstība saistošajām robežvērtībām un parametriem, vērtējot tos kopsakarībā ar sasniedzamo ražošanas efektivitāti un saražotās elektroenerģijas daudzumu.

Aģentūra vērš akcepta lēmuma pieņēmēja uzmanību, ka Ziņojumā un šajā Aģentūras atzinumā identificēta virkne priekšnosacījumu tālākajām plānošanas un projektēšanas stadijām, kā arī nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība tās akcepta gadījumā var būt īstenojama vai nav pieļaujama.

⁸⁷ Latvijas Sikspārņu Pētniecības biedrība, reģ. Nr. 4000 825 9941.

⁸⁸ Pieejamas publiski <https://www.daba.gov.lv/lv/media/15651/download>.

⁸⁹ Sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2012. gada 30. oktobra spriedumu lietā Nr. A42991709.

Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās darbības akceptēšanu, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Aģentūras atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā īstenojama (Novērtējuma likuma 22. panta 2.¹ daļa, 24. panta pirmās daļas 2. punkts).

Vides pārraudzības departamenta direktore,
Piesārņojuma novērtēšanas nodaļas vadītāja

I.Kramzaka

**ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU**

Dace Strobe, dace.strobe@eva.gov.lv
Anete Liepiņa, anete.liepina@eva.gov.lv
Elīza Platpīre, eliza.platpire@eva.gov.lv
Ilze Lielvalode, ilze.lielvalode@eva.gov.lv